

Centrum
Doradztwa
Zawodowego
dla Młodzieży

POZnań*

Plany edukacyjno-zawodowe uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych aglomeracji poznańskiej

Analiza danych empirycznych pozyskanych w trakcie ankiet audytoryjnych
Edycja 2025

Opracowanie zostało sfinansowane ze środków Miasta Poznania.

Redaktor

Bogna Frąszczak

Autorzy

dr Adam Rybak

Dominik Zasada

Recenzenci

dr hab. inż. Maciej Szafrański

dr Mirosław Żurek

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
METODA BADANIA	5
DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ	5
CHARAKTERYSTYKA ZREALIZOWANEJ PRÓBY – BRAKI ODPOWIEDZI	6
SPOSÓB ANALIZY I PREZENTACJI POZYSKANYCH DANYCH	6
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA UCZNIÓW	9
UCZNIOWIE: OPIS ZREALIZOWANEJ PRÓBY (METRYCZKI)	9
Płeć badanych uczniów	9
Narodowość badanych uczniów	9
Miejsce zamieszkania badanych uczniów.....	9
Wiek badanych uczniów	9
Typ szkoły, do której uczęszczali badani uczniowie	10
Lokalizacja szkoły, do której uczęszczali badani uczniowie	10
Płeć badanych uczniów w poszczególnych typach szkół.....	10
Typy szkół w poszczególnych lokalizacjach	10
Wiek uczniów w poszczególnych typach szkół	10
CZĘŚĆ I. PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ EDUKACYJNO-ZAWODOWĄ	11
Wartości deklarowane przez uczniów.....	11
Uczucia uczniów związane z przyszłością	12
Strategie uczniów względem planowania przyszłości (źródło dla typów strategii edukacyjno-zawodowych).....	14
Nasilenie poszczególnych typów postaw edukacyjno-zawodowych uczniów – wskazania odpowiedzi „Tak” wyrażone jako procent możliwych w obrębie typu	17
Czyste typy postaw edukacyjno-zawodowych.....	19
Wsparcie w planowaniu przyszłości.....	20
Liczba źródeł wsparcia uczniów w planowaniu przyszłości	21
Oczekiwanie przez uczniów wsparcia w planowaniu przyszłości	22
Oczekiwania uczniów względem rodziców/opiekunów	24
Oczekiwania uczniów względem wychowawców klas	26
CZĘŚĆ II. EDUKACJA	27
Plany edukacyjno-zawodowe uczniów.....	27
Uzasadnienie chęci dalszej edukacji przez uczniów	28
Planowane przez uczniów formy dalszego kształcenia	29
Plany wybierających kształcenie akademickie.....	30
Plany wybierających branżowe szkoły II stopnia	33

Plany wybierających liceum dla dorosłych	33
Plany wybierających szkołę policealną.....	34
Plany wybierających Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe.....	34
Plany wybierających inne formy kształcenia	35
CZĘŚĆ III. PRACA	35
Oczekiwania uczniów względem pierwszej pracy.....	35
Preferowany sektor zatrudnienia	36
Zawód/ kategoria zawodu	37
Przedsiębiorczość uczniów	40
CZĘŚĆ IV. ROLA DORADZTWA ZAWODOWEGO	41
Doświadczenia uczniów z zajęć dotyczących doradztwa zawodowego	41
Ocena przydatności zajęć dotyczących doradztwa zawodowego przez uczniów	43
Deficyty w obszarze zagadnień z doradztwa zawodowego w szkołach w ocenie uczniów	45
Czas i miejsce otrzymywania przez uczniów wsparcia w procesie planowania w szkole.....	46
UCZNIOWIE: ANALIZY WIELOZMIENNE	48
Wzajemne relacje pomiędzy poszczególnymi typami strategii edukacyjno-zawodowych	48
Relacje pomiędzy czystymi typami strategii, a planami edukacyjno-zawodowymi.....	49
Relacje pomiędzy kategoriami planowanych kierunków studiów, a uczuciami dotyczącymi przyszłości i deklarowaną istotnością strefy duchowej.....	51
Relacje pomiędzy kategoriami planowanych zawodów, a uczuciami dotyczącymi przyszłości i deklarowaną istotnością strefy duchowej.....	52
Czynniki wpływające na planowanie podjęcia dalszej edukacji.....	54
Czynniki wpływające na oczekiwanie wsparcia doradcy wśród osób, które nie mają jeszcze takiego wsparcia	55
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA NAUCZYCIELI.....	56
NAUCZYCIELE: OPIS ZREALIZOWANEJ PRÓBY (METRYCZKI).....	56
Płeć.....	56
Typ szkoły	56
Lokalizacja.....	56
Liczba lat przepracowanych w zawodzie	56
CZĘŚĆ I: WSPARCIE UCZNIÓW W PLANOWANIU ŚCIEŻEK EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	57
Wsparcie w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej udzielane uczniom przez wychowawców.....	57
Kontekst udzielania uczniom wsparcia w zakresie planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej	58
Zagadnienia omawiane z uczniami przez wychowawców	59

Oceny nauczycieli dotyczące zainteresowania ich uczniów poszczególnymi tematami z zakresu doradztwa zawodowego	60
Potrzeby nauczycieli w zakresie lepszego przygotowania do wspierania uczniów w procesie planowania przyszłości zawodowo-edukacyjnej	61
Ocena oczekiwania wsparcia przez uczniów	62
Wsparcie otrzymywane przez uczniów w ocenie wychowawców.....	63
Wsparcie otrzymywane od koordynatora Wewnętrzzkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	64
CZĘŚĆ II: OCENA PLANÓW I PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW PRZEZ WYCHOWAWCĘ	65
Plany edukacyjno-zawodowe uczniów w ocenie wychowawców	65
Ocena stopnia przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy dokonana przez nauczycieli..	66
Dostrzegane przez wychowawców deficyty w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej przez ich wychowanków.....	67
NOTA METODOLOGICZNA	68

WSTĘP

W raporcie zaprezentowano wyniki badania zrealizowanego w ramach projektu pn. „Plany edukacyjno-zawodowe uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych aglomeracji poznańskiej”, przeprowadzonego wśród uczniów szkół, których organami prowadzącymi jest Miasto Poznań i Powiat Poznański. Głównym celem badania było dokonanie charakterystyki planów edukacyjno-zawodowych zdefiniowanej kategorii uczniów. Pełna metodologia projektu badawczego dostępna jest jako osobny dokument¹.

W części wstępnej raportu zaprezentowano populację generalną badania, opisano próbę badawczą i wskaźniki realizacji osiągnięte dla wyróżnionych kategorii, a następnie przybliżono metody, którymi dokonano analizy pozyskanych danych.

Część właściwa dzieli się na sekcję pierwszą, opisującą wyniki badania uczniów i drugą, dotyczącą wychowawców badanych klas. W obu sekcjach poszerzono charakterystykę próby badawczej oraz zaprezentowano wyniki badania łącznie, jak również w podziale na zmienne zawarte w metryczce. Zrobiono to, zachowując strukturę narzędzia badawczego. W sekcji dotyczącej uczniów kolejno omówiono następujące obszary tematyczne oraz odpowiadające im pytania:

- Plany na przyszłość edukacyjno-zawodową
- Edukacja
- Praca
- Rola doradztwa zawodowego

W dalszej części sekcji dotyczącej uczniów przedstawiono szereg analiz wielozmiennowych, w celu ukazania relacji pomiędzy wybranymi charakterystykami badanych.

Sekcja dotycząca nauczycieli omawia następujące obszary tematyczne:

- Wsparcie uczniów w planowaniu ścieżek edukacyjno-zawodowych
- Ocena planów i przygotowania uczniów przez wychowawcę

METODA BADANIA

Badanie zostało przeprowadzone metodą sondażową z użyciem techniki ankiety audytoryjnej, wykorzystując papierowe kwestionariusze do samodzielnego wypełnienia.

DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ

Badaną populację stanowiło 7026 uczniów ostatnich klas trzech typów szkół ponadpodstawowych: liceów ogólnokształcących, techników oraz branżowych szkół I stopnia których siedziba znajdowała się na terenie Poznania lub powiatu poznańskiego, a których organem prowadzącym było Miasto lub Powiat, z wyłączeniem placówek kształcenia specjalnego. Jednocześnie badaniu została poddana pracująca w wyżej wspomnianych klasach populacja wychowawców.

Operatem doboru próby był wykaz ostatnich klas szkół ponadpodstawowych z terenu aglomeracji poznańskiej. Wykaz zawierał informacje o szkole i zespole szkół, w której klasa się znajdowała. Badana populacja została podzielona na sześć warstw zgodnie z typem szkoły oraz JST (miasto Poznań oraz powiat poznański). W tabeli 1 zawarto ogólne informacje o badanej populacji – liczbie uczniów i klas w każdej warstwie.

¹ CDZdM, „Plany edukacyjno-zawodowe uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych aglomeracji poznańskiej. Metodologia”, 2025.

Tabela 1: Populacja badana

	LO		T		B1S	
	N uczniów	N klas	N uczniów	N klas	N uczniów	N klas
Poznań	3381	129	1579	73	1079	50
Powiat poznański	294	12	340	17	353	15
Razem	3675	141	1919	90	1432	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędowych

W każdej z sześciu warstw dobór próby był prowadzony w sposób niezależny z zachowaniem ujednoczonego schematu doboru jednostek do próby badawczej. Zastosowany został schemat jednostopniowego doboru warstwowego proporcjonalnie do udziału wyróżnionych warstw w populacji, z losowaniem zespołów (klas w szkołach) proporcjonalnym do ich liczebności.

Do udziału w badaniu wylosowano klasy o łącznej liczebności 2068 uczniów. W dniach 03.02-25.03.2025 r. zespół Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu przeprowadził 1451 ankiet z uczniami liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia zlokalizowanych na terenie aglomeracji poznańskiej. Oznacza to uzyskanie wskaźnika realizacji próby wynoszącego 70%. Przy przyjęciu współczynnika ufności równego 95,0% wielkość błędu próbkowania wyniosła ok. 3% (z uwzględnieniem wpływu losowania zespołowego).

Poza uczniami kwestionariusze przekazano także wychowawcom każdej z badanych klas. Wylosowano 88 respondentów, uzyskano 77 odpowiedzi, co skutkuje wskaźnikiem realizacji na poziomie 88%.

CHARAKTERYSTYKA ZREALIZOWANEJ PRÓBY – BRAKI ODPOWIEDZI

Zdecydowana większość braków odpowiedzi wśród uczniów była związana z fizyczną nieobecnością uczniów w szkole. Wskaźnik odmów (związanych z osobistą odmową respondenta lub brakiem zgody opiekuna ustawowego) wynosił jedynie 1%.

Najwyższy wskaźnik realizacji uzyskano w technikach, wyniósł on 74%, natomiast najniższy w branżowych szkołach I stopnia – 68%. Odsetek wywiadów zrealizowanych w podziale na typy szkół był bardzo zbliżony do udziału uczniów tych szkół w populacji. Były to odpowiednio 52% populacji i 48% zrealizowanej próby dla liceum, 27% populacji i 30% zrealizowanej próby dla technikum oraz 20% populacji i 22% zrealizowanej próby dla branżowych szkół I stopnia.

Wskaźnik realizacji próby w szkołach z powiatu poznańskiego okazał się znacząco wyższy, niż w Poznaniu. Przyjął on wartości odpowiednio 79% dla powiatu i 68% dla miasta. W przypadku lokalizacji różnice w proporcjach pomiędzy zrealizowaną próbą, a populacją były większe niż w przypadku typu szkół. Uczniowie z Poznania stanowili 86% populacji i 79% zrealizowanej próby, a uczniowie z powiatu – 14% populacji i 21% zrealizowanej próby.

W części badania dotyczącej wychowawców pięć braków odpowiedzi wynikało z odmowy udziału w badaniu, sześć z nieobecności. Wskaźniki realizacji próby wynosiły 86% dla nauczycieli branżowych szkół I stopnia, 88% dla liceów i 89% dla techników. Zrealizowano całą próbę wychowawców z powiatu poznańskiego i 85% wychowawców z Poznania. Największa różnica między proporcją obserwacji w zrealizowanej próbie i proporcją w populacji wystąpiła w przypadku wychowawców z liceów – odpowiadali oni za 40% próby i stanowili 48% badanej populacji nauczycieli.

SPOSÓB ANALIZY I PREZENTACJI POZYSKANYCH DANYCH

W związku z charakterem pozyskanych danych i wykorzystanych skal pomiarowych zastosowano następujące procedury analizy i statystyki:

- Rozkłady częstości udzielanych odpowiedzi dla każdego z pytań ankiety przedstawione w postaci wykresów i tabel krzyżowych. Wykresy prezentują wyniki dla całej próby badawczej. Tabele

natomiast zawierają zarówno wyniki zbiorcze, jak również z podziałem dla tzw. zmiennych metryczkowych i innych zmiennych uznanych za niezależne.

- Test niezależności chi-kwadrat Pearsona służący do oceny czy pomiędzy dwiema zmiennymi istnieje zależność statystyczna. Test ten bazuje na porównaniu ze sobą wartości obserwowanych (otrzymanych w badaniu) oraz wartości teoretycznych (obliczonych przy założeniu, że pomiędzy zmiennymi nie ma żadnego związku). Duże różnice wskazują na istnienie zależności pomiędzy zmiennymi.

W przypadku gdy zaobserwowana zależność była istotna statystycznie ($p < 0,05$) podawano wartość statystyki chi-kwadrat, wartość „df” tzw. stopni swobody (mówiących o liczbie możliwych wariantów cechy) oraz wartość p, która decyduje o poziomie istotności, wraz ze współczynnikami oceniającymi siłę związku między zmiennymi.

W zależności od charakteru analizowanych zmiennych, zastosowano dwa współczynniki:

- V-Cramera, które przyjmuje wartości od 0 do 1 gdzie: do 0,1 – zależność nikła, powyżej 0,1 do 0,3 – zależność słaba, powyżej 0,3 do 0,5 – zależność przeciętna, powyżej 0,5 do 0,7 – zależność wysoka, powyżej 0,7 do 0,9 – zależność bardzo wysoka, powyżej 0,9 do 1 – zależność pełna.
- Phi-Yule’a, który przyjmuje wartości od -1 do 1 gdzie: od 0 do -0,1 oraz od 0 do 0,1 – zależność nikła, od -0,3 do -0,1 oraz od 0,1 do 0,3 – zależność słaba, od -0,5 do -0,3 oraz od 0,3 do 0,5 – zależność przeciętna, od -0,7 do -0,5 oraz od 0,5 do 0,7 – zależność wysoka, od -0,9 do -0,7 oraz od 0,7 do 0,9 – zależność bardzo wysoka, od -1 do -0,9 oraz 0,9 do 1 – zależność pełna.
- Test rang U Manna-Whitneya służący do stwierdzenia, czy dwie populacje różnią się pod względem zmiennej mierzonej co najmniej na poziomie porządkowym.
 - W przypadku zmiennych porządkowych, analizowanych w podziale na 2 kategorie, dla których znaleziono istotne różnice, stosowano współczynnik korelacji Rosenthala, który przyjmuje wartości od -1 do 1. Interpretuje się je podobnie jak w przypadku Phi-Yule’a.
- Test rang H Kruskala-Wallisa, służący do stwierdzenia, czy n populacji różni się pod względem zmiennej mierzonej co najmniej na poziomie porządkowym.
 - W przypadku zmiennych porządkowych analizowanych w podziale na więcej niż 2 kategorie, dla których znaleziono istotne różnice, stosowano współczynnik eta-kwadrat który przyjmuje wartości od 0 do 1 gdzie: od 0 do 0,01 – zależność nikła, powyżej 0,01 do 0,06 – zależność słaba, powyżej 0,06 do 0,14 – zależność przeciętna, powyżej 0,14 – zależność wysoka.
- Rho Spearmana mierzące związek pomiędzy dwiema zmiennymi o poziomie pomiaru co najmniej porządkowym. Miara ta przyjmuje wartości pomiędzy -1 a 1. Interpretuje się je podobnie jak w przypadku współczynnika Phi Yule’a.

W przypadku pytań jednokrotnego wyboru testowanie hipotez odbywało się w oparciu o tabele kontyngencji zawarte w tekście. W przypadku pytań wielokrotnego wyboru, testowanie hipotez odbywało się w oparciu o tabele odpowiedzi TAK – NIE, z których w tekście zachowano wyłącznie odpowiedzi TAK.

W przypadku analiz wielozmiennowych zastosowano:

- Wielokrotną analizę korespondencji. Analiza korespondencji jest „techniką eksploracyjnej analizy danych, której celem jest odkrywanie struktur i wzorów w danych gromadzonych w toku badań².

² Jarosław Górniak, „Zastosowanie Analizy Korespondencji w Badaniach Społecznych i Marketingowych”, ASK. *Research and Methods*, nr 9 (2000): 115–34.

Jej szczególnym przypadkiem jest wielokrotna analiza korespondencji (MCA), definiowana jako analiza korespondencji przeprowadzona na macierzy wskaźnikowej³. Umożliwia ona jednoczesną analizę odpowiedzi respondentów na szereg kategoryalnych pytań kwestionariuszowych, a następnie tworzenie map opisujących odległości pomiędzy jednostkami i kategoriami w wielu wymiarach⁴.

Mapa kategorii umiejscawia dany element kafeterii (konkretną odpowiedź na pytanie) w barycentrum (centroidzie) jednostek, które udzieliły danej odpowiedzi na pytanie kwestionariuszowe, przedstawionych w dwuwymiarowej przestrzeni mapy. Mapy pokazują dwa najważniejsze wymiary uporządkowania jednostek w wielowymiarowej przestrzeni opisującej ich różnicowanie.

Bliskość kategorii w danym wymiarze oznacza, że dane odpowiedzi były często wskazywane przez tych samych respondentów jednocześnie, lub że respondenci wybierający dane odpowiedzi byli podobni pod względem odpowiedzi na inne pytania uwzględnione w danym modelu. Kategorie umiejscowione na obrzeżu mapy zazwyczaj charakteryzują się niewielką liczebnością w porównaniu do kategorii umiejscowionych bliżej punktu przecięcia osi obu wymiarów. Kategorie suplementarne (oznaczone w raporcie na czarno) także opisują położenie jednostek (i przypisanych im kategorii) w przestrzeni, nie wpływają jednak same na rozwiązanie.

- Dwupoziomą regresję logistyczną używającą dopasowania metodą największej wiarygodności z użyciem adaptacyjnej kwadratury Gaussa-Hermite'a. Regresja logistyczna służy do szacowania wpływu zmiennych niezależnych na jedną zmienną zależną, która przyjmuje tylko dwie wartości (np. tak/ nie)⁵. Wszystkie zmienne niezależne stosowane w przedstawionych modelach mają charakter kategoryalny. Wartość współczynników regresji (opisujących wpływ zmiennych kategoryalnych na wynik) zazwyczaj przedstawia się w postaci ilorazu szans. Szansa to stosunek prawdopodobieństwa sukcesu (np. odpowiedzi tak) do prawdopodobieństwa porażki (np. odpowiedzi nie). Iloraz tych wartości odpowiada stosunkowi szans pomiędzy wartością zmiennej niezależnej opisanej w tabeli, a poziomem odniesienia danej zmiennej (nie jest przedstawiony w tabeli, jeśli dotyczy wartości „nie”). W interpretacji wyniku bierze się pod uwagę jedynie wartości istotne statystycznie (odpowiednio oznaczone).

Ze względu na fakt, że do badania losowane były całe klasy, a nie jednostki i zakłada się, że uczniowie w obrębie klas byli do siebie podobni, wskazane było zastosowanie modelu dwupoziomowego⁶, z losowymi wyrazami wolnymi dla każdej z 88 klas, do której należeli uczniowie.

³ Michael J. Greenacre, *Correspondence analysis in practice*, 2nd ed, Interdisciplinary statistics series (Boca Raton: Chapman & Hall/CRC, 2007).

⁴ Michael J. Greenacre, *Biplots in Practice* (Bilbao: Fundación BBVA, 2010); Francois Husson, Sebastien Le, i Jérôme Pagès, *Exploratory Multivariate Analysis by Example Using R*, Second edition, Chapman & Hall/CRC Computer Science and Data Analysis Series (Boca Raton, FL: CRC Press, Taylor & Francis Group, 2017), <https://doi.org/10.1201/b21874>.

⁵ Jacques A. Hagenaars, Steffen Kühnel, i Hans-Jürgen Andreß, *Interpreting and Comparing Effects in Logistic, Probit, and Logit Regression*, Quantitative Applications in the Social Sciences, Volume 194 (London New Delhi Singapore: Sage, 2025).

⁶ Paul Roback i Julie Legler, *Beyond Multiple Linear Regression: Applied Generalized Linear Models and Multilevel Models in R*, First edition, Texts in Statistical Science (Boca Raton, FL London New York: CRC Press, Taylor & Francis Group, 2021).

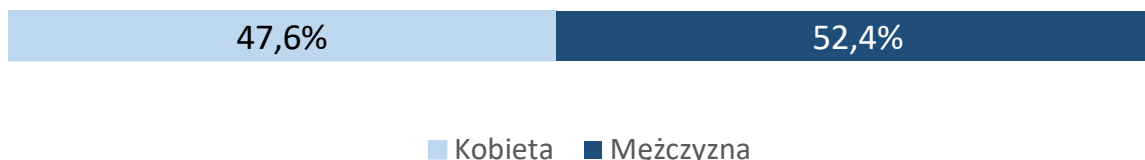
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA UCZNIÓW

UCZNIOWIE: OPIS ZREALIZOWANEJ PRÓBY (METRYCZKI)

Płeć badanych uczniów

Liczba uczniów i uczennic w zbadanej próbie była zbliżona. W niewielkim stopniu przeważali w niej mężczyźni.

Wykres 1: Rozkład płci zrealizowanej próby uczniów

Źródło: badanie własne. N=1446

Narodowość badanych uczniów

Niemal wszyscy zbadani uczniowie byli Polakami. Niewiele ponad 3% stanowili Ukraińcy i niecały 1% przedstawiciele innych narodowości.

Tabela 1: Rozkład narodowości zrealizowanej próby uczniów

Narodowość	
Polska	96,0%
Ukraińska	3,1%
Inna	0,8%

Źródło: badanie własne. N=1446

Miejsce zamieszkania badanych uczniów

Ponad połowa zbadanych uczniów mieszkała na co dzień w powiecie poznańskim. Niecałe 40% respondentów mieszkało w samym Poznaniu. Poniżej 10% zamieszkiwało na stałe poza aglomeracją.

Wykres 2: Rozkład miejsca zamieszkania zrealizowanej próby uczniów

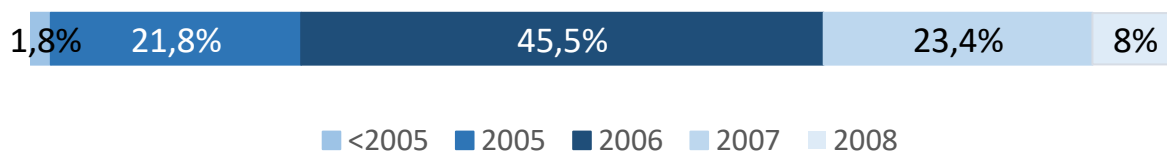

Źródło: badanie własne. N=1446

Wiek badanych uczniów

Niemal połowa badanych uczniów urodzona była w 2006 roku. Niewiele poniżej ćwierci uczniów było starszych i niewiele poniżej jednej trzeciej - młodszych.

Wykres 3: Rozkład roku urodzenia zrealizowanej próby uczniów

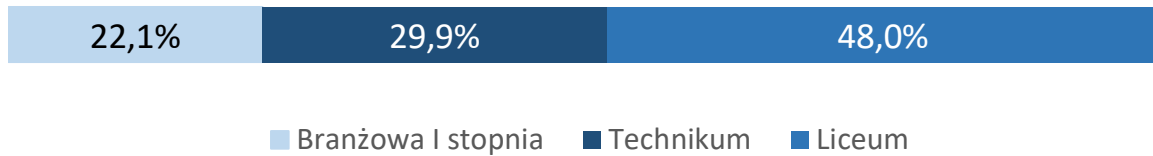

Źródło: badanie własne. N=1446

Typ szkoły, do której uczęszczali badani uczniowie

Prawie połowa badanych była uczniami liceów (LO), ok. 30% chodziło do techników (T), natomiast mniej niż jedna czwarta do branżowych szkół I stopnia (B1S).

Wykres 4: Rozkład typu szkoły zrealizowanej próby uczniów

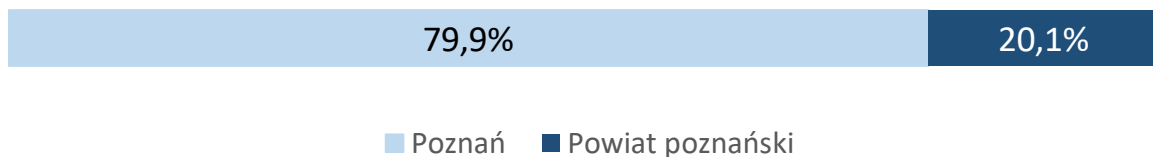

Źródło: badanie własne. N=1446

Lokalizacja szkoły, do której uczęszczali badani uczniowie

Niemal 80% badanych uczęszczało do szkół na terenie miasta Poznania (M), 20% zaś uczyło się na obszarze powiatu poznańskiego (P).

Wykres 5: Rozkład lokalizacji szkoły zrealizowanej próby uczniów

Źródło: badanie własne. N=1446

Płeć badanych uczniów w poszczególnych typach szkół

W branżowych szkołach I stopnia i technikach przeważali uczniowie płci męskiej, natomiast w liceach – kobiety. Licealistki stanowiły niemal jedną trzecią całej zbadanej próby.

Tabela 2: Rozkład płci zrealizowanej próby uczniów wg typu szkoły

% całości	Płeć ucznia	
	K	M
Branżowa I stopnia	6,0%	16,1%
Technikum	10,6%	19,3%
Liceum	31,1%	17,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

Typy szkół w poszczególnych lokalizacjach

W Poznaniu większość badanych uczniów uczęszczało do liceów, mniej do techników, a najmniej do branżowych szkół I stopnia. Różnice w proporcjach były wyraźne. Na obszarze powiatu natomiast proporcje pomiędzy typami szkół były bardzo zbliżone, z niewielką przewagą szkół branżowych.

Tabela 3: Rozkład typu szkoły wg lokalizacji szkoły

% całości	Typ szkoły		
	B1S	T	LO
Poznań	14,5%	23,4%	42,0%
Powiat poznański	7,5%	6,5%	6,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

Wiek uczniów w poszczególnych typach szkół

Młodzież z badanych klas techników była starsza od badanych licealistów i uczniów z branżowych szkół I stopnia. O ile w liceach i technikach uczniowie odpowiednio najstarsi i najmłodsi (z całej próby) nie

byli w ogóle obecni, to w branżowych szkołach I stopnia znajdowali się przedstawiciele wszystkich przebadanych roczników.

Tabela 4: Rozkład roku urodzenia zrealizowanej próby uczniów wg typu szkoły

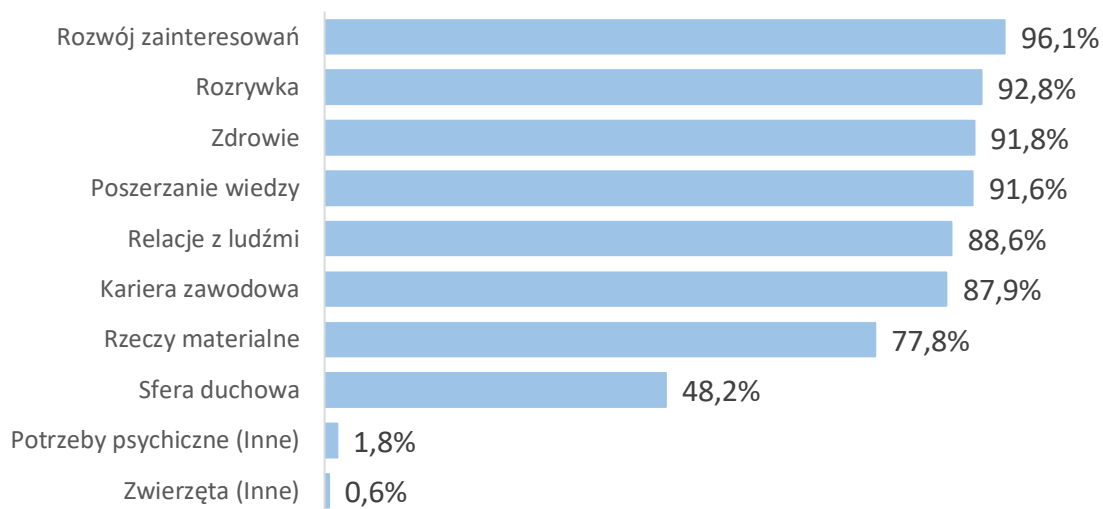
% całości	Typ szkoły		
	B1S	T	LO
2003	0,1%	0,4%	0,0%
2004	0,1%	1,3%	0,0%
2005	0,2%	20,9%	0,8%
2006	3,0%	7,4%	35,1%
2007	10,9%	0,0%	12,5%
2008	7,5%	0,0%	0,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

CZĘŚĆ I. PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ EDUKACYJNO-ZAWODOWĄ

Wartości deklarowane przez uczniów

Wykres 6: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „W życiu ważne jest dla mnie...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej niż uczniowie wskazywały, że w życiu ważny jest dla nich rozwój zainteresowań⁷, rozrywka⁸, zdrowie⁹, relacje z ludźmi¹⁰, kariera zawodowa¹¹, sfera duchowa¹² i zwierzęta¹³.

⁷ $\chi^2=5,1$; $df=1$; $p=0,024$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

⁸ $\chi^2=12,5$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,09$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

⁹ $\chi^2=20,1$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,12$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁰ $\chi^2=23,6$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,13$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹¹ $\chi^2=9,3$; $df=1$; $p=0,002$; $\phi=0,081$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹² $\chi^2=16,5$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹³ $\chi^2=5,1$; $df=1$; $p=0,024$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

Licealiści częściej niż uczniowie z innych typów szkół wskazywali, że ważny jest dla nich rozwój zainteresowań¹⁴, rozrywka¹⁵, zdrowie¹⁶, poszerzanie wiedzy¹⁷, relacje z ludźmi¹⁸, kariera zawodowa¹⁹, sfera duchowa²⁰ i potrzeby psychiczne²¹.

Uczniowie z Poznania częściej, niż uczniowie z powiatu poznańskiego deklarowali, że w życiu ważne jest dla nich poszerzanie wiedzy²².

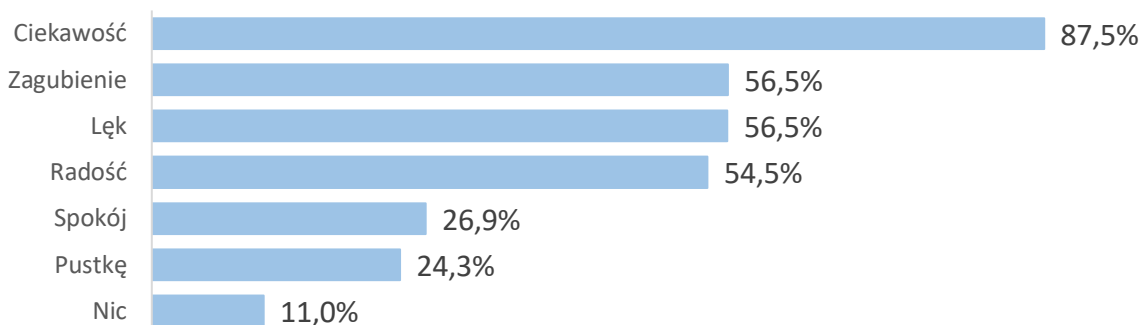
Tabela 5: Rozkład wartości deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Rozwój zainteresowań	96,1%	97,7%	95,5%	93,7%	95,6%	98,1%	96,3%	96,9%
Rozrywka	92,8%	95,5%	90,7%	87,8%	92,8%	95,5%	93,2%	92,0%
Zdrowie	91,8%	95,5%	89,1%	84,3%	91,4%	96,1%	92,0%	92,4%
Poszerzanie wiedzy	91,6%	92,8%	91,2%	84,3%	92,8%	94,8%	92,8%	88,2%
Relacje z ludźmi	88,6%	93,0%	84,8%	82,7%	86,6%	92,9%	88,7%	89,2%
Kariera zawodowa	87,9%	90,9%	85,7%	81,5%	89,3%	90,5%	88,0%	88,6%
Rzeczy materialne	77,8%	75,7%	79,9%	74,3%	79,6%	78,6%	78,2%	76,8%
Sfera duchowa	48,2%	53,9%	43,1%	41,1%	44,9%	53,8%	49,1%	45,3%
Potrzeby psychiczne (Inne)	1,8%	1,8%	1,9%	0,0%	1,8%	2,6%	1,9%	1,4%
Zwierzęta (Inne)	0,6%	1,0%	0,1%	0,6%	0,2%	0,7%	0,5%	0,7%

Źródło: badanie własne. N=1446

Uczucia uczniów związane z przyszłością

Wykres 7: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „Gdy myślę o swojej przyszłości, to odczuwam...”

Źródło: badanie własne. N=1446

¹⁴ $\chi^2=13,4$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,10$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁵ $\chi^2=20,2$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁶ $\chi^2=42,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,17$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁷ $\chi^2=33,0$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,15$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁸ $\chi^2=25,9$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,13$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁹ $\chi^2=17,6$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰ $\chi^2=17,2$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²¹ $\chi^2=8,34$; $df=2$; $p=0,015$; $V=0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

²² $\chi^2=6,6$; $df=1$; $p=0,010$; $\phi=0,07$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

Zależności istotne statystycznie

Kobiety częściej od mężczyzn odczuwały ciekawość²³, zagubienie²⁴ i lęk²⁵. Mężczyźni natomiast częściej odczuwali spokój²⁶, lub nie odczuwali nic²⁷.

Uczniowie branżowych szkół I stopnia częściej odczuwali spokój²⁸, radość²⁹ i nie odczuwali nic³⁰. Uczniowie techników częściej odczuwali pustkę³¹. Uczniowie liceów z kolei odczuwali częściej ciekawość³², ale też zagubienie³³ i lęk³⁴.

Uczucia związane z myślami o przyszłości istotnie różnicowała także lokalizacja szkoły – uczniowie z terenu powiatu częściej deklarowali odczuwanie spokoju³⁵ i radości³⁶.

Tabela 6: Rozkład uczuć deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Spokój	26,9%	15,7%	36,9%	42,9%	26,9%	19,4%	25,0%	34,1%
Ciekawość	87,5%	89,5%	85,9%	86,8%	82,9%	90,7%	87,1%	89,3%
Radość	54,5%	53,4%	55,6%	59,4%	47,5%	56,7%	52,9%	60,9%
Zagubienie	56,5%	71,0%	43,5%	38,4%	58,9%	63,4%	57,2%	54,0%
Lęk	56,5%	72,8%	41,7%	40,8%	54,0%	65,3%	57,2%	53,8%
Pustkę	24,3%	26,2%	22,5%	23,0%	28,6%	22,3%	25,0%	21,8%
Nic	11,0%	7,6%	13,8%	19,2%	10,0%	7,8%	10,9%	11,4%

Źródło: badanie własne. N=1446

²³ $\chi^2=4,3$; $df=1$; $p=0,039$; $\phi=0,05$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²⁴ $\chi^2=109,4$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,28$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²⁵ $\chi^2=141,6$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,31$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

²⁶ $\chi^2=82,4$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,24$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²⁷ $\chi^2=14,1$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²⁸ $\chi^2=61,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,21$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²⁹ $\chi^2=13,1$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

³⁰ $\chi^2=29,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,14$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

³¹ $\chi^2=6,1$; $df=2$; $p=0,047$; $V=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

³² $\chi^2=15,2$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

³³ $\chi^2=57,0$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,20$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

³⁴ $\chi^2=54,9$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,19$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

³⁵ $\chi^2=9,7$; $df=1$; $p=0,002$; $\phi=-0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

³⁶ $\chi^2=5,9$; $df=1$; $p=0,015$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

Strategie uczniów względem planowania przyszłości (źródło dla typów strategii edukacyjno-zawodowych)

Wykres 8: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „Planując moją przyszłość edukacyjno-zawodową...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej niż uczniowie wybierali następujące odpowiedzi opisujące ich myślenie o planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej:

„Unikam konfliktów, bo poddaję się naciskom innych osób”³⁷, „Jestem świadoma, że warunki zewnętrzne mogą ulec zmianie”³⁸, „Sprawdzam, porównuję oferty i wymagania szkół i uczelni”³⁹, „Mam trudność w określeniu, jak mogę realizować swoje marzenia”⁴⁰.

Ich rówieśnicy płci męskiej wskazywali z kolei częściej następujące deklaracje:

³⁷ $\chi^2=6,6$; $df=1$; $p=0,010$; $\phi=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

³⁸ $\chi^2=16,3$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,11$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

³⁹ $\chi^2=33,7$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,15$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁴⁰ $\chi^2=34,6$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

„Czuję się komfortowo, wykonując polecenia rodziców/opiekunów prawnych”⁴¹, „Nie myślę o przyszłości, żyję dniem dzisiejszym”⁴², „Biernie oczekuję na to, co wydarzy się w moim życiu”⁴³, „Nie czuję się odpowiedzialny za moje decyzje”⁴⁴, „Znam moje mocne i słabe strony”⁴⁵, „Nie szacuję szans na osiągnięcie celu – grunt to być optymistą”⁴⁶, „Słyszę od innych, że wybrana przeze mnie droga jest nie dla mnie, ale w mojej wyobraźni osiągam sukces”⁴⁷.

Uczniowie z branżowych szkół I stopnia częściej od innych wybierali poniższe zdania do opisanego swojego podejścia do planowania przyszłości:

„Czuję się komfortowo, wykonując polecenia rodziców/opiekunów prawnych”⁴⁸, „Korzystam z życia – o problemach pomyślę jutro”⁴⁹, „Nie myślę o przyszłości, żyję dniem dzisiejszym”⁵⁰, „Nie planuję – zdaję się na los, przeznaczenie, Boga”⁵¹, „Biernie oczekuję na to, co wydarzy się w moim życiu”⁵², „Nie czuję się odpowiedzialny/a za moje decyzje”⁵³, „Postępuję zgodnie z tym, co nakazały mi inne osoby”⁵⁴, „Biorę pod uwagę wymagania pracodawców”⁵⁵, „Nie szacuję szans na osiągnięcie celu – grunt to być optymistą”⁵⁶, „Słyszę od innych, że wybrana przeze mnie droga jest nie dla mnie, ale w mojej wyobraźni osiągam sukces”⁵⁷.

Deklaracje uczniów liceum brzmiały częściej:

„Raczej wiem, co dla mnie dobre, ale chcę upewnić się, pytając o zdanie innych osób”⁵⁸, „Jestem świadomy/a, że warunki zewnętrzne mogą ulec zmianie”⁵⁹, „Sprawdzam, porównuję oferty i wymagania szkół i uczelni”⁶⁰.

Uczniowie z techników częściej niż inni stwierdzali: „Mam trudność w określeniu, jak mogę realizować swoje marzenia”⁶¹.

Uczący się w szkołach na obszarze powiatu poznańskiego częściej niż uczniowie z miasta wskazywali odpowiedzi: „Czuję się komfortowo, wykonując polecenia rodziców/opiekunów prawnych”⁶², „Biernie oczekuję na to, co wydarzy się w moim życiu”⁶³, „Nie czuję się odpowiedzialny/a za moje decyzje”⁶⁴,

⁴¹ $\chi^2=10,7$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=-0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁴² $\chi^2=14,3$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁴³ $\chi^2=6,7$; $df=1$; $p=0,010$; $\phi=-0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁴⁴ $\chi^2=7,5$; $df=1$; $p=0,006$; $\phi=-0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁴⁵ $\chi^2=4,9$; $df=1$; $p=0,027$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁴⁶ $\chi^2=23,7$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,13$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁴⁷ $\chi^2=3,9$; $df=1$; $p=0,048$; $\phi=-0,05$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁴⁸ $\chi^2=26,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,14$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁴⁹ $\chi^2=17,9$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁵⁰ $\chi^2=21,1$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁵¹ $\chi^2=8,7$; $df=2$; $p=0,013$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁵² $\chi^2=60,2$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,20$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁵³ $\chi^2=35,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁵⁴ $\chi^2=20,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁵⁵ $\chi^2=6,9$; $df=2$; $p=0,032$; $V=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁵⁶ $\chi^2=8,0$; $df=2$; $p=0,019$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁵⁷ $\chi^2=23,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,13$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁵⁸ $\chi^2=10,7$; $df=2$; $p=0,005$; $V=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁵⁹ $\chi^2=32,1$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,15$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁶⁰ $\chi^2=84,1$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,24$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁶¹ $\chi^2=9,1$; $df=2$; $p=0,011$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁶² $\chi^2=12,8$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁶³ $\chi^2=29,4$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,14$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁶⁴ $\chi^2=4,1$; $df=1$; $p=0,042$; $\phi=-0,05$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

„Biorę pod uwagę wymagania pracodawców”⁶⁵, „Słyszę od innych, że wybrana przeze mnie droga jest nie dla mnie, ale w mojej wyobraźni osiągam sukces”⁶⁶.

Tabela 7: Rozkład deklaracji uczniów związanych z typami strategii edukacyjno-zawodowych według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Kieruję się radami osób bardziej doświadczonych	82,0%	83,1%	80,9%	77,5%	83,5%	83,1%	81,5%	83,9%
Czuję się komfortowo, wykonując polecenia rodziców/opiekunów prawnych	56,1%	51,5%	60,1%	65,6%	59,7%	49,3%	53,7%	65,4%
Raczej wiem, co dla mnie dobre, ale chcę upewnić się, pytając o zdanie innych osób	75,4%	77,8%	73,4%	69,0%	75,1%	78,5%	74,7%	77,9%
Korzystam z życia – o problemach pomyślę jutro	44,1%	43,0%	44,8%	54,2%	39,4%	42,4%	43,8%	45,5%
Nie myślę o przyszłości, żyję dniem dzisiejszym	17,1%	13,0%	20,5%	24,8%	17,6%	13,2%	17,5%	15,5%
Zdaję się na los, przeznaczenie, boga	16,0%	15,9%	15,7%	20,4%	17,1%	13,3%	16,8%	12,8%
Biernie oczekuję na to, co wydarzy się w moim życiu	43,5%	40,0%	46,7%	59,7%	46,4%	34,2%	39,9%	57,6%
Nie czuję się odpowiedzialny/a za moje decyzje	9,0%	6,9%	11,1%	17,4%	7,9%	5,9%	8,3%	12,1%
Postępuję zgodnie z tym, co nakazały mi inne osoby	12,3%	10,9%	13,1%	19,6%	10,8%	9,8%	11,4%	15,5%
Unikam konfliktów, bo poddaję się naciskom innych osób	21,7%	24,5%	18,9%	25,5%	22,7%	19,2%	21,5%	22,4%
Biorę pod uwagę wymagania pracodawców	72,9%	74,7%	71,6%	77,0%	74,8%	69,8%	70,7%	81,6%
Jestem świadomy/a, że warunki zewnętrzne mogą ulec zmianie	94,9%	97,4%	92,7%	88,7%	96,5%	96,7%	94,8%	95,2%
Sprawdzam, porównuję oferty i wymagania szkół i uczelni	59,6%	67,6%	52,6%	39,6%	57,7%	69,9%	60,6%	55,6%
Znam moje mocne i słabe strony	88,1%	86,3%	90,0%	87,8%	88,0%	88,3%	87,7%	89,7%
Mam trudność w określeniu, jak mogę realizować swoje marzenia	48,9%	57,0%	41,4%	42,5%	53,6%	48,9%	49,4%	46,7%
Nie szacuję szans na osiągnięcie celu – grunt to być optymistą	29,1%	22,8%	34,5%	35,4%	27,3%	27,2%	28,5%	31,4%
Słyszę od innych, że wybrana przeze mnie droga jest nie dla mnie, ale w mojej wyobraźni osiągam sukces	34,9%	32,3%	37,3%	45,3%	35,8%	29,6%	33,0%	42,6%

Źródło: badanie własne. N=1446

Poniższa tabela przedstawia przyporządkowanie opisanych powyżej deklaracji dotyczących podejścia do planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej przez uczniów do wyróżnionych w metodologii badania typów strategii edukacyjno-zawodowych. Dalej opisane są statystyczne zależności dotyczące w pierwszej kolejności odsetka zdań wskazanych w ramach danego typu, a następnie kategorii osób, które wskazały wszystkie zdania z danego typu.

⁶⁵ $\chi^2=13,8$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁶⁶ $\chi^2=9,3$; $df=1$; $p=0,002$; $\phi=-0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

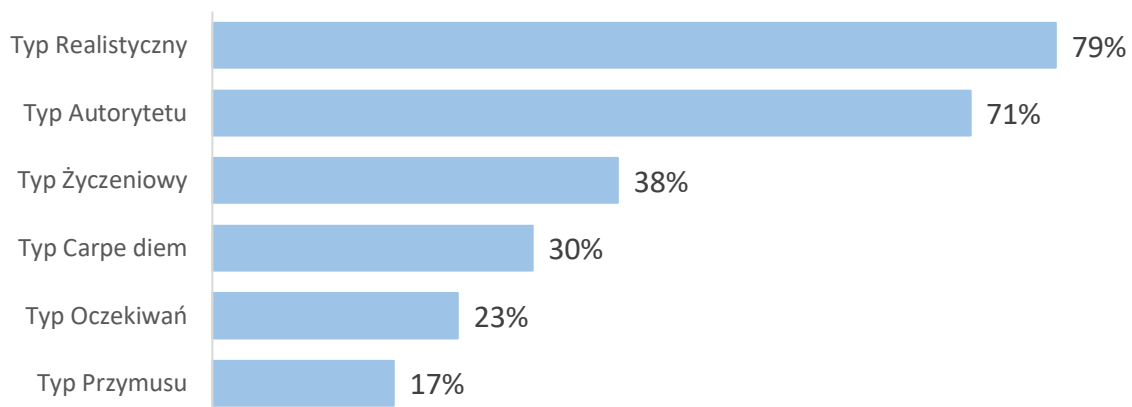
Tabela 8: Zdania opisujące poszczególne typy strategii edukacyjno-zawodowych. Użyte do konstrukcji obu miar typów, przedstawionych poniżej

Typy postaw	Zdania opisujące typy postaw
Autorytetu	Kieruję się radami osób bardziej doświadczonych
	Czuję się komfortowo, wykonując polecenia rodziców/opiekunów prawnych
	Raczej wiem, co dla mnie dobre, ale chcę upewnić się, pytając o zdanie innych osób
Carpe diem	Korzystam z życia – o problemach pomyślę jutro
	Nie myślę o przyszłości, żyję dniem dzisiejszym
Oczekiwań	Nie planuję – zdaję się na los, przeznaczenie, Boga
	Biernie oczekuję na to, co wydarzy się w moim życiu
	Nie czuję się odpowiedzialny/a za moje decyzje
Przymusu	Postępuję zgodnie z tym, co nakazały mi inne osoby
	Unikam konfliktów, bo poddaję się naciskom innych osób
Realistyczny	Biorę pod uwagę wymagania pracodawców
	Jestem świadomy/a, że warunki zewnętrzne mogą ulec zmianie
	Sprawdzam, porównuję oferty i wymagania szkół i uczelni
	Znam moje mocne i słabe strony
Życzeniowy	Mam trudność w określeniu, jak mogę realizować swoje marzenia
	Nie szacuję szans na osiągnięcie celu – grunt to być optymistą
	Słyszę od innych, że wybrana przeze mnie droga jest nie dla mnie, ale w mojej wyobraźni osiągam sukces

Źródło: opracowanie własne na podstawie Timoszyk-Tomczak⁶⁷

Nasilenie poszczególnych typów postaw edukacyjno-zawodowych uczniów – wskazania odpowiedzi „Tak” wyrażone jako procent możliwych w obrębie typu

Wykres 9: Procent udzielonych odpowiedzi „Tak” na pytania z sekcji „Planując moją przyszłość edukacyjno-zawodową...” w obrębie wyróżnionych typów postaw edukacyjno-zawodowych

Źródło: badanie własne

⁶⁷ Celina Timoszyk-Tomczak, *Strategie konstruowania własnej przyszłości* (Szczecin: Wydaw. Naukowe US, 2003).

Zależności istotne statystycznie

Uczniowie płci męskiej częściej niż ich rówieśniczki wybierali zdania opisujące strategie względem planowania przyszłości określone jako typ Carpe diem⁶⁸ i typ OczeKiwań⁶⁹. Z kolei uczennice wybierały więcej odpowiedzi z typu Realistycznego⁷⁰.

Osoby uczące się w branżowych szkołach I stopnia wybierały więcej zdań odpowiadających typom Carpe diem⁷¹, OczeKiwań⁷², Przymusu⁷³ i Życzeniowemu⁷⁴. Uczniowie z liceów z kolei wybierali więcej zdań z typu Realistycznego⁷⁵.

Uczniowie ze szkół na terenie powiatu poznańskiego wybierali więcej zdań z typów Autorytetu⁷⁶ i OczeKiwań⁷⁷.

Tabela 9: Średnie odsetki wskazań odpowiedzi z typów postaw edukacyjno-zawodowych uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	Średnie							
	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Typ Autorytetu	71%	71%	71%	70%	73%	70%	70%	75%
Typ Carpe diem	30%	28%	32%	39%	28%	28%	30%	30%
Typ OczeKiwań	23%	21%	24%	32%	24%	18%	22%	27%
Typ Przymusu	17%	18%	16%	22%	17%	14%	16%	19%
Typ Realistyczny	79%	81%	77%	73%	79%	81%	78%	80%
Typ Życzeniowy	38%	37%	38%	41%	39%	35%	37%	40%

Źródło: badanie własne. N=1446

⁶⁸ U=243971,5; p=0,049; r=-0,05 - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁶⁹ U=239532,0; p=0,010; r=-0,07 - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁷⁰ U=226630,5; p<0,001; r=-0,11 - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁷¹ H=27,9; df=2; p<0,001; $\eta^2=0,02$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁷² H=84,4; df=2; p<0,001; $\eta^2=0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁷³ H=13,8; df=2; p=0,001; $\eta^2=0,01$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁷⁴ H=8,8; df=2; p=0,012; $\eta^2=0,00$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

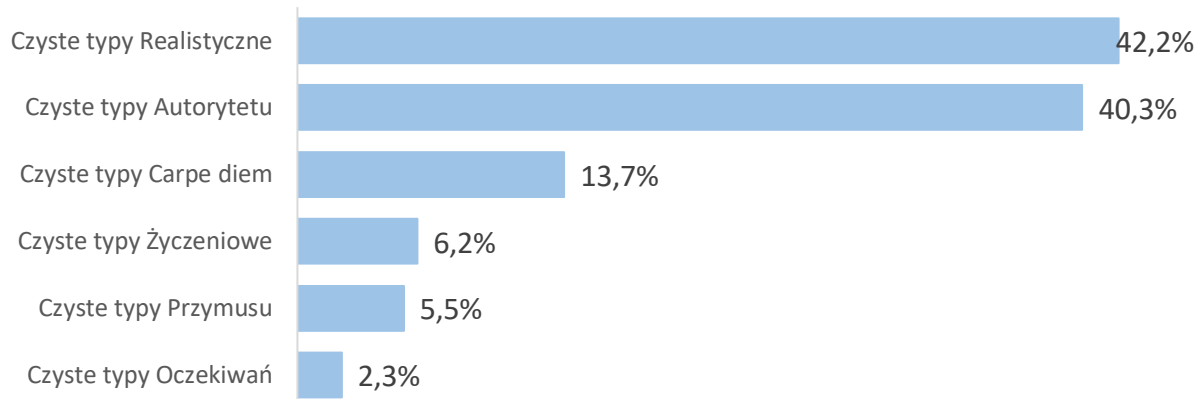
⁷⁵ H=31,4; df=2; p<0,001; $\eta^2=0,02$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁷⁶ U=243971,5; p=0,049; r=-0,07 - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁷⁷ U=239532,0; p=0,010; r=-0,11 - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

Czyste typy postaw edukacyjno-zawodowych

Wykres 10: Procent uczniów, którzy udzielili odpowiedzi „Tak” na wszystkie pytania z sekcji „Planując moją przyszłość edukacyjno-zawodową...”, które formowały dany typ

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Wśród badanych mężczyzn więcej niż wśród kobiet było takich, którzy wybrali wszystkie zdania opisujące typ Carpe diem⁷⁸ i Życzeniowy⁷⁹. Wśród kobiet natomiast więcej było takich, które wybrały wszystkie deklaracje opisujące typ Realistyczny⁸⁰.

Wśród uczniów technikum więcej było osób, które wybrały wszystkie zdania opisujące typ Autorytetu⁸¹.

Uczniowie z branżowych szkół I stopnia częściej niż z innych typów wybierali wszystkie zdania składające się na typy Carpe diem⁸², Przymusu⁸³ i Życzeniowy⁸⁴. Licealiści z kolei byli częściej obecni wśród przedstawicieli „czystego” typu Realistycznego⁸⁵.

Tabela 10: Rozkład uczniów deklarujących pełne typy postaw edukacyjno-zawodowych według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Czyste typy Autorytetu	40,3%	39,1%	41,4%	41,4%	44,6%	37,2%	39,4%	44,1%
Czyste typy Carpe diem	13,7%	10,4%	16,5%	18,8%	13,9%	11,2%	14,2%	11,7%
Czyste typy Oczekiwań	2,3%	1,6%	2,9%	3,1%	2,3%	1,9%	2,2%	2,4%
Czyste typy Przymusu	5,5%	5,3%	5,4%	9,1%	6,2%	3,3%	5,0%	7,2%
Czyste typy Realistyczne	42,2%	48,3%	36,9%	28,5%	41,8%	48,7%	41,3%	45,9%
Czyste typy Życzeniowe	6,2%	4,8%	7,4%	10,0%	6,0%	4,5%	6,2%	5,9%

Źródło: badanie własne. N=1446

⁷⁸ $\chi^2=11,4$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁷⁹ $\chi^2=4,2$; $df=1$; $p=0,040$; $\phi=0,05$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁸⁰ $\chi^2=19,1$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁸¹ $\chi^2=6,3$; $df=2$; $p=0,044$; $V=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁸² $\chi^2=10,6$; $df=2$; $p=0,005$; $V=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

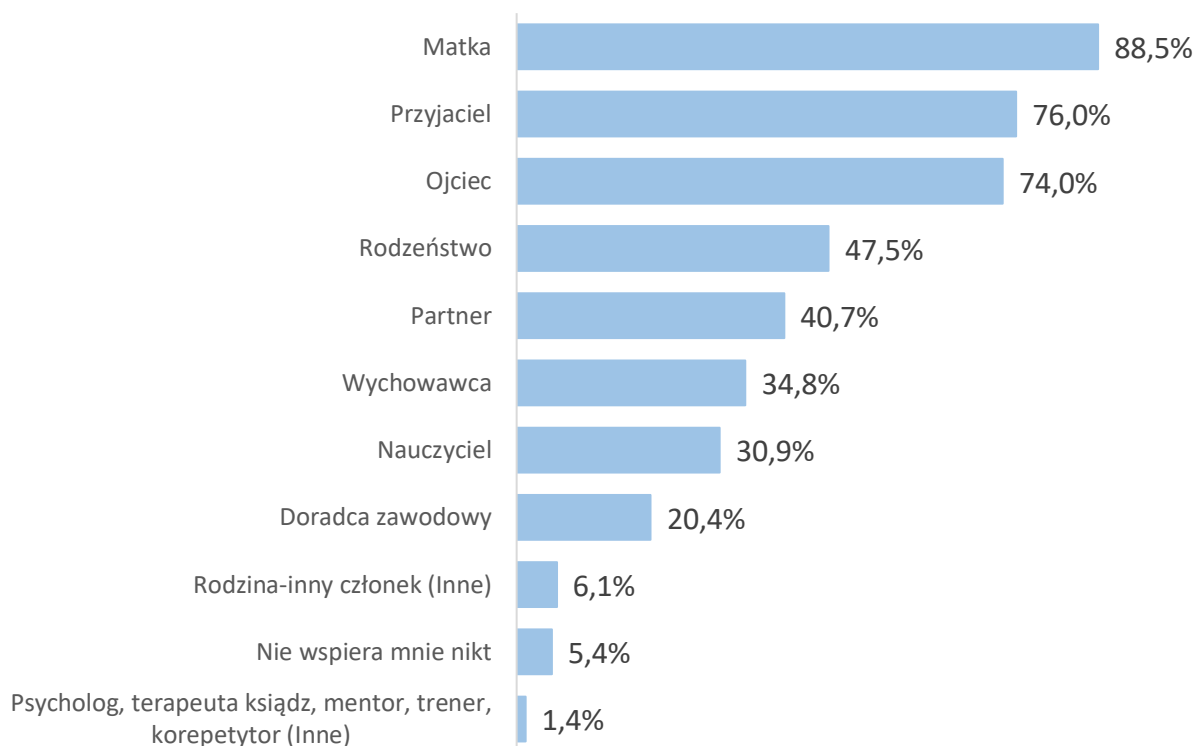
⁸³ $\chi^2=14,8$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁸⁴ $\chi^2=11,7$; $df=2$; $p=0,003$; $V=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁸⁵ $\chi^2=36,5$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

Wsparcie w planowaniu przyszłości

Wykres 11: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „W planowaniu mojej przyszłości edukacyjno-zawodowej wspiera mnie”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej wspierane były przez przyjaciół⁸⁶, partnerów⁸⁷ i dalszych krewnych⁸⁸, uczniowie płci męskiej natomiast – przez doradców zawodowych⁸⁹.

Uczniowie liceów byli częściej niż inni wspierani przez matki⁹⁰, ojców⁹¹ i przyjaciół⁹². W przypadku branżowych szkół I stopnia wsparcia uczniom częściej niż w innych typach udzielali doradcy zawodowi⁹³, natomiast uczniowie techników częściej niż inni deklarowali, że nie wspiera ich nikt⁹⁴.

Uczniowie z obszaru powiatu częściej niż ci z Poznania deklarowali, że wspiera ich nauczyciel⁹⁵, wychowawca⁹⁶ i doradca zawodowy⁹⁷. Uczący się w Poznaniu natomiast częściej odpowiadali, że nie wspiera ich nikt⁹⁸.

⁸⁶ $\chi^2=35,9$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁸⁷ $\chi^2=17,8$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,11$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁸⁸ $\chi^2=4,5$; $df=1$; $p=0,034$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁸⁹ $\chi^2=5,0$; $df=1$; $p=0,026$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁹⁰ $\chi^2=9,6$; $df=2$; $p=0,008$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁹¹ $\chi^2=9,4$; $df=2$; $p=0,009$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁹² $\chi^2=20,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁹³ $\chi^2=43,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,17$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁹⁴ $\chi^2=6,2$; $df=2$; $p=0,044$; $V=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁹⁵ $\chi^2=5,9$; $df=1$; $p=0,015$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁹⁶ $\chi^2=5,6$; $df=1$; $p=0,018$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

⁹⁷ $\chi^2=36,2$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

⁹⁸ $\chi^2=4,8$; $df=1$; $p=0,028$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

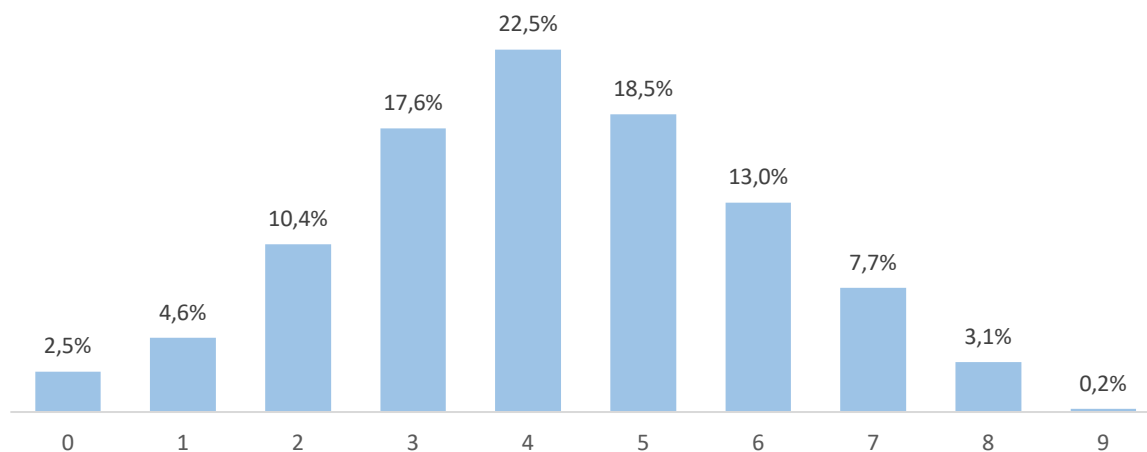
Tabela 11: Rozkład źródeł wsparcia deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Matka	88,5%	89,2%	88,2%	86,1%	85,9%	91,2%	88,2%	89,6%
Ojciec	74,0%	71,7%	76,2%	68,2%	73,1%	77,2%	74,2%	73,3%
Rodzeństwo	47,5%	50,0%	45,3%	49,8%	45,8%	47,5%	47,4%	47,8%
Przyjaciel	76,0%	83,2%	69,7%	70,2%	71,9%	81,3%	76,4%	74,5%
Partner	40,7%	46,3%	35,4%	40,8%	39,4%	41,4%	39,8%	43,9%
Wychowawca	34,8%	33,6%	35,9%	33,2%	39,1%	32,9%	33,3%	40,8%
Nauczyciel	30,9%	29,2%	32,3%	29,7%	33,3%	29,9%	29,4%	36,8%
Doradca zawodowy	20,4%	17,9%	22,7%	33,5%	17,8%	16,0%	17,2%	33,2%
Rodzina-inny członek (Inne)	6,1%	7,4%	4,8%	4,4%	5,8%	7,1%	6,3%	5,2%
Psycholog, terapeuta, ksiądz, mentor, trener, korepetytor (Inne)	1,4%	1,9%	0,9%	0,3%	1,2%	2,0%	1,6%	0,3%
Nie wspiera mnie nikt	5,4%	5,0%	5,8%	6,4%	7,2%	3,9%	6,1%	2,8%

Źródło: badanie własne. N=1446

Liczba źródeł wsparcia uczniów w planowaniu przyszłości

Wykres 12: Rozkład liczby źródeł wsparcia uczniów w planowaniu przyszłości

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczniowie ze szkół z terenu powiatu poznańskiego wskazywali na więcej źródeł otrzymywanego wsparcia niż ci z Poznania⁹⁹.

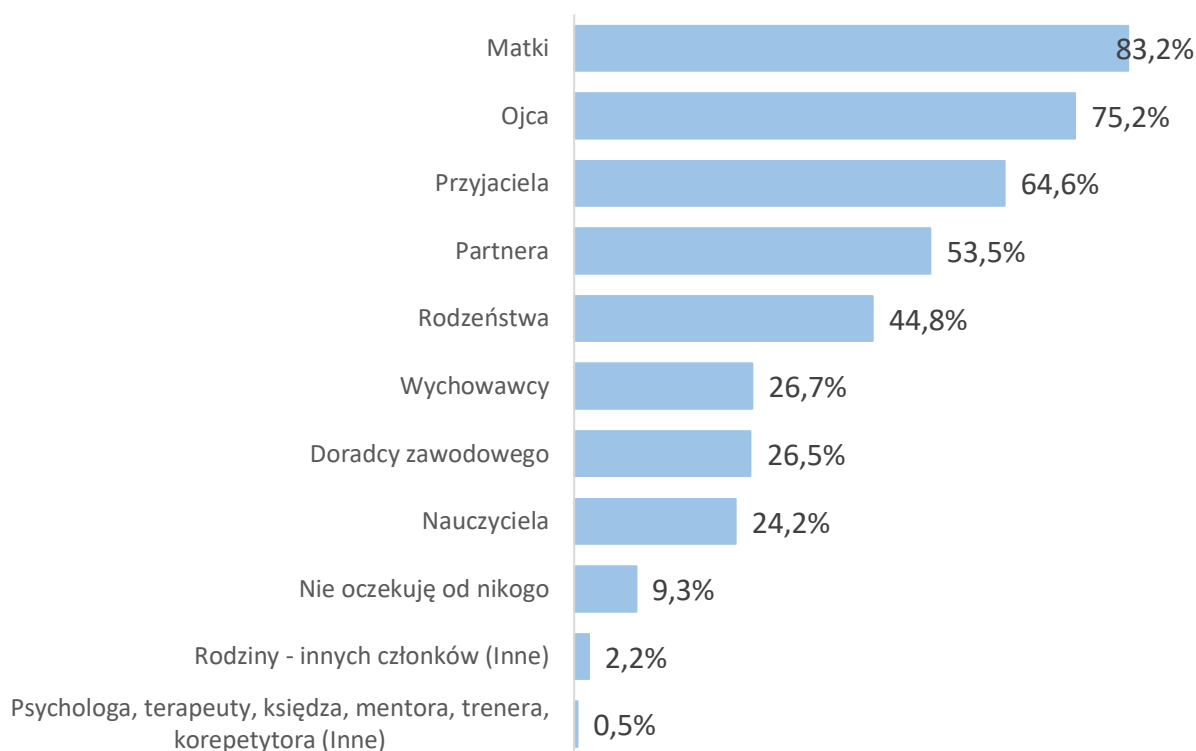
Tabela 12: Średnia liczba źródeł wsparcia deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	Średnie							
	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Liczba źródeł wsparcia	4,2	4,3	4,1	4,1	4,1	4,3	4,1	4,4

Źródło: badanie własne. N=1446

Oczekiwanie przez uczniów wsparcia w planowaniu przyszłości

Wykres 13: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „W planowaniu mojej przyszłości edukacyjno-zawodowej oczekuję wsparcia od...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Kobiety częściej oczekiwały wsparcia od matki¹⁰⁰, rodzeństwa¹⁰¹, przyjaciół¹⁰², partnerów¹⁰³ i wychowawców¹⁰⁴, natomiast mężczyźni twierdzili częściej, że nie oczekują wsparcia od nikogo¹⁰⁵.

⁹⁹ U=151217,5; p=0,009; r=0,07 - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹⁰⁰ $\chi^2=32,4$; df=1; p<0,001; $\phi=0,15$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹⁰¹ $\chi^2=11,5$; df=1; p=0,001; $\phi=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹⁰² $\chi^2=62,9$; df=1; p<0,001; $\phi=0,21$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹⁰³ $\chi^2=13,6$; df=1; p<0,001; $\phi=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹⁰⁴ $\chi^2=5,9$; df=1; p=0,015; $\phi=0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹⁰⁵ $\chi^2=17,0$; df=1; p<0,001; $\phi=-0,11$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

Uczniowie liceów częściej niż inni oczekiwali wsparcia od matki¹⁰⁶ i od ojca¹⁰⁷, a także od przyjaciół¹⁰⁸. Natomiast uczniowie branżowych szkół I stopnia częściej nie oczekiwali wsparcia od nikogo¹⁰⁹.

Tabela 13: Rozkład oczekiwanych źródeł wsparcia deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Matki	83,2%	89,3%	78,2%	76,0%	76,9%	90,3%	82,9%	84,4%
Ojca	75,2%	77,8%	73,4%	67,8%	71,7%	80,8%	75,7%	73,3%
Rodzeństwa	44,8%	49,6%	40,7%	44,7%	42,0%	46,6%	44,5%	46,0%
Przyjaciela	64,6%	75,2%	55,1%	53,8%	59,1%	72,9%	65,0%	63,0%
Partnera	53,5%	58,7%	49,0%	48,3%	54,3%	55,3%	52,5%	57,3%
Wychowawcy	26,7%	29,9%	24,2%	25,2%	23,9%	29,2%	26,3%	28,5%
Nauczyciela	24,2%	26,0%	22,7%	24,0%	20,9%	26,3%	23,6%	26,3%
Doradcy zawodowego	26,5%	27,4%	25,9%	28,7%	25,8%	25,9%	26,0%	28,5%
Rodziny - innych członków (Inne)	2,2%	2,8%	1,7%	2,2%	2,8%	1,9%	2,1%	2,8%
Psychologa, terapeuty, księdza, mentora, trenera, korepetytora (Inne)	0,5%	0,4%	0,5%	0,3%	0,5%	0,6%	0,5%	0,3%
Nie oczekuję od nikogo	9,3%	5,9%	12,2%	12,7%	12,3%	5,8%	9,8%	7,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

¹⁰⁶ $\chi^2=49,4$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,19$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

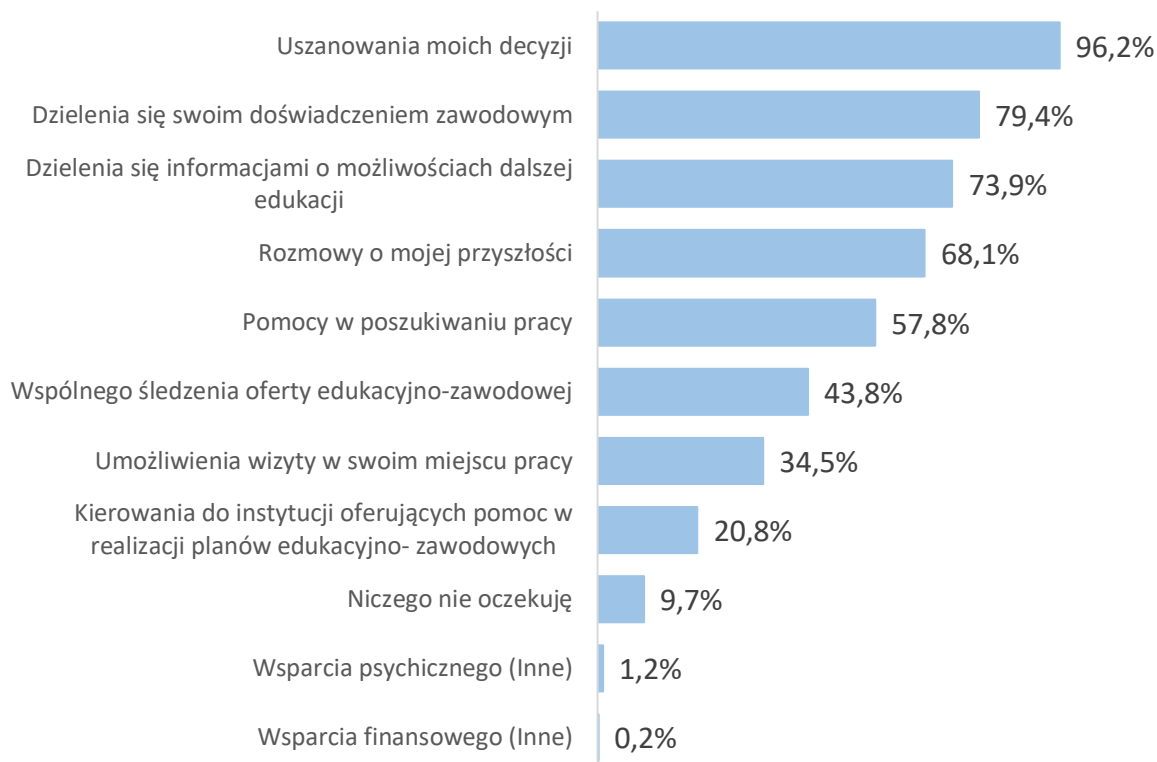
¹⁰⁷ $\chi^2=23,9$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,13$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹⁰⁸ $\chi^2=43,0$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,17$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹⁰⁹ $\chi^2=18,9$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

Oczekiwania uczniów względem rodziców/opiekunów

Wykres 14: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „W planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej oczekuję od rodziców/opiekunów...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej niż uczniowie oczekwały od rodziców (lub opiekunów) rozmów o swojej przyszłości¹¹⁰, dzielenia się informacjami o możliwościach dalszej edukacji¹¹¹, uszanowania swoich decyzji¹¹², wspólnego śledzenia oferty edukacyjno-zawodowej¹¹³, pomocy w poszukiwaniu pracy¹¹⁴, kierowania do instytucji oferujących pomoc w realizacji planów¹¹⁵, oraz wsparcia psychicznego¹¹⁶. Uczniowie częściej od swoich rówieśniczek nie oczekiwali od rodziców niczego¹¹⁷.

Uczniowie liceów częściej oczekiwali od rodziców rozmów o swojej przyszłości¹¹⁸, dzielenia się przez opiekunów ich doświadczeniami zawodowymi¹¹⁹, dzielenia się informacjami o możliwościach dalszej edukacji¹²⁰, uszanowania swoich decyzji dotyczących przyszłości zawodowej¹²¹ i wspólnego śledzenia oferty edukacyjno-zawodowej¹²². Uczniowie branżowych szkół I stopnia częściej niż inni oczekiwali od

¹¹⁰ $\chi^2=51,4$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,19$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹¹¹ $\chi^2=13,4$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹¹² $\chi^2=16,0$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,11$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹¹³ $\chi^2=22,9$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,13$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹¹⁴ $\chi^2=7,8$; $df=1$; $p=0,005$; $\phi=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹¹⁵ $\chi^2=11,9$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹¹⁶ $\chi^2=8,3$; $df=1$; $p=0,004$; $\phi=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹¹⁷ $\chi^2=12,4$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹¹⁸ $\chi^2=45,5$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,18$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹¹⁹ $\chi^2=21,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹²⁰ $\chi^2=13,9$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹²¹ $\chi^2=20,6$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹²² $\chi^2=33,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,15$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

opiekunów kierowania do instytucji oferujących pomoc w realizacji planów edukacyjno-zawodowych¹²³, a także częściej niż inni nie oczekiwali od nich niczego¹²⁴.

Uczniowie z powiatu częściej niż ci z Poznania deklarowali, że od rodziców oczekują umożliwienia wizyty w swoim miejscu pracy¹²⁵, pomocy w poszukiwaniu pracy¹²⁶ i kierowania do instytucji oferujących pomoc w realizacji planów edukacyjno-zawodowych¹²⁷.

Tabela 14: Rozkład oczekiwań względem rodziców deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Rozmowy o mojej przyszłości	68,1%	77,4%	59,8%	59,9%	60,2%	76,7%	68,9%	64,5%
Dzielenia się swoim doświadczeniem zawodowym	79,4%	80,6%	78,7%	70,8%	79,2%	83,6%	79,2%	80,3%
Dzielenia się informacjami o możliwościach dalszej edukacji	73,9%	78,5%	70,1%	69,6%	69,9%	78,4%	74,4%	72,1%
Umożliwienia wizyty w swoim miejscu pracy	34,5%	32,1%	36,9%	44,0%	31,5%	32,1%	33,2%	39,8%
Uszanowania moich decyzji	96,2%	98,4%	94,4%	92,5%	95,6%	98,3%	96,0%	96,9%
Wspólnego śledzenia oferty edukacyjno-zawodowej	43,8%	50,5%	37,9%	45,8%	32,5%	50,0%	43,5%	45,2%
Pomocy w poszukiwaniu pracy	57,8%	61,9%	54,6%	58,4%	55,0%	59,3%	56,3%	63,8%
Kierowania do instytucji oferujących pomoc w realizacji planów edukacyjno-zawodowych	20,8%	24,7%	17,3%	27,0%	17,9%	19,8%	19,4%	26,6%
Niczego nie oczekuję	9,7%	6,8%	12,3%	16,4%	11,3%	5,7%	10,2%	8,0%
Wsparcia psychicznego (Inne)	1,2%	2,0%	0,4%	0,9%	0,5%	1,7%	1,1%	1,4%
Wsparcia finansowego (Inne)	0,2%	0,1%	0,3%	0,0%	0,5%	0,1%	0,3%	0,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

¹²³ $\chi^2=10,0$; $df=2$; $p=0,007$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹²⁴ $\chi^2=30,2$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,15$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

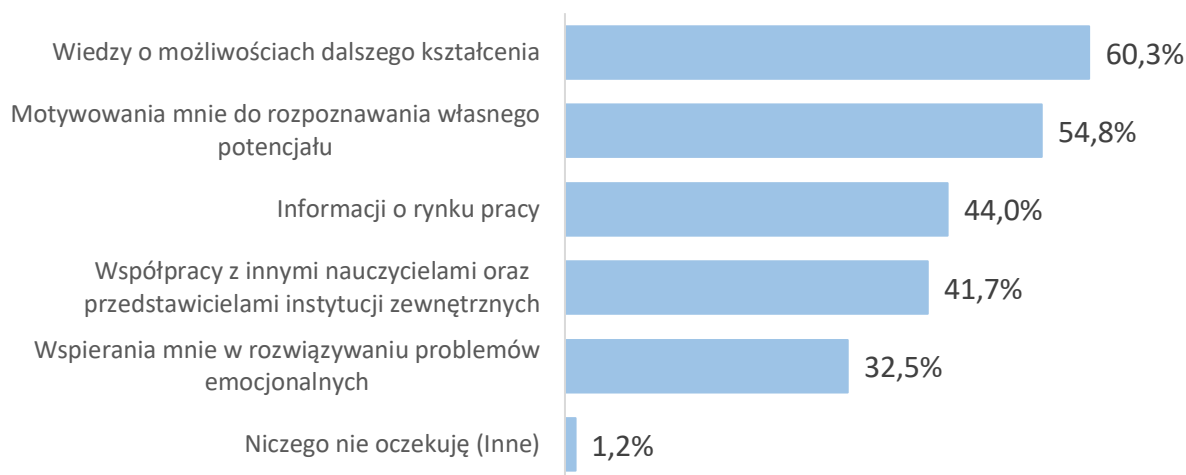
¹²⁵ $\chi^2=4,4$; $df=1$; $p=0,036$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹²⁶ $\chi^2=5,2$; $df=1$; $p=0,023$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹²⁷ $\chi^2=7,4$; $df=1$; $p=0,006$; $\phi=-0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

Oczekiwania uczniów względem wychowawców klas

Wykres 15: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „W planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej oczekuję od wychowawcy klasy...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Kobiety częściej od mężczyzn oczekiwały od wychowawców wiedzy o możliwościach dalszego kształcenia¹²⁸, informacji o rynku pracy¹²⁹, motywowania do rozpoznawania własnego potencjału¹³⁰, wsparcia w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych¹³¹, oraz współpracy z innymi nauczycielami oraz przedstawicielami instytucji zewnętrznych¹³².

Uczniowie branżowych szkół I stopnia częściej niż ci ze szkół innych typów oczekiwali od wychowawców informowania ich o rynku pracy¹³³. Uczniowie liceów z kolei częściej deklarowali względem wychowawców oczekiwania motywowania do rozpoznania własnego potencjału¹³⁴ oraz współpracy z innymi nauczycielami oraz przedstawicielami instytucji zewnętrznych¹³⁵.

Uczniowie z powiatu poznańskiego częściej od uczniów z Poznania oczekiwali od wychowawców informacji o rynku pracy¹³⁶, natomiast uczniowie z Poznania częściej deklarowali, że oczekują od wychowawców współpracy z innymi nauczycielami oraz przedstawicielami instytucji zewnętrznych¹³⁷.

¹²⁸ $\chi^2=19,2$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,12$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹²⁹ $\chi^2=15,5$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹³⁰ $\chi^2=23,8$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,13$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹³¹ $\chi^2=13,1$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,10$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹³² $\chi^2=7,1$; $df=1$; $p=0,008$; $\phi=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹³³ $\chi^2=9,9$; $df=2$; $p=0,007$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹³⁴ $\chi^2=10,2$; $df=2$; $p=0,006$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹³⁵ $\chi^2=6,7$; $df=2$; $p=0,035$; $V=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹³⁶ $\chi^2=4,9$; $df=1$; $p=0,027$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

¹³⁷ $\chi^2=5,2$; $df=1$; $p=0,023$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

Tabela 15: Rozkład oczekiwań względem wychowawcy klasy deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Wiedzy o możliwościach dalszego kształcenia	60,3%	66,3%	55,0%	64,5%	56,4%	60,8%	60,5%	59,5%
Informacji o rynku pracy	44,0%	49,5%	39,1%	51,6%	43,3%	41,0%	42,6%	49,8%
Motywowania mnie do rozpoznawania własnego potencjału	54,8%	61,6%	48,8%	48,6%	52,8%	58,8%	54,5%	55,9%
Wspierania mnie w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych	32,5%	37,3%	28,3%	32,8%	30,8%	33,4%	32,1%	33,8%
Współpracy z innymi nauczycielami oraz przedstawicielami instytucji zewnętrznych	41,7%	45,5%	38,5%	37,3%	39,6%	45,2%	43,2%	35,9%
Niczego nie oczekuję (Inne)	1,2%	0,7%	1,6%	1,3%	1,6%	1,0%	1,4%	0,7%

Źródło: badanie własne. N=1446

CZĘŚĆ II. EDUKACJA

Plany edukacyjno-zawodowe uczniów

Wykres 16: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Bezpośrednio po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej – do końca 2025 roku”

- Nie chcę uczyć się dalej
- Nie wiem czy chcę uczyć się dalej
- Chcę uczyć się dalej
- Chcę jednocześnie uczyć się i pracować

Źródło: badanie własne. N=1441

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej niż uczniowie planowały po zakończeniu szkoły uczyć się i pracować jednocześnie, lub wyłącznie uczyć się. Uczniowie natomiast częściej nie chcieli kontynuować edukacji lub nie mieli jeszcze sprecyzowanych planów w tym obszarze¹³⁸.

Uczniowie branżowych szkół I stopnia częściej niż inni chcieli w przyszłości łączyć pracę z edukacją, ale też częściej chcieli całkowicie zakończyć edukację. Uczniowie liceów częściej niż reszta planowali skupić się po szkole wyłącznie na dalszej edukacji. Uczniowie z techników przejawiali zaś największe niezdecydowanie w obszarze planów edukacyjno-zawodowych¹³⁹.

Osoby uczące się w Poznaniu częściej niż uczniowie z powiatu planowali dalszą naukę lub łączenie nauki z pracą, uczniowie z powiatu częściej byli niezdecydowani, lub nie chcieli uczyć się dalej¹⁴⁰.

¹³⁸ $\chi^2=36,5$; $df=3$; $p<0,001$; $V=0,16$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹³⁹ $\chi^2=142,2$; $df=6$; $p<0,001$; $V=0,22$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁴⁰ $\chi^2=59,5$; $df=3$; $p<0,001$; $V=0,2$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

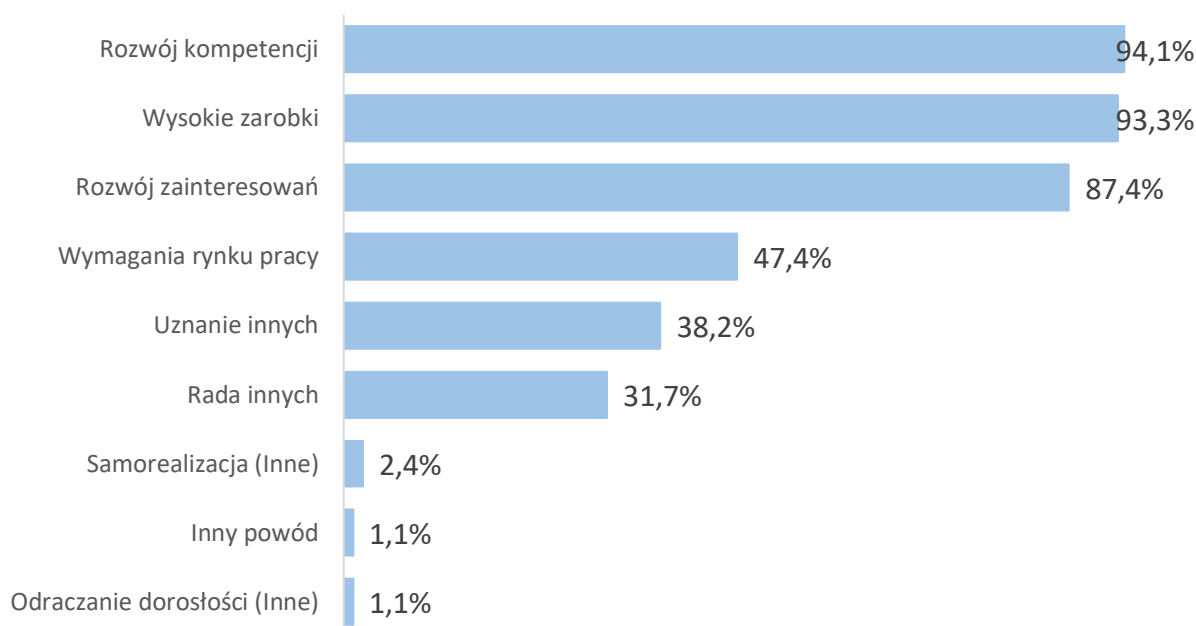
Tabela 16: Rozkład planów edukacyjno-zawodowych deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

Do końca 2025 roku	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Chcę jednocześnie uczyć się i pracować	53,9%	59,5%	48,9%	57,8%	50,1%	54,5%	54,1%	53,3%
Chcę uczyć się dalej	25,7%	26,3%	25,2%	14,0%	18,5%	35,6%	28,9%	12,9%
Nie wiem czy chcę uczyć się dalej	13,4%	10,7%	16,0%	14,6%	22,2%	7,4%	11,8%	19,9%
Nie chcę uczyć się dalej	6,9%	3,5%	9,9%	13,7%	9,2%	2,5%	5,2%	13,9%

Źródło: badanie własne. N=1441

Uzasadnienie chęci dalszej edukacji przez uczniów

Wykres 17: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „Chcę kontynuować edukację, ponieważ...”

Źródło: badanie własne. N=1156

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej niż uczniowie planowały dalszą edukację motywowane chęcią rozwoju swoich zainteresowań¹⁴¹.

Uczniowie liceów do dalszej edukacji częściej niż inni motywowani byli pragnieniem rozwoju zainteresowań¹⁴², a także rozwojem kompetencji¹⁴³, oraz wymaganiami rynku pracy¹⁴⁴.

Osoby uczące się na obszarze powiatu częściej niż uczniowie z miasta motywowani byli do edukacji pragnieniem uznania przez innych¹⁴⁵, natomiast uczniowie z miasta częściej wskazywali chęć rozwoju kompetencji¹⁴⁶ i bycie zmuszonym przez wymagania rynku pracy¹⁴⁷ jako czynniki motywujące do edukacji.

¹⁴¹ $\chi^2=11,4$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=0,1$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁴² $\chi^2=13,9$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁴³ $\chi^2=19,4$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,13$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁴⁴ $\chi^2=34,4$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,17$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁴⁵ $\chi^2=4,6$; $df=1$; $p=0,033$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁴⁶ $\chi^2=4$; $df=1$; $p=0,045$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁴⁷ $\chi^2=13,3$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

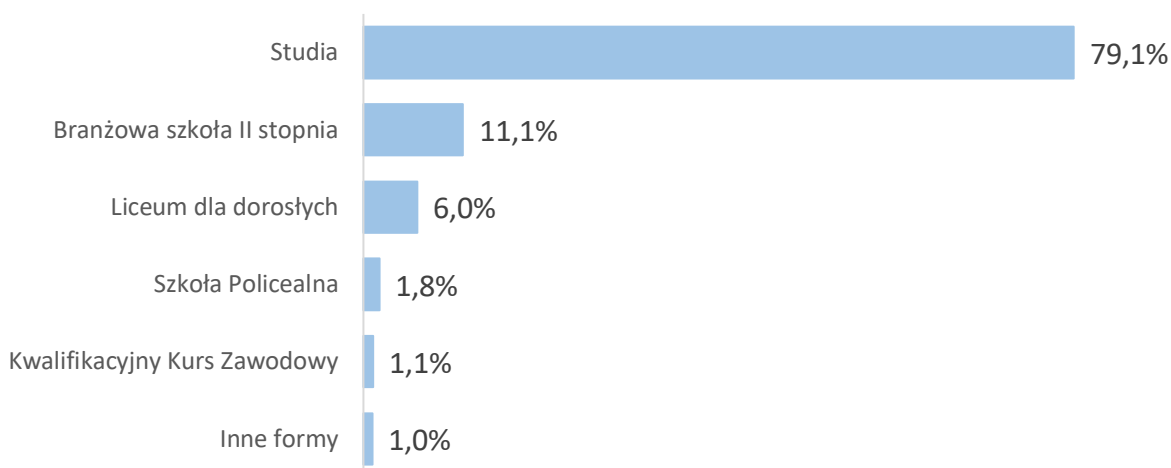
Tabela 17: Rozkład uzasadnień dalszej edukacji deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Uznanie innych	38,2%	39,0%	37,2%	41,9%	34,8%	38,2%	36,7%	44,8%
Rozwój zainteresowań	87,4%	90,1%	83,3%	79,5%	87,2%	89,2%	86,4%	88,7%
Wysokie zarobki	93,3%	93,8%	91,9%	95,2%	91,9%	92,2%	92,3%	94,8%
Rozwój kompetencji	94,1%	94,9%	92,3%	87,3%	93,3%	95,7%	94,1%	90,2%
Rada innych	31,7%	29,8%	33,8%	26,8%	33,2%	32,5%	32,3%	28,0%
Wymagania rynku pracy	47,4%	47,2%	47,5%	29,8%	51,3%	51,5%	49,6%	35,2%
Samorealizacja (Inne)	2,4%	2,2%	1,5%	1,6%	1,2%	2,4%	2,0%	1,4%
Odraczenie dorosłości (Inne)	1,1%	0,9%	0,8%	0,3%	1,4%	0,9%	1,0%	0,3%
Inny powód	1,1%	2,3%	1,9%	4,1%	1,0%	2,2%	2,4%	1,6%

Źródło: badanie własne. N=1156

Planowane przez uczniów formy dalszego kształcenia

Wykres 18: Rozkład wybranych form dalszego kształcenia – odpowiedzi uczniów na pytanie „Bezpośrednio po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej (do końca 2025 roku) planuję kształcić się...”

Źródło: badanie własne. N=1135

Zależności istotne statystycznie

Mężczyźni dużo częściej niż kobiety planowali naukę w branżowej szkole II stopnia, kobiety zaś częściej niż mężczyźni chcieli uzupełniać edukację w liceum dla dorosłych bądź podjąć studia wyższe¹⁴⁸.

Występowanie licznych komórek zerowych i tych o niewielkich wartościach utrudniało dokonanie statystycznych porównań wg typu szkoły. Uczniowie branżowych szkół I stopnia, jako jedyni deklarowali kontynuację edukacji w branżowych szkołach II stopnia. Zdecydowanie częściej od reszty planowali także naukę w liceum dla dorosłych. Po ukończeniu tych typów szkół możliwe jest uzyskanie matury, do której uczniowie technikum i liceum mogli podejść niezwłocznie.

Młodzież z powiatu częściej niż z Poznania planowała naukę w branżowych szkołach II stopnia i liceach dla dorosłych, rzadziej natomiast deklarowała chęć studiów na uczelni wyższej¹⁴⁹.

¹⁴⁸ $\chi^2=110,0$; $df=5$; $p<0,001$; $V=0,31$ - zależność istotna statycznie, siła związku przeciętna

¹⁴⁹ $\chi^2=34,9$; $df=5$; $p<0,001$ (Monte Carlo); $V=0,18$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

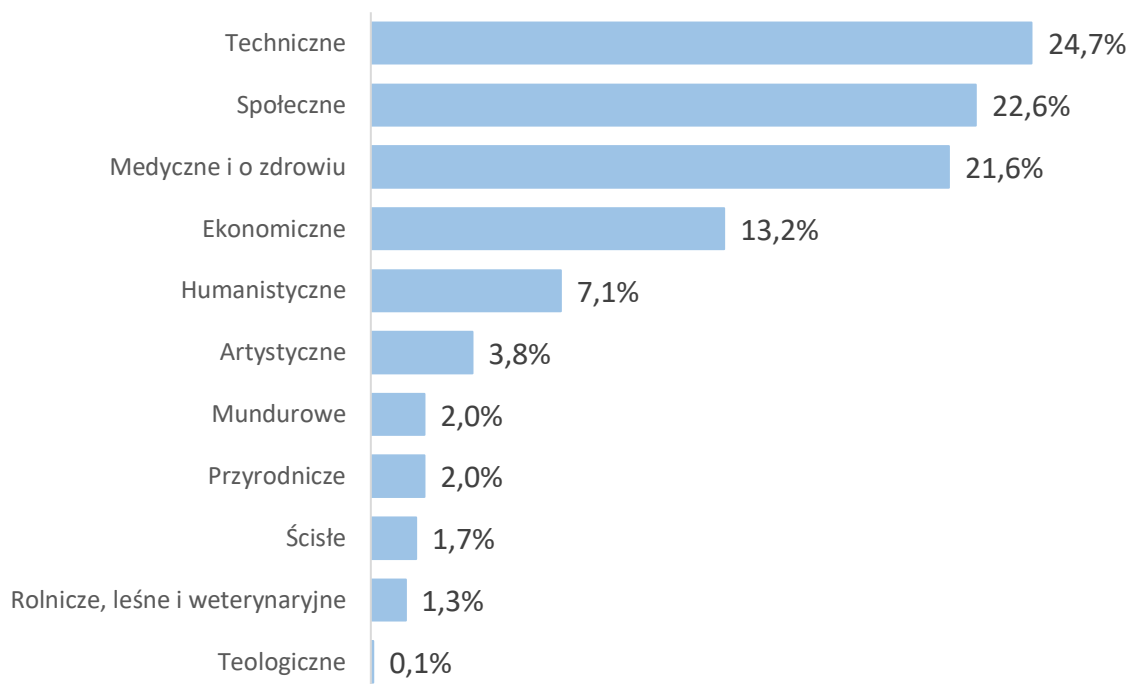
Tabela 18: Rozkład planowanych form dalszego kształcenia wg płci, typu szkoły i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Branżowa szkoła II stopnia	11,1%	1,7%	21,1%	57,3%	0,0%	0,0%	9,6%	18,4%
Liceum dla dorosłych	6,0%	7,4%	4,5%	28,2%	1,4%	0,3%	5,2%	10,0%
Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy	1,1%	1,0%	1,1%	3,2%	1,0%	0,3%	0,6%	3,2%
Szkoła Policealna	1,8%	1,7%	1,8%	2,3%	2,7%	1,1%	1,6%	2,6%
Studia	79,1%	87,4%	70,2%	8,2%	93,8%	97,3%	82,1%	64,2%
Inne formy	1,0%	0,7%	1,3%	0,9%	1,0%	1,0%	0,8%	1,6%

Źródło: badanie własne. N=1135

Plany wybierających kształcenie akademickie

Wykres 19. Rozkład grup kierunków studiów wskazanych przez uczniów, wybierających kształcenie akademickie

Źródło: badanie własne. N=808

Zależności istotne statystycznie

Obecność komórek zerowych w tabeli krzyżowej nie pozwoliła na wykorzystanie współczynnika chi-kwadrat w ocenie zróżnicowania wybieranych kierunków kształcenia akademickiego ze względu na płeć respondentów oraz typ kończącej przez nich szkoły. Można było jedynie interpretować rozkład zaprezentowany w tabeli. I tak na przykład mężczyźni oraz uczniowie technikum częściej wskazywali kierunki techniczne, rzadziej robiły to kobiety i uczniowie liceum. Kierunki społeczne, medyczne i o zdrowiu, humanistyczne częściej były wybierane przez kobiety i uczniów liceum.

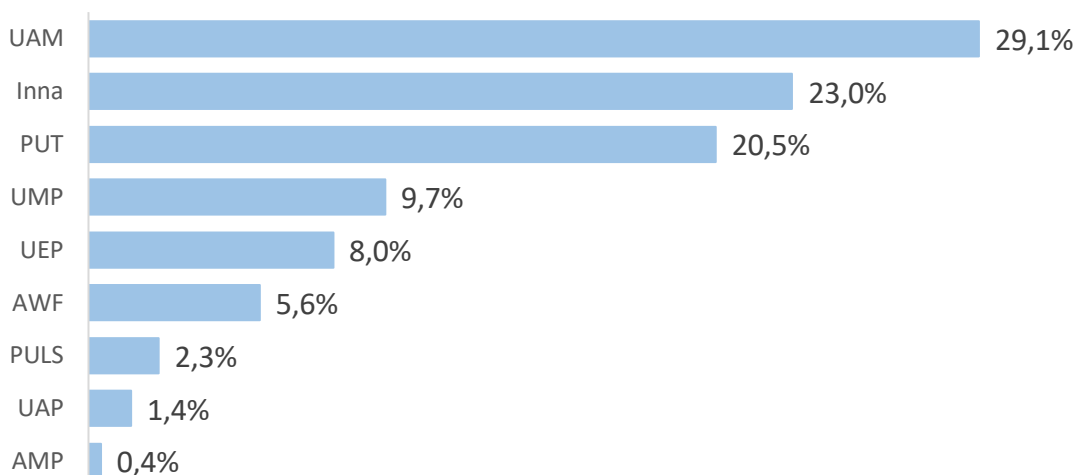
Lokalizacja szkoły nie różnicowała wyborów grup kierunków w sposób istotny statystycznie.

Tabela 19: Rozkład grup kierunków studiów wskazanych przez uczniów, wybierających kształcenie akademickie wg płci, typu i lokalizacji szkoły¹⁵⁰

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Techniczne	24,7%	10,4%	42,3%	25,0%	49,8%	13,2%	24,6%	25,3%
Społeczne	22,6%	27,2%	16,6%	25,0%	6,4%	29,9%	22,3%	24,1%
Medyczne i o zdrowiu	21,6%	27,2%	14,7%	25,0%	12,8%	25,5%	21,7%	20,5%
Ekonomiczne	13,2%	14,8%	11,1%	12,5%	16,0%	11,9%	13,7%	9,6%
Humanistyczne	7,1%	9,2%	4,6%	0,0%	5,5%	7,9%	6,8%	9,6%
Artystyczne	3,8%	5,3%	2,0%	0,0%	2,3%	4,6%	4,0%	2,4%
Przyrodnicze	2,0%	2,5%	1,3%	0,0%	0,9%	2,5%	2,1%	1,2%
Mundurowe	2,0%	0,3%	4,2%	12,5%	3,2%	1,3%	1,6%	4,8%
Ścisłe	1,7%	1,0%	2,6%	0,0%	0,9%	2,1%	1,8%	1,2%
Rolnicze, leśne i weterynaryjne	1,3%	1,8%	0,7%	0,0%	1,8%	1,0%	1,4%	0,0%
Teologiczne	0,1%	0,3%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	1,2%

Źródło: badanie własne. N=808

Wykres 20: Rozkład wskazań uczelni wyższych, na których uczniowie planujący taką ścieżkę kariery chcą studiować

Źródło: badanie własne. N=709

Zależności istotne statystycznie

Uczennice częściej niż uczniowie planowały studia na UAM, drugim najczęstszym wyborem był dla nich Uniwersytet Medyczny w Poznaniu. Uczniowie częściej niż ich koleżanki planowali podjęcie studiów na Politechnice Poznańskiej (PUT), jako drugi w kolejności wskazywany był przez nich UAM¹⁵¹.

Wśród uczniów techników dominowały plany studiów na Politechnice Poznańskiej, wśród licealistów na UAM a uczniowie branżowych szkół I stopnia, pomimo niemożności podejmowania kształcenia akademickiego tuż po zakończeniu bieżącego etapu edukacji wyraźnie częściej wskazywali Akademię Wychowania Fizycznego jako swoją wymarzoną uczelnię¹⁵² (rozdrobiona kategoria „Inne” została pominięta).

¹⁵⁰ Podane wyłącznie jednokrotne wskazania, wyłączono 87 obserwacji, które wskazywały na raz kilka kierunków.

¹⁵¹ $\chi^2=87,2$; $df=8$; $p<0,001$ (Monte Carlo); $V=0,35$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

¹⁵² $\chi^2=166,0$; $df=16$; $p<0,001$ (Monte Carlo); $V=0,34$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

Uczniowie z powiatu częściej niż z Poznania planowali studia na UAM. Uczniowie z Poznania także najczęściej wskazywali na UAM, ale zauważalnie wyższe, w porównaniu do powiatu, były wśród nich deklaracje dotyczące studiów na Politechnice i Uniwersytecie Medycznym¹⁵³.

Tabela 20: Rozkład wskazań uczelni wyższych wg płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
UAM	29,1%	36,2%	20,7%	0,0%	11,7%	37,2%	28,6%	32,5%
PUT	20,5%	8,7%	33,7%	12,5%	44,9%	9,9%	21,5%	11,7%
UMP	9,7%	13,1%	5,9%	0,0%	1,4%	13,6%	10,8%	1,3%
UEP	8,0%	7,1%	9,0%	12,5%	8,4%	7,8%	7,8%	10,4%
AWF	5,6%	5,8%	5,6%	25,0%	2,8%	6,6%	5,4%	7,8%
PULS	2,3%	3,1%	1,2%	0,0%	3,7%	1,6%	2,4%	1,3%
UAP	1,4%	2,4%	0,3%	0,0%	1,4%	1,4%	1,6%	0,0%
AMP	0,4%	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	0,6%	0,5%	0,0%
Inna	23,0%	23,1%	23,2%	50,0%	25,7%	21,4%	21,5%	35,1%

Źródło: badanie własne. N=709

Pozycja „Inna” odnosząca się do uczelni wskazanych przez respondentów, stworzona została głównie ze wskazań poznańskich uczelni prywatnych bądź uczelni z innych niż Poznań ośrodków – w tym także uczelni zagranicznych. W tabeli 21 zaprezentowano popularność uczelni wskazywanych przez 3 i więcej osób tj. przekraczające 1,8% wskazań. W związku dużym rozdrobieniem i wieloma komórkami o zerowej wartości, niemożliwe było poprawne obliczenie i interpretowanie statystyki chi-kwadrat.

Tabela 21: rozkład wskazań uczelni Inne, wskazywanych przez 3 osoby i więcej wg płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Uniwersytet WSB Merito Poznań	17,2%	21,3%	12,2%	0,0%	24,1%	14,4%	16,2%	22,2%
Akademia Wojsk Lądowych	6,7%	1,1%	13,5%	60,0%	5,6%	4,8%	5,9%	11,1%
Wyższa Szkoła Logistyki	6,7%	4,5%	9,5%	20,0%	14,8%	1,9%	4,4%	18,5%
Uniwersytet Warszawski	5,5%	2,2%	9,5%	0,0%	3,7%	6,7%	6,6%	0,0%
Collegium Da Vinci	4,3%	2,2%	6,8%	0,0%	7,4%	2,9%	4,4%	3,7%
SWPS	3,7%	4,5%	2,7%	20,0%	0,0%	4,8%	3,7%	3,7%
Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu	3,7%	0,0%	8,1%	0,0%	7,4%	1,9%	2,9%	7,4%
Uniwersytet Wrocławski	3,7%	6,7%	0,0%	0,0%	0,0%	5,8%	4,4%	0,0%
Wyższa Szkoła Edukacji i Terapii	3,7%	4,5%	2,7%	0,0%	1,9%	4,8%	4,4%	0,0%
Uniwersytet Jagielloński	3,1%	4,5%	1,4%	0,0%	0,0%	4,8%	3,7%	0,0%
Wojskowa Akademia Techniczna	3,1%	2,2%	4,1%	0,0%	3,7%	2,9%	3,7%	0,0%
Akademia Górniczo-Hutnicza	2,5%	2,2%	2,7%	0,0%	3,7%	1,9%	2,2%	3,7%
Politechnika Wrocławska	2,5%	0,0%	5,4%	0,0%	5,6%	1,0%	2,9%	0,0%
AWF Wrocław	1,8%	2,2%	1,4%	0,0%	1,9%	1,9%	1,5%	3,7%
Uniwersytet Gdański	1,8%	3,4%	0,0%	0,0%	1,9%	1,9%	1,5%	3,7%

Źródło: badanie własne. N=163

¹⁵³ $\chi^2=18,6$; $df=8$; $p=0,021$ (Monte Carlo); $V=0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

łącznie 87,9% badanych (713 osób) planowało związać swoją akademicką przyszłość z Poznaniem, o migracji edukacyjnej myślało pozostałe 12,1% ankietowanych (98 uczniów). Wśród miast wskazywanych jako kierunki tej migracji najczęściej wymieniane były Wrocław, Warszawa i Kraków. 97,2% (688 wskazań) uczelni wskazywanych przez ankietowanych funkcjonuje na terenie Polski.

Plany wybierających branżowe szkoły II stopnia

Uczniowie wybierający kształcenie w branżowych szkołach II stopnia (a były to wyłącznie osoby kończące branżowe szkoły I stopnia) wskazywali zainteresowanie 23 zawodami, wśród których dominował mechatronik, jednak wielu z wybierających ten tryb kształcenia miało problem ze wskazaniem zawodu, który chcą uzyskać na drodze tego typu kształcenia.

Tabela 22: Rozkład wskazań zawodów w B2S wg płci i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Lokalizacja szkoły	
		K	M	M	P
mechatronik	23,0%	0,0%	25,0%	28,6%	8,6%
mechanik	10,3%	0,0%	11,2%	12,1%	5,7%
technik elektryk	10,3%	0,0%	11,2%	14,3%	0,0%
magazynier - logistyk	7,9%	10,0%	7,8%	11,0%	0,0%
operator obrabiarek skrawających	7,9%	0,0%	8,6%	1,1%	25,7%
mechanik pojazdów samochodowych	7,1%	0,0%	7,8%	3,3%	17,1%
nie wskazano zawodu	6,3%	0,0%	6,9%	4,4%	11,4%
mechanik precyzyjny	4,0%	10,0%	3,4%	5,5%	0,0%
cukiernik	2,4%	30,0%	0,0%	0,0%	8,6%
fryzjer	2,4%	30,0%	0,0%	2,2%	2,9%
kucharz	2,4%	10,0%	1,7%	3,3%	0,0%
technik mechatronik	2,4%	0,0%	2,6%	3,3%	0,0%
technik pojazdów samochodowych	2,4%	0,0%	2,6%	3,3%	0,0%
elektromechanik	1,6%	0,0%	1,7%	0,0%	5,7%
elektromechanik pojazdów samochodowych	1,6%	0,0%	1,7%	0,0%	5,7%
stolarz	1,6%	0,0%	1,7%	0,0%	5,7%
technik bez wskazania zawodu	1,6%	0,0%	1,7%	2,2%	0,0%
logistyk	0,8%	0,0%	0,9%	1,1%	0,0%
operator procesów introligatorskich	0,8%	0,0%	0,9%	1,1%	0,0%
poligraf cyfrowy	0,8%	0,0%	0,9%	1,1%	0,0%
technik handlowiec	0,8%	10,0%	0,0%	0,0%	2,9%
technik mechanik	0,8%	0,0%	0,9%	1,1%	0,0%
technik żywienia	0,8%	0,0%	0,9%	1,1%	0,0%

Źródło: badania własne. N=126

Spośród 126 uczniów planujących drugi stopień kształcenia branżowego, 115 (91,3%) wskazywało Poznań jako jego miejsce, podczas gdy pozostałe 11 (8,7%) rozważało migrację edukacyjną, której kierunki były w większości nieokreślone a najczęściej wskazywanymi miastami były Gniezno i Swarzędz.

Plany wybierających liceum dla dorosłych

Liceum dla dorosłych okazało się ścieżką kształcenia atrakcyjną nie tylko dla absolwentów branżowych szkół I stopnia, ale rozważali ją również uczniowie liceum dla młodzieży i technikum. Wynikać to mogło z przewidywań dotyczących wyniku egzaminu maturalnego bądź z innych nieustalonych przyczyn.

Spośród 68 osób zainteresowanych tą formą edukacji, większość planowała realizować ją w Poznaniu (85,9%, czyli 58 osób), pozostali (14,1%, czyli 10 osób) rozważali inne ośrodki, wśród których najczęściej wspomniane były Mosina i Swarzędz, czyli gminy aglomeracji poznańskiej.

Plany wybierających szkołę policealną

Wbrew nazwie ta forma kształcenia wzbudziła zainteresowanie uczniów wszystkich typów szkół. Niektóre zawody, które chcieliby oni zdobyć kształcąc się w szkole policealnej, wydają się być jednak niespójne z realną ofertą kształcenia (żołnierz, pilot myśliwca nie są dostępne w tej formie).

Tabela 23: rozkład wskazań zawodów w szkole policealnej wg płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
nie wskazano zawodu	25,0%	40,0%	10,0%	0,0%	62,5%	0,0%	26,7%	20,0%
żołnierz	15,0%	20,0%	10,0%	40,0%	0,0%	14,3%	13,3%	20,0%
asystentka stomatologiczna	10,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	0,0%	40,0%
strażak	10,0%	10,0%	10,0%	20,0%	0,0%	14,3%	13,3%	0,0%
technik mechanik	10,0%	0,0%	20,0%	40,0%	0,0%	0,0%	13,3%	0,0%
fizjoterapia	5,0%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	14,3%	6,7%	0,0%
masażysta	5,0%	0,0%	10,0%	0,0%	12,5%	0,0%	6,7%	0,0%
pilot myśliwca	5,0%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	14,3%	6,7%	0,0%
technik administracji	5,0%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	20,0%
technik automatyk	5,0%	0,0%	10,0%	0,0%	12,5%	0,0%	6,7%	0,0%
terapeuta zajęciowy	5,0%	10,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	6,7%	0,0%

Źródło: Badania własne. N=20

Spośród osób wybierających kształcenie w szkole policealnej 90%, tj. 18 osób chce realizować je na terenie Poznania.

Plany wybierających Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (KKZ) okazały się najmniej interesującą dla badanych formą kształcenia formalnego i zostały wskazane przez 12 osób. Zawodów, które interesowały respondentów w tej formie kształcenia było niewiele oraz podobnie jak w przypadku szkół policealnych część z nich realnie nie była dostępna (żołnierz, kosmetolog, programista).

Tabela 24: rozkład wskazań zawodów w KKZ wg płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
nie wskazano zawodu	16,7%	33,3%	0,0%	14,3%	0,0%	50,0%	33,3%	0,0%
masażysta	16,7%	16,7%	16,7%	28,6%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%
mechanik pojazdów samochodowych	16,7%	0,0%	33,3%	28,6%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%
fryzjer	8,3%	16,7%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%
kosmetolog	8,3%	16,7%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	16,7%
programista	8,3%	0,0%	16,7%	0,0%	33,3%	0,0%	16,7%	0,0%
technik elektronik	8,3%	0,0%	16,7%	14,3%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%
technik spedytor	8,3%	16,7%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	16,7%
żołnierz	8,3%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	16,7%

Źródło: Badania własne. N=12

Podobnie jak w poprzednich formach, dominującym miejscem planowania realizacji kształcenia okazał się Poznań (11 wskazań tj. 91,7% wybierających KKZ). Jedna osoba deklarowała podjęcie KKZ na terenie województwa wielkopolskiego – we Wrześni.

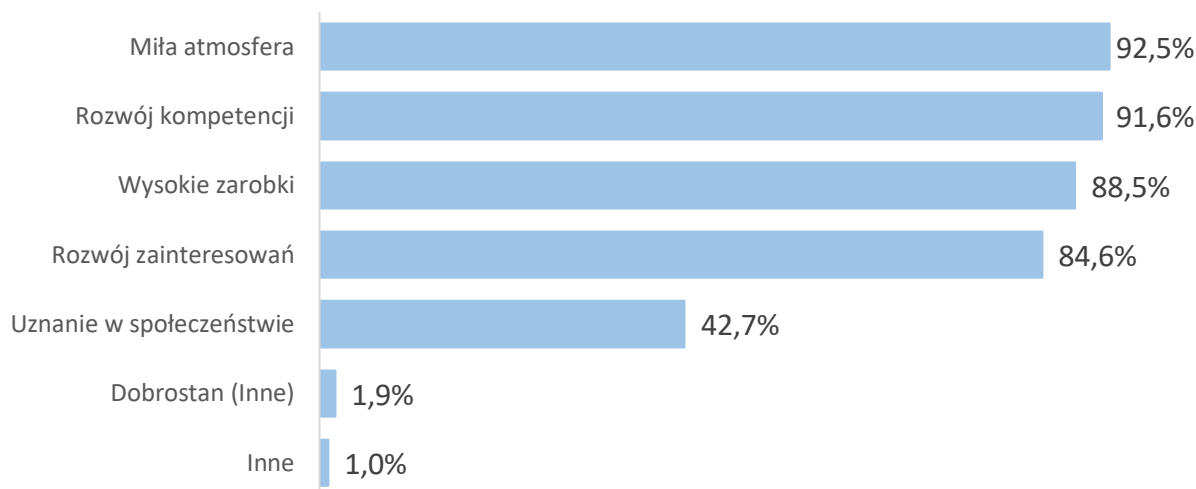
Plany wybierających inne formy kształcenia

Spośród 11 osób wybierających inne formy dalszego kształceniu, żadna nie opisała jej w sposób pozwalający ją zrelacjonować. Jako miejsce realizacji tego planu 90,9% (10 osób) wskazało Poznań, a jedna (9,1%) zdecydowała się na Wrocław.

CZĘŚĆ III. PRACA

Oczekiwania uczniów względem pierwszej pracy

Wykres 21: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „Chcę, aby moja pierwsza praca po zakończeniu planowanego kształcenia zapewniała mi...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały wobec pierwszego miejsca pracy oczekiwanie wysokich zarobków¹⁵⁴; rozwoju kompetencji¹⁵⁵; miłej atmosfery w pracy¹⁵⁶ oraz dobrostanu¹⁵⁷ (kategoria powstała z analizy odpowiedzi na pytanie: coś innego - co innego).

Uczniowie liceum i technikum częściej niż uczniowie branżowych szkół pierwszego stopnia wskazywali, że ważna jest dla nich w pierwszym miejscu pracy możliwość rozwoju kompetencji¹⁵⁸. Licealiści częściej niż kończący technikum i branżowe szkoły pierwszego stopnia deklarowali znaczenie dobrostanu¹⁵⁹.

¹⁵⁴ $\chi^2=4,5$; $df=1$; $p=0,035$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁵⁵ $\chi^2=6,3$; $df=1$; $p=0,012$; $\phi=0,07$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁵⁶ $\chi^2=16,9$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁵⁷ $\chi^2=7,6$; $df=1$; $p=0,006$; $\phi=0,07$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁵⁸ $\chi^2=15,8$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁵⁹ $\chi^2=7,8$; $df=2$; $p=0,020$; $V=0,07$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

Uczniowie szkół zlokalizowanych na terenie powiatu poznańskiego częściej od uczęszczających do szkół poznańskich wskazywali jako ważne uznanie w społeczeństwie¹⁶⁰; wysokie zarobki¹⁶¹ i miłą atmosferę¹⁶². Dobrostan natomiast wskazywany był częściej przez uczniów miasta niż powiatu¹⁶³.

Tabela 23: Rozkład oczekiwań wobec pierwszej pracy deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

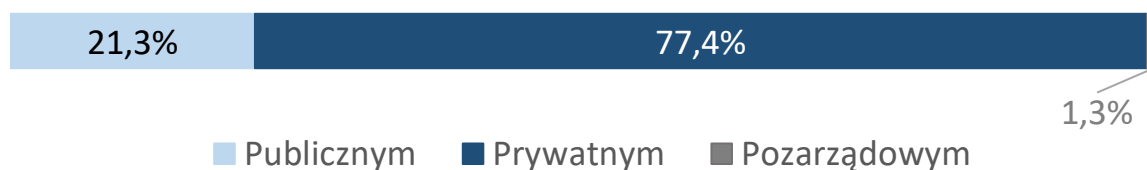
	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Uznanie w społeczeństwie	42,7%	44,3%	42,2%	48,4%	41,8%	41,7%	41,7%	49,1%
Rozwój zainteresowań	84,6%	87,2%	83,8%	84,5%	83,4%	86,9%	84,9%	87,2%
Wysokie zarobki	88,5%	91,1%	87,6%	92,7%	89,0%	87,8%	88,0%	94,1%
Rozwój kompetencji	91,6%	94,4%	91,0%	87,3%	92,8%	94,5%	92,2%	93,1%
Miła atmosfera	92,5%	96,3%	91,0%	94,0%	92,5%	93,6%	92,6%	96,5%
Dobrostan (Inne)	1,9%	2,9%	0,9%	0,6%	1,2%	2,9%	2,3%	0,3%
Inne	1,0%	1,2%	1,0%	1,0%	1,5%	0,9%	1,2%	0,7%

Źródło: badanie własne. N=1446

Preferowany sektor zatrudnienia

Większość uczniów jako preferowany wskazywała sektor prywatny, mniejszość sektor publiczny, natomiast trzeci sektor przyciągał uwagę nielicznych.

Wykres 22: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Po zakończeniu planowanego kształcenia chcę pracować w sektorze...”

Źródło: badanie własne. N=1369

Kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały chęć pracy w sektorach publicznym i pozarządowym¹⁶⁴. Uczniowie technikum rządziej chcieli pracy w instytucjach publicznych, licealiści rządziej wskazywali sektor prywatny, natomiast uczniowie branżowych szkół pierwszego stopnia najrzadziej wybierali trzeci sektor jako swoje wymarzone miejsce pracy¹⁶⁵.

Tabela 24: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Po zakończeniu planowanego kształcenia chcę pracować w sektorze... według płci, typu i lokalizacji szkoły”

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Publicznym	21,3%	24,1%	18,9%	20,8%	11,6%	27,6%	20,0%	26,2%
Prywatnym	77,4%	74,3%	80,0%	78,9%	86,7%	70,8%	78,6%	72,8%
Pozarządowym	1,3%	1,6%	1,1%	0,3%	1,7%	1,5%	1,4%	1,1%

Źródło: badanie własne. N=1369

¹⁶⁰ $\chi^2=5,1$; $df=1$; $p=0,024$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁶¹ $\chi^2=8,8$; $df=1$; $p=0,003$; $\phi=-0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁶² $\chi^2=5,9$; $df=1$; $p=0,015$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁶³ $\chi^2=4,6$; $df=1$; $p=0,032$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

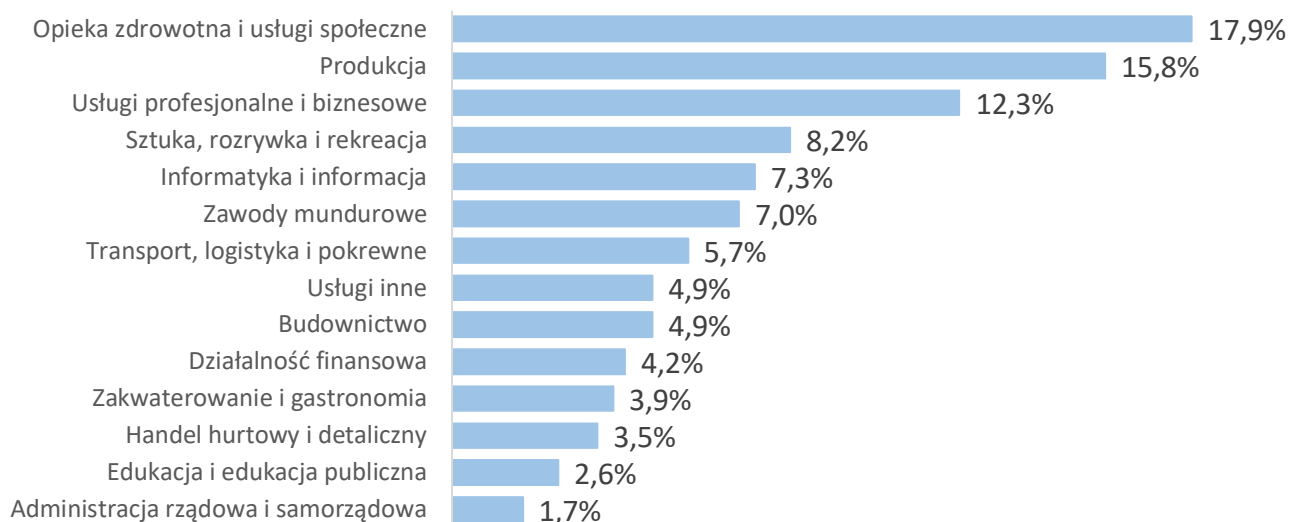
¹⁶⁴ $\chi^2=6,3$; $df=2$; $p<0,05$; $V=0,068$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹⁶⁵ $\chi^2=41,7$; $df=4$; $p<0,001$; $V=0,123$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

Zawód/kategoria zawodu

Uczniowie wskazali ponad 450 zawodów, których wykonywaniem byli zainteresowani. Dokonano przypisania ich do kategorii wykorzystywanych do analiz lokalnego rynku pracy. 308 osób tj. 22,6% badanych wskazujących preferowany sektor zatrudnienia nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o zawód, co uniemożliwiło dokonanie przypisania kategorii. Odpowiedzi te zostały wyłączone z dalszej analizy.

Wykres 23. Rozkład popularności kategorii zawodów

Źródło: Badanie własne. N=1048

Mimo dużego rozdrobnienia zgromadzonych danych, można było wnioskować o istotności zróżnicowania odpowiedzi ze względu na wszystkie trzy analizowane cechy: płeć ankietowanych, typ oraz lokalizację szkoły, do której uczęszczali.

Kobiety częściej niż mężczyźni wskazywały pracę w opiece zdrowotnej i usługach społecznych, mężczyźni zaś w produkcji oraz informatyce i informacji¹⁶⁶.

Uczniowie branżowych szkół I stopnia częściej niż uczniowie technikum i liceum deklarowali podjęcie prac produkcyjnych, uczniowie technikum częściej niż branżowych szkół I stopnia i liceum wybierali profesje związane z informatyką i informacją, licealiści natomiast częściej niż uczniowie pozostałych typów szkół wskazywali zawody z branż opieki zdrowotnej i usług społecznych oraz usług profesjonalnych i biznesowych¹⁶⁷.

Uczniowie kończący szkoły zlokalizowane na terenie powiatu poznańskiego częściej niż uczący się w szkołach poznańskich deklarowali podjęcie prac związanych z zakwaterowaniem i gastronomią oraz zawodami mundurowymi, podczas gdy uczący się w Poznaniu częściej wskazywali branże opieki zdrowotnej i usług społecznych oraz usług profesjonalnych i biznesowych¹⁶⁸.

¹⁶⁶ $\chi^2=236,9$; $df=13$; $p<0,001$; $V=0,476$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

¹⁶⁷ $\chi^2=475,4$; $df=26$; $p<0,001$; $V=0,476$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

¹⁶⁸ $\chi^2=77,7$; $df=13$; $p<0,001$; $V=0,272$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

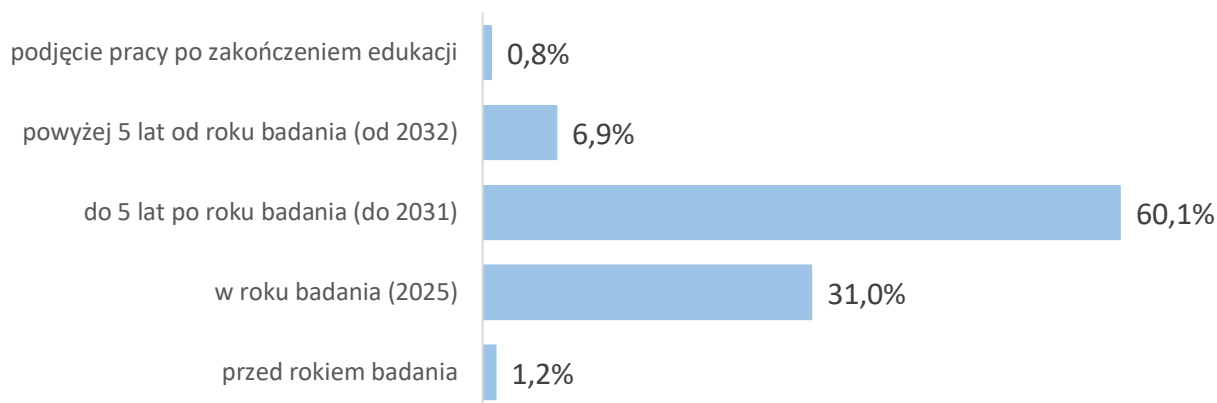
Tabela 25: Rozkład popularności kategorii zawodów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Opieka zdrowotna i usługi społeczne	17,9%	28,3%	9,0%	4,6%	7,5%	31,0%	19,9%	10,3%
Produkcja	15,8%	4,3%	25,8%	40,1%	13,8%	5,5%	14,9%	19,6%
Usługi profesjonalne i biznesowe	12,3%	15,0%	9,9%	2,1%	6,0%	21,3%	14,0%	5,6%
Sztuka, rozrywka i rekreacja	8,2%	10,5%	6,1%	8,9%	9,1%	7,3%	8,6%	6,5%
Informatyka i informacja	7,3%	1,6%	12,4%	1,3%	19,2%	2,6%	8,2%	4,2%
Zawody mundurowe	7,0%	5,7%	8,1%	5,9%	4,4%	9,1%	5,6%	12,1%
Transport, logistyka i pokrewne	5,7%	3,3%	7,9%	5,9%	10,7%	2,4%	5,0%	8,4%
Budownictwo	4,9%	3,5%	6,1%	7,6%	3,5%	4,5%	5,3%	3,3%
Usługi inne	4,9%	8,0%	2,2%	11,0%	3,8%	2,6%	4,6%	6,1%
Działalność finansowa	4,2%	6,0%	2,7%	0,4%	8,2%	3,4%	4,6%	2,8%
Zakwaterowanie i gastronomia	3,9%	5,5%	2,5%	5,9%	6,3%	1,4%	2,3%	10,3%
Handel hurtowy i detaliczny	3,5%	2,7%	4,3%	5,9%	3,1%	2,6%	3,0%	5,6%
Edukacja i edukacja publiczna	2,6%	3,9%	1,4%	0,0%	3,1%	3,4%	2,2%	4,2%
Administracja rządowa i samorządowa	1,7%	1,6%	1,8%	0,4%	1,3%	2,6%	1,9%	0,9%

Źródło: Badanie własne. N=1048

Poza sektorem i zawodem, z którym planują związać się ankietowani, pytano także o moment podjęcia zatrudnienia. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 374 respondentów (27,6% określających sektor zatrudnienia). Badani zastosowali ponad 20 różnych wariantów odpowiedzi, które zostały skumulowane.

Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące roku podjęcia zatrudnienia

Źródło: Badanie własne. N=982

Mężczyźni wyraźnie częściej niż kobiety¹⁶⁹, a uczący się w szkołach powiatu częściej niż miasta¹⁷⁰ deklarowali podjęcie zatrudnienia w roku 2025. Wcześniejsze podejmowanie zatrudnienia wyróżniało uczniów szkół branżowych I stopnia, jednak rozkład uzyskanych danych uniemożliwił wnioskowanie o statystycznej istotności tego związku.

¹⁶⁹ $\chi^2=25,14$; $df=4$; $p<0,001$; $V=0,16$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

¹⁷⁰ $\chi^2=57,41$; $df=4$; $p<0,001$; $V=0,24$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

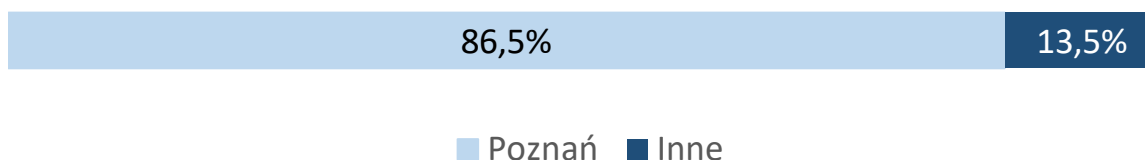
Tabela 26: Rozkład deklaracji dotyczących roku podjęcia zatrudnienia według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
przed rokiem badania	1,2%	0,9%	1,3%	2,2%	1,0%	0,9%	1,3%	1,1%
w roku badania	31,0%	19,3%	37,6%	48,5%	44,3%	13,4%	25,9%	52,4%
do 5 lat po roku badania (do 2031)	60,1%	55,4%	54,6%	46,7%	52,0%	72,1%	64,9%	39,7%
powyżej 5 lat od roku badania (od 2032)	6,9%	6,8%	5,9%	2,6%	2,0%	12,3%	7,4%	4,8%
podjęcie pracy po zakończeniu edukacji	0,8%	0,9%	0,6%	0,0%	0,7%	1,3%	0,5%	2,1%

Źródło: Badanie własne. N=1356

Kolejne pytanie dotyczyło miejsca wykonywania pracy. 347 uczniów uczestniczących w badaniu nie udzieliło nań odpowiedzi (25,6%). Pozostali w przeważającej większości wskazywali na Poznań.

Wykres 25: Rozkład odpowiedzi na pytanie o miejsce praktykowania zawodu

Źródło: Badanie własne. N=1009

Jedynie lokalizacja szkoły wpływa znacząco na deklarowane miejsce podejmowania zatrudnienia – uczniowie powiatu wyraźnie rzadziej deklarowali chęć związania się z miastem centralnym aglomeracji, a częściej wskazywali na inne ośrodki¹⁷¹.

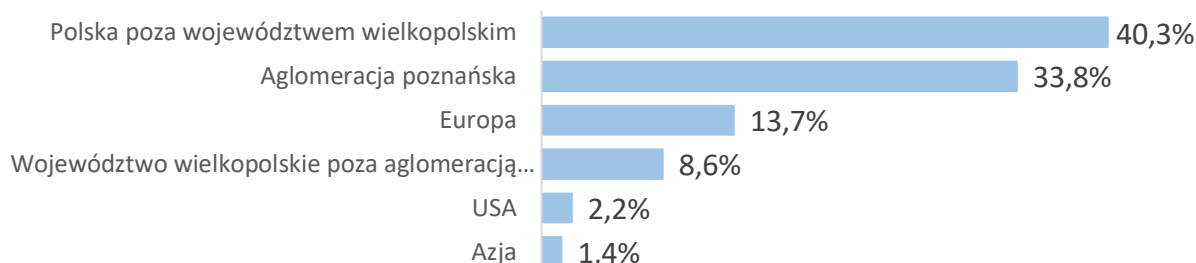
Tabela 27: Rozkład odpowiedzi na pytanie o miejsce praktykowania zawodu według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Poznań	86,5%	87,2%	85,8%	84,3%	88,4%	86,4%	89,5%	72,9%
Inne	13,5%	12,8%	14,2%	15,7%	11,6%	13,6%	10,5%	27,1%

Źródło: Badanie własne. N=1009

Odpowiedzi inne udzielone przez uczniów to 59 lokalizacji, które poddane zostały rekatagoryzacji.

Wykres 26: Rozkład odpowiedzi na pytanie o inną lokalizację planowanego miejsca zatrudnienia

Źródło: Badania własne. N=139

¹⁷¹ $\chi^2=34,95$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,19$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

W związku ze strukturą uzyskanych danych, tj. niską liczebnością oraz wielością wariantów odpowiedzi i występowaniem komórek zerowych, można jedynie wskazywać na rozkład odpowiedzi bez statystyk pozwalających wnioskować o istotności statystycznej ich zróżnicowania.

Kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały zainteresowanie pracą w różnych lokalizacjach europejskich, podczas gdy mężczyźni częściej niż kobiety chcieli wiązać się z województwem wielkopolskim poza aglomeracją poznańską.

Uczniowie branżowych szkół I stopnia i technikum częściej niż licealiści myśleli o pracy na terenie aglomeracji poznańskiej poza Poznaniem, jak również na terenie województwa poza aglomeracją. Licealiści wyraźnie częściej wyrażali zainteresowanie pracą w innych krajach europejskich.

Uczniowie szkół zlokalizowanych w mieście częściej niż tych z powiatu planowali pracę w Polsce poza województwem wielkopolskim i w Europie, a uczniowie szkół powiatu chętniej wskazywali gminy aglomeracji poznańskiej oraz lokalizacje w innych powiatach województwa wielkopolskiego.

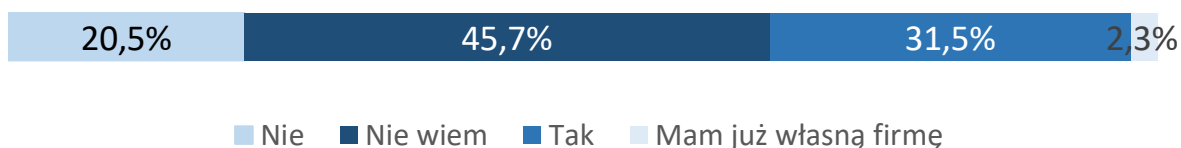
Tabela 28: Rozkład odpowiedzi na pytanie o inną lokalizację planowanego miejsca zatrudnienia wg według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Polska poza województwem wielkopolskim	40,3%	39,7%	40,8%	24,3%	35,1%	52,3%	53,3%	16,3%
Agglomeracja poznańska	33,8%	34,9%	32,9%	51,4%	48,6%	15,4%	15,6%	67,3%
Europa	13,7%	20,6%	7,9%	5,4%	0,0%	26,2%	20,0%	2,0%
Województwo wielkopolskie poza aglomeracją poznańską	8,6%	1,6%	14,5%	18,9%	13,5%	0,0%	6,7%	12,2%
USA	2,2%	1,6%	2,6%	0,0%	2,7%	3,1%	2,2%	2,0%
Azja	1,4%	1,6%	1,3%	0,0%	0,0%	3,1%	2,2%	0,0%

Źródło: Badania własne. N=139

Przedsiębiorczość uczniów

Wykres 27: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Po zakończeniu planowanego kształcenia chcę założyć własną firmę”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczniowie częściej niż ich koleżanki deklarowali chęć założenia własnej firmy lub stwierdzali, że już prowadzą działalność gospodarczą. Uczennice częściej nie były zainteresowane prowadzeniem firmy lub nie były jeszcze zdecydowane¹⁷².

¹⁷² $\chi^2=17,2$; $df=3$; $p=0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

Tabela 29: Rozkład planów w dziedzinie przedsiębiorczości deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Tak	31,5%	27,3%	35,3%	36,1%	30,3%	30,1%	31,0%	33,6%
Nie	20,5%	21,8%	19,3%	18,8%	18,9%	22,4%	21,1%	18,2%
Nie wiem	45,7%	49,6%	42,3%	41,9%	47,8%	46,1%	45,4%	46,9%
Mam już własną firmę	2,3%	1,3%	3,1%	3,2%	3,0%	1,5%	2,5%	1,4%

Źródło: badanie własne. N=1446

CZĘŚĆ IV. ROLA DORADZTWA ZAWODOWEGO

Doświadczenia uczniów z zajęć dotyczących doradztwa zawodowego

Wykres 28: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji „W czasie zajęć w szkole ponadpodstawowej były poruszane zagadnienia z doradztwa zawodowego dotyczące...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Kobiety częściej niż mężczyźni wskazywały, że wśród zagadnień poruszanych na zajęciach z doradztwa zawodowego znalazły się: oferta edukacyjna dostępna po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej¹⁷³; zainteresowania, mocne i słabe strony¹⁷⁴ oraz zakładanie i prowadzenie własnej firmy¹⁷⁵. Mężczyźni natomiast częściej wskazywali na obecność w programie zajęć: wpływu stanu zdrowia na wykonywanie

¹⁷³ $\chi^2=4,3$; $df=1$; $p=0,037$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁷⁴ $\chi^2=4,9$; $df=1$; $p=0,027$; $\phi=0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁷⁵ $\chi^2=4,4$; $df=1$; $p=0,036$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

różnych zawodów¹⁷⁶; wymagań pracodawców¹⁷⁷; rekrutacji do pracy¹⁷⁸ oraz że żadne z tematów znajdujących się w kafeterii odpowiedzi nie były poruszane¹⁷⁹.

Uczniowie liceum częściej niż uczęszczający do technikum i szkół branżowych I stopnia deklarowali, że na zajęciach poruszano zasady rekrutacji do różnych typów szkół¹⁸⁰; pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne¹⁸¹ rzadziej natomiast wskazywali na wymagania pracodawców¹⁸² jako temat prowadzonych zajęć. Uczniowie technikum częściej wskazywali na zajęcia poświęcone zainteresowaniom, mocnym i słabym stronom¹⁸³. Kończący szkoły branżowe I stopnia częściej niż kończący pozostałe typy szkół wskazywali na podejmowanie tematyki wpływu stanu zdrowia na wykonywanie równych zawodów¹⁸⁴; zakładania i prowadzenia własnej firmy¹⁸⁵ oraz rekrutacji do pracy¹⁸⁶.

Uczniowie szkół powiatu częściej niż uczniowie szkół zlokalizowanych w mieście deklarowali, że tematyką zajęć były ich zainteresowania, mocne i słabe strony¹⁸⁷; wpływ stanu zdrowia na wykonywanie równych zawodów¹⁸⁸; wymagania pracodawców¹⁸⁹; oferta edukacyjna dostępna po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej¹⁹⁰ oraz rekrutacja do pracy¹⁹¹.

Tabela 30: Rozkład doświadczeń z zajęć doradztwa zawodowego deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	BIS	T	LO	M	P
Oferty edukacyjnej dostępnej po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej	70,3%	73,1%	68,1%	66,1%	69,2%	73,1%	68,9%	76,5%
Zasad rekrutacji do różnych typów szkół	60,7%	60,6%	61,3%	56,9%	57,4%	64,9%	60,6%	62,2%
Zainteresowań, mocnych i słabych stron	62,1%	65,4%	59,7%	56,9%	69,2%	60,3%	58,6%	76,7%
Wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów	30,8%	22,1%	38,8%	48,4%	37,5%	18,8%	26,8%	47,6%
Wymagań pracodawców	45,9%	38,8%	52,7%	56,9%	52,8%	36,7%	42,2%	61,1%
Zakładania i prowadzenia własnej firmy	36,4%	33,8%	39,1%	44,5%	34,5%	34,0%	35,5%	40,1%
Rekrutacji do pracy	48,3%	45,2%	51,5%	60,1%	51,4%	41,3%	43,5%	68,4%
Pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne	44,8%	43,7%	46,4%	39,8%	41,9%	49,1%	44,0%	48,4%
Żadne nie były poruszane (Inne)	0,6%	0,1%	1,1%	0,0%	0,5%	1,0%	0,8%	0,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

¹⁷⁶ $\chi^2=46,9$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,18$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁷⁷ $\chi^2=27,7$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,14$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁷⁸ $\chi^2=5,5$; $df=1$; $p=0,019$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁷⁹ $\chi^2=4,8$; $df=1$; $p=0,028$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁸⁰ $\chi^2=8,9$; $df=2$; $p=0,011$; $V=0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁸¹ $\chi^2=9,9$; $df=2$; $p=0,007$; $V=0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁸² $\chi^2=47,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,18$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁸³ $\chi^2=13,9$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,10$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁸⁴ $\chi^2=102,1$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,27$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁸⁵ $\chi^2=11,5$; $df=2$; $p=0,003$; $V=0,09$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁸⁶ $\chi^2=32,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,15$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁸⁷ $\chi^2=32,2$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,15$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁸⁸ $\chi^2=46,7$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,18$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

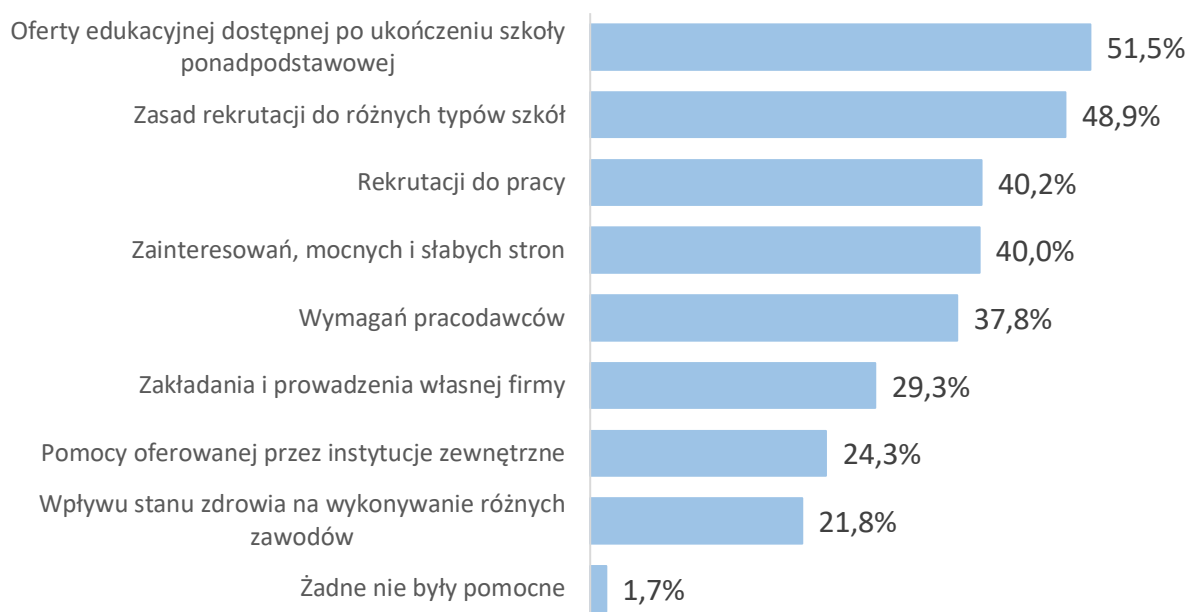
¹⁸⁹ $\chi^2=33,2$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,15$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁹⁰ $\chi^2=6,4$; $df=1$; $p=0,012$; $\phi=-0,07$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹¹ $\chi^2=57,2$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,20$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

Ocena przydatności zajęć dotyczących doradztwa zawodowego przez uczniów

Wykres 29: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji – „W czasie zajęć w szkole ponadpodstawowej najbardziej pomocne były dla mnie zagadnienia z doradztwa zawodowego dotyczące...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Kobiety częściej niż mężczyźni jako przydatne oceniały dwa zagadnienia poruszane podczas zajęć z doradztwa zawodowego: ofertę edukacyjną po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej¹⁹² oraz zasady rekrutacji do różnych typów szkół¹⁹³. Mężczyźni natomiast częściej niż kobiety uznawali za przydatne omawianie wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów¹⁹⁴; wymagania pracodawców¹⁹⁵ oraz proces rekrutacji do pracy¹⁹⁶.

Uczniowie liceum częściej niż kończący branżowe szkoły I stopnia i technikum za przydatne uznawali omawianie zasad rekrutacji do różnych typów szkół¹⁹⁷, rzadziej natomiast za takie uznawali zajęcia poświęcone swoim zainteresowaniom, mocnym i słabym stronom¹⁹⁸ oraz wymaganiom pracodawców¹⁹⁹. Uczniowie branżowych szkół I stopnia za ważne uważali zajęcia dotyczące wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów²⁰⁰; zakładania i prowadzenia własnej firmy²⁰¹; rekrutacji do pracy²⁰² oraz informacje o pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne²⁰³.

¹⁹² $\chi^2=12,8$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,09$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹³ $\chi^2=8,1$; $df=1$; $p=0,004$; $\phi=0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹⁴ $\chi^2=12,3$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,09$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹⁵ $\chi^2=10,3$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=-0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹⁶ $\chi^2=4,5$; $df=1$; $p=0,035$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹⁷ $\chi^2=12,4$; $df=2$; $p=0,002$; $V=0,09$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

¹⁹⁸ $\chi^2=37,9$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,16$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

¹⁹⁹ $\chi^2=55,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,20$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰⁰ $\chi^2=123,7$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,29$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰¹ $\chi^2=41,0$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,17$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰² $\chi^2=37,8$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,16$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰³ $\chi^2=17,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,11$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

Uczniowie szkół miasta częściej niż powiatu deklaruwali, że żadne z poruszanych podczas zajęć z doradztwa zawodowego zagadnień nie wydało im się przydatne²⁰⁴. Natomiast uczniowie szkół powiatu częściej za przydatne uznawali zajęcia poświęcone: ofercie edukacyjnej dostępnej po ukończeniu szkoły²⁰⁵; zainteresowaniom, mocnym i słabym stronom²⁰⁶; wpływem stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów²⁰⁷; wymaganiom pracodawców²⁰⁸; zakładaniu i prowadzeniu własnej firmy²⁰⁹; rekrutację do pracy²¹⁰ oraz pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne²¹¹

Tabela 31: Rozkład ocen przydatności tematów prezentowanych na zajęciach z doradztwa zawodowego deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Oferty edukacyjnej dostępnej po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej	51,5%	56,7%	47,2%	54,2%	49,1%	52,0%	49,5%	59,9%
Zasad rekrutacji do różnych typów szkół	48,9%	53,0%	45,5%	43,9%	45,1%	53,8%	49,2%	48,4%
Zainteresowań, mocnych i słabych stron	40,0%	40,6%	39,9%	48,0%	47,7%	31,9%	36,0%	56,7%
Wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów	21,8%	17,9%	25,5%	42,6%	22,9%	11,6%	18,1%	36,7%
Wymagań pracodawców	37,8%	33,7%	41,9%	49,5%	44,9%	28,1%	34,2%	52,6%
Zakładania i prowadzenia własnej firmy	29,3%	28,6%	30,4%	43,4%	28,2%	23,7%	27,8%	36,0%
Rekrutacji do pracy	40,2%	37,5%	43,0%	53,0%	42,8%	33,0%	37,0%	53,6%
Pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne	24,3%	22,5%	26,1%	32,1%	25,5%	20,1%	23,1%	29,5%
Żadne nie były pomocne (Inne)	1,7%	1,6%	1,7%	0,6%	1,6%	2,2%	2,0%	0,3%

Źródło: badanie własne. N=1446

²⁰⁴ $\chi^2=3,8$; $df=1$; $p=0,050$; $\phi=0,05$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

²⁰⁵ $\chi^2=9,9$; $df=1$; $p=0,002$; $\phi=-0,08$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

²⁰⁶ $\chi^2=41,3$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,17$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰⁷ $\chi^2=46,6$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,18$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰⁸ $\chi^2=33,3$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,15$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²⁰⁹ $\chi^2=7,5$; $df=1$; $p=0,006$; $\phi=-0,07$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

²¹⁰ $\chi^2=26,5$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,14$ - zależność istotna statycznie, siła związku słaba

²¹¹ $\chi^2=5,2$; $df=1$; $p=0,023$; $\phi=-0,06$ - zależność istotna statycznie, siła związku nikła

Deficyty w obszarze zagadnień z doradztwa zawodowego w szkołach w ocenie uczniów

Wykres 30: Rozkład odpowiedzi uczniów „Tak” na pytania z sekcji „W czasie zajęć w szkole ponadpodstawowej brakowało mi zagadnień z doradztwa zawodowego dotyczących...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Kobietom częściej niż mężczyznom brakowało na zajęciach z doradztwa zawodowego zasad rekrutacji do różnych typów szkół²¹²; wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów²¹³; wymagań pracodawców wobec kandydatów do pracy²¹⁴; rekrutacji do pracy²¹⁵ oraz pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne²¹⁶.

Uczniowie liceum częściej niż uczniowie innych typów szkół ponadpodstawowych wskazywali na brak zagadnień wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów²¹⁷; wymagań pracodawców wobec kandydatów do pracy²¹⁸ oraz samego procesu rekrutacji do pracy²¹⁹. Uczniowie technikum rzadziej niż inni deklarowali brak zajęć z obszaru swoich zainteresowań, mocnych i słabych stron²²⁰.

Uczniowie terenu miasta częściej niż powiatu deklarowali niedobór informacji o wymaganiach pracodawców wobec kandydatów do pracy²²¹ oraz samej rekrutacji do pracy²²².

²¹² $\chi^2=7,6$; $df=1$; $p<0,05$; $\phi=0,073$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²¹³ $\chi^2=35,1$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,156$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²¹⁴ $\chi^2=29,7$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,144$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²¹⁵ $\chi^2=22,7$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,126$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²¹⁶ $\chi^2=17,9$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=0,112$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²¹⁷ $\chi^2=10,0$; $df=2$; $p<0,05$; $V=0,083$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²¹⁸ $\chi^2=44,8$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,176$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²¹⁹ $\chi^2=24,0$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,129$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²²⁰ $\chi^2=19,3$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,116$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²²¹ $\chi^2=6,6$; $df=1$; $p<0,05$; $\phi=0,068$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²²² $\chi^2=9,1$; $df=1$; $p<0,05$; $\phi=0,079$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

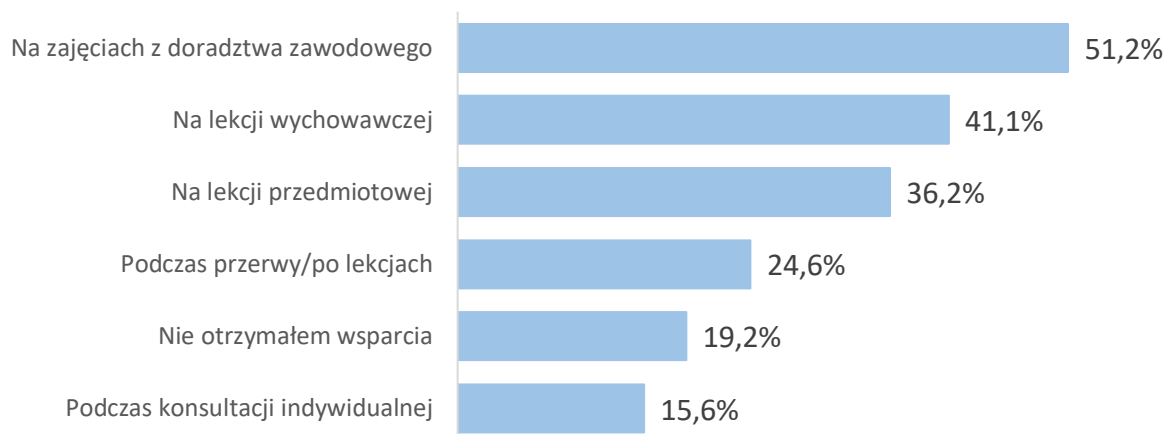
Tabela 32: Rozkład deklarowanych deficytów tematów prezentowanych na zajęciach z doradztwa zawodowego deklarowanych przez uczniów według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Oferty edukacyjnej dostępnej po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej	28,6%	30,6%	26,9%	31,1%	27,1%	28,4%	29,4%	25,7%
Zasad rekrutacji do różnych typów szkół	33,9%	37,7%	30,8%	33,6%	32,9%	34,8%	34,3%	32,6%
Zainteresowań, mocnych i słabych stron	29,2%	30,4%	28,5%	33,2%	21,3%	32,6%	30,4%	25,0%
Wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów	39,9%	48,1%	32,8%	37,1%	35,4%	44,2%	40,6%	37,5%
Wymagań pracodawców	46,5%	54,2%	39,8%	36,3%	39,4%	55,6%	48,2%	39,7%
Zakładania i prowadzenia własnej firmy	51,5%	54,0%	49,2%	46,4%	52,5%	53,2%	51,5%	51,6%
Rekrutacji do pracy	47,6%	54,5%	41,9%	42,3%	41,0%	54,4%	49,7%	39,8%
Pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne	34,7%	40,4%	29,7%	34,9%	31,3%	37,0%	35,3%	33,0%

Źródło: badanie własne. N=1446

Czas i miejsce otrzymywania przez uczniów wsparcia w procesie planowania w szkole

Wykres 31: Rozkład odpowiedzi „Tak” na poszczególne pytania z sekcji – „W szkole wsparcie w procesie planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej otrzymywałem/am wsparcie...”

Źródło: badanie własne. N=1446

Zależności istotne statystycznie

Uczniowie płci męskiej częściej niż uczennice deklarowali otrzymanie wsparcia w procesie planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej na lekcji przedmiotowej²²³.

²²³ $\chi^2=10,3$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=-0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

Uczniowie z techników częściej niż inni odpowiadali, że otrzymali takie wsparcie na lekcji przedmiotowej²²⁴ i na zajęciach z doradztwa zawodowego²²⁵. Uczniowie z branżowych szkół I stopnia natomiast częściej niż inni dostawali takie wsparcie w trakcie konsultacji indywidualnej²²⁶.

Uczniowie z obszaru powiatu częściej niż młodzież z miasta otrzymali wsparcie na zajęciach z doradztwa zawodowego²²⁷ i na konsultacji indywidualnej²²⁸.

Tabela 33: Rozkład miejsc w których uczniowie otrzymywali wsparcie w procesie planowania według płci, typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Płeć ucznia		Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		K	M	B1S	T	LO	M	P
Na lekcji wychowawczej	41,1%	39,7%	42,7%	39,1%	44,0%	40,7%	40,7%	43,8%
Na lekcji przedmiotowej	36,2%	32,1%	40,2%	39,2%	41,5%	31,8%	35,9%	38,1%
Na zajęciach z doradztwa zawodowego	51,2%	51,9%	51,0%	51,4%	56,6%	48,1%	50,1%	56,6%
Podczas konsultacji indywidualnej	15,6%	15,5%	15,7%	21,0%	14,6%	13,9%	13,7%	23,5%
Podczas przerwy/po lekcjach	24,6%	22,7%	26,5%	22,9%	27,1%	23,9%	24,9%	23,5%
Nie otrzymałem wsparcia	19,2%	20,8%	17,9%	16,5%	17,4%	21,8%	20,0%	16,4%

Źródło: badanie własne. N=1446

²²⁴ $\chi^2=12,2$; $df=2$; $p=0,002$; $\phi=0,09$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²²⁵ $\chi^2=7,7$; $df=2$; $p=0,022$; $V=0,07$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²²⁶ $\chi^2=8,9$; $df=2$; $p=0,012$; $V=0,08$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²²⁷ $\chi^2=3,9$; $df=1$; $p=0,048$; $\phi=-0,05$ - zależność istotna statystycznie, siła związku nikła

²²⁸ $\chi^2=16,8$; $df=1$; $p<0,001$; $\phi=-0,11$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

UCZNIOWIE: ANALIZY WIELOZMIENNOWE

Wzajemne relacje pomiędzy poszczególnymi typami strategii edukacyjno-zawodowych

Wykres 32: Podwójna (złożona) macierz korelacji. Górny trójkąt – rho Spermiana mierzące związek pomiędzy jednoczesnymi odsetkami wskazań zdań z różnych typów. Cześć dolna – phi Yule’a mierzące związek pomiędzy wybraniem wszystkich zdań z danych typów – „typy czyste”. Wszystkie wartości istotne statystycznie

Źródło: Badanie własne.

Zależności istotne statystycznie

Powyższa macierz korelacji służy pokazaniu, które typy strategii edukacyjno-zawodowych okazały się podobne, a które wykazywały zauważalne różnice. Przedstawia ona równoległe miary współzmienności i współwystępowania obliczone dla, odpowiednio, natężenia typu i dla typów czystych.

Typami strategii, które wykazywały istotne statystycznie podobieństwo do siebie nawzajem, osiągame jednocześnie dla obu miar, były:

Typ Autorytetu i typ Realistyczny; typ Autorytetu i typ Przymusu; typ Carpe diem i typ Ocze kiwań; typ Carpe diem i typ Życzeniowy; typ Ocze kiwań i typ Przymusu; typ Ocze kiwań i typ Życzeniowy; typ Przymusu i typ Życzeniowy.

Największe podobieństwo do siebie ze wszystkich typów wykazywały typy Ocze kiwań i Carpe diem ($\phi=0,22$; $\rho=0,31$).

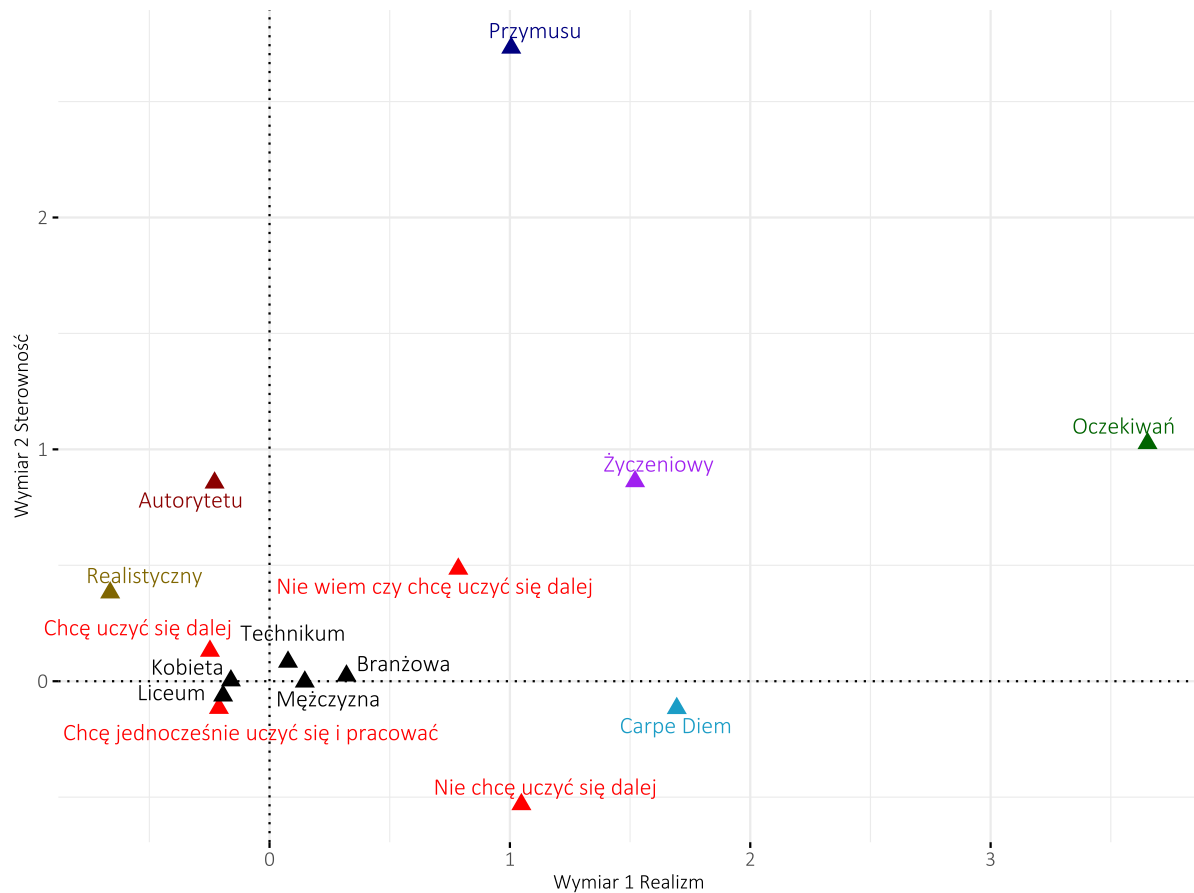
Typami strategii edukacyjno-zawodowych, które wykazywały istotne różnice między sobą ze względu na negatywną korelację, mierzoną przy użyciu obu miar podobieństwa (dla natężenia typu i dla czystych typów) jednocześnie, były:

Typ Autorytetu i typ Carpe diem; typ Carpe diem i typ Realistyczny; typ Oczeniwań i typ Realistyczny; typ Realistyczny i typ Życzeniowy.

Najbardziej odmienne od siebie okazały się typy Carpe diem i Realistyczny ($\phi=-0,21$; $p=-0,22$).

Relacje pomiędzy czystymi typami strategii, a planami edukacyjno-zawodowymi

Wykres 33: Wielokrotna analiza korespondencji zmiennych „czystych typów” i planów edukacyjno-zawodowych, zmienne demograficzne jako suplementarne. Mapowanie asymetryczne

Źródło: Badanie własne.

Tabela 34: Rozkład planów edukacyjno-zawodowych według przynależności do poszczególnych typów czystych strategii. Procenty w kolumnach

	Autorytetu	Carpe diem	Oczeniwań	Przymusu	Realistyczny	Życzeniowy
Chęć jednocześnie uczyć się i pracować	51,7%	44,4%	48,5%	46,8%	59,9%	52,8%
Chęć uczyć się dalej	26,4%	24,2%	9,1%	29,1%	27,3%	16,9%
Nie wiem czy chcę uczyć się dalej	15,5%	20,2%	27,3%	15,2%	9,4%	21,3%
Nie chcę uczyć się dalej	6,4%	11,1%	15,2%	8,9%	3,5%	9,0%
Łączna częstość	580	198	33	79	608	89

Źródło: Badanie własne.

Powyższy wykres pokazuje dwa najważniejsze wymiary wyjaśniające zróżnicowanie uczniów pod względem typów strategii związanych z planowaniem przyszłości edukacyjno-zawodowej i samych planów edukacyjno-zawodowych. O ile przedstawiciele wszystkich typów najczęściej chcieli jednocześnie uczyć się i pracować, to największą tendencję do wskazywania takiej odpowiedzi miały

osoby reprezentujące typ Realistyczny, położony najbliżej tej kategorii na mapie (60% wskazań). Typ Autorytetu, jak opisano powyżej, był podobny do typu Realistycznego i uczniowie charakteryzujący się tym typem także wykazywali skłonność do większego preferowani tej odpowiedzi (52%).

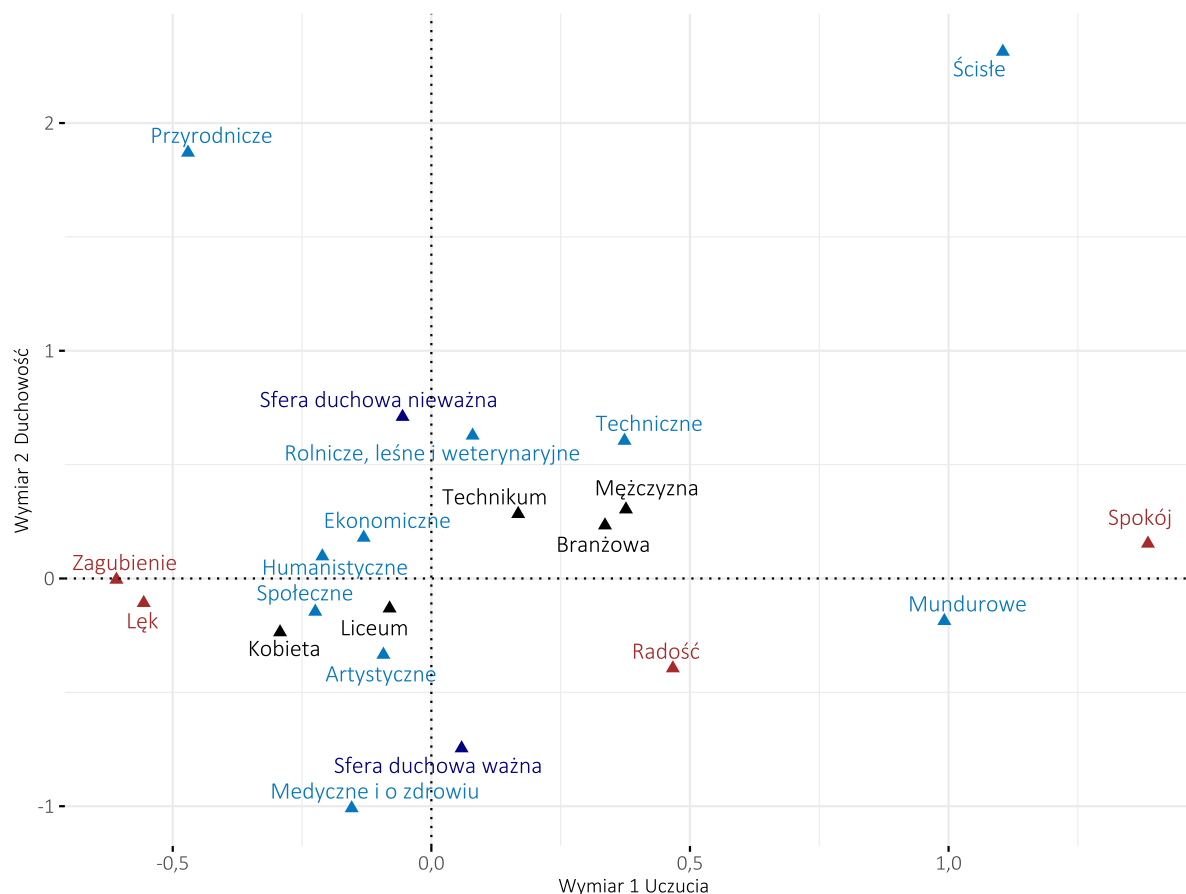
Uczniowie reprezentujący typ Życzeniowy także mieli tendencję do częstego składania deklaracji o chęci łączenia pracy z nauką, ale jednocześnie ponadprzeciętnie często wybierali odpowiedź „nie wiem...” (21%), dlatego kategoria ta jest położona dalej na (odwróconej) skali możliwej do interpretacji jako poziom realizmu. Osoby przejawiające opieranie planowania o typy Oczekiwań i Carpe diem, podobnie jak te reprezentujące typ Życzeniowy, także wykazywały skłonność do niezdecydowania w obszarze planów na przyszłość edukacyjno-zawodową (27%; 20%).

Deklarowanie odpowiedzi przyporządkowanych do typu Przymusu wiązało się co prawda z większą niż dla innych skłonnością do wskazywania przez uczniów odpowiedzi „chcę uczyć się dalej”, ale ich relacja względem przedstawicieli innych typów i niewielka liczba skutkowały umieszczeniem tego typu wysoko w drugim wymiarze (możliwym do interpretacji jako wymiar wewnątrz-/zewnętrzsterowności). Poza przyporządkowanymi do tego typu największą tendencję do takiej odpowiedzi, dotyczącej planów skoncentrowania się na samej nauce, miały osoby reprezentujące typy Realistyczny i Autorytetu, które są w związku z tym położone najbliżej tej kategorii na mapie (27%; 26%).

Największą skłonność do odpowiedzi „nie chcę się uczyć” mieli reprezentanci typów Carpe diem i Oczekiwań, położonych tak samo jak ta kategoria najbardziej na prawo w pierwszym wymiarze (11%; 15%).

Relacje pomiędzy kategoriami planowanych kierunków studiów, a uczuciami dotyczącymi przyszłości i deklarowaną istotnością sfery duchowej

Wykres 34: Wielokrotna analiza korespondencji zmiennych planowany kierunek studiów (kategoryzacja), odczuwana radość, spokój, lęk i zagubienie oraz „ważna jest dla mnie sfera duchowa”. Zmienne demograficzne jako suplementarne. Mapowanie asymetryczne

Źródło: Badanie własne.

Powyższy wykres pokazuje dwa najważniejsze wymiary opisujące zróżnicowanie uczniów chcących kontynuować naukę pod względem kategorii planowanych kierunków studiów, związanych z myśleniem o przyszłości uczuć i wartościowania sfery duchowej, która okazała się mieć zauważalną wartość różnicującą w tym obszarze.

Wymiar pierwszy, możliwy do zinterpretowania jako uczucia trudne i przyjemne do przeżywania, szereguje kierunki według deklarowanych przez wybierających je uczniów stanów emocjonalnych towarzyszącym myślom o przyszłości. Uszeregowanie przebiega od młodzieży planującej studia przyrodnicze, która częściej niż inni deklarowała odczuwanie lęku (85,7%) przez planujących studia społeczne (l. 69,2%, z. 62,3%), humanistyczne (l. 66,7%, z. 62,7%) i ekonomiczne (l. 63,4%, z. 65,6%) którzy najczęściej deklarowali jednocześnie lęk i zagubienie, po tych, którzy wskazali kierunki techniczne, ściste i przede wszystkim mundurowe. Te ostatnie kategorie uczniów charakteryzowały się rzadszym wskazywaniem lęku i zagubienia (ściste l. 33,3%, z. 33,3%) względem pozostałych i częstszym deklarowaniem spokoju i radości (mundurowe: r. 78,6%, s. 38,5%; ściste: r. 58,3%, s. 33,3%).

Interesującym przypadkiem są tu położone blisko wartości zerowej wymiaru kierunki medyczne, wybierający które mieli tendencję do częstego wskazywania zarówno lęku (66,9%) i zagubienia (68,2%), jak i radości (63,3%), oraz rolnicze, leśne i weterynaryjne – planująca takie studia młodzież często deklarowała jednocześnie lęk (77,8%) i radość (77,8%). Te kategorie kierunków o podobnym do

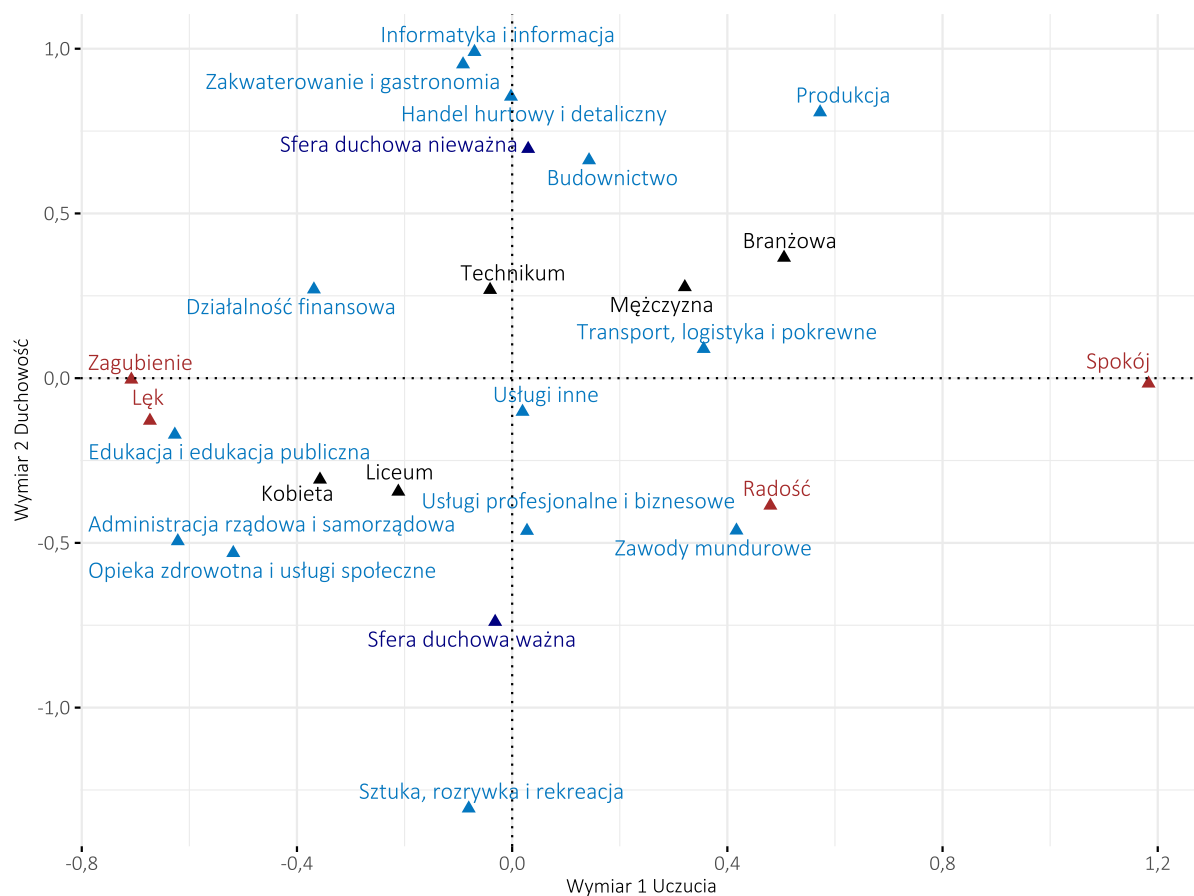
siebie zakresie tematycznym (dobrostan organizmów żywych) różniły się jednak od siebie bardzo zauważalnie pod względem deklarowanego przez uczniów, którzy je wskazali, wartościowania sfery duchowej. Uczniowie planujący studia medyczne, obok artystycznych, najczęściej określali sferę duchową jako ważną w ich życiu (medyczne 59,7%, artystyczne 59,3%), natomiast młodzież myśląca o studiach rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, obok przyrodniczych i ścisłych, najczęściej wskazywała na nią jako nieważną (odpowiednio 22,2%, 21,4% i 16,7% odpowiedzi „ważna”).

Uczuciem różnicującym najbardziej uczniów nadających wysoką i niską wagę sferze duchowej była radość, odczuwana w zauważalnie większym stopniu przez tę pierwszą grupę (60% do 49,5%), co odpowiada bliskiemu położeniu obu tych kategorii na wykresie.

Zmienne suplementarne, zgodnie z przedstawionymi w raporcie rozkładami pokazują, jakie tendencje miały poszczególne kategorie respondentów do wskazywania określonych kierunków i uczuć. Przykładowo, wśród mężczyzn najczęściej wskazywaną kategorią były kierunki techniczne, a wśród kobiet społeczne, oraz medyczne i o zdrowiu. Mężczyźni częściej niż kobiety deklarowali odczuwanie spokoju, a zagubienia i lęku rzadziej.

Relacje pomiędzy kategoriami planowanych zawodów, a uczuciami dotyczącymi przyszłości i deklarowaną istotnością sfery duchowej

Wykres 35: Wielokrotna analiza korespondencji zmiennych planowany zawód (kategoryzacja), odczuwana radość, spokój, lęk i zagubienie oraz „ważna jest dla mnie sfera duchowa”. Zmienne demograficzne jako suplementarne. Mapowanie asymetryczne

Źródło: Badanie własne.

Powyższy wykres pokazuje dwa najważniejsze wymiary opisujące zróżnicowanie uczniów pod względem kategorii planowanego zawodu, towarzyszących myślom o przyszłości uczuć i

wartościowania strefy duchowej, która okazała się mieć zauważalną wartość różnicującą także w tym przypadku.

Wymiar pierwszy, możliwy do zinterpretowania jako uczucia trudne i przyjemne w przeżywaniu szereguje uczniów, którzy planowali podjęcie pracy w ramach wyróżnionych kategorii zawodów. Najbliżej jednego krańca wymiaru znajdują się uczniowie, którzy deklarowali najczęściej zagubienie i lęk. Chcieli oni związać swoją przyszłość zawodową z obszarami administracji rządowej i samorządowej (z. 68,4%, l. 68,4%), edukacji (z. 63,3%, l. 76,7%) oraz opieki zdrowotnej i usług publicznych (z. 67,2% l. 70,3%). Z kolei na przeciwnym krańcu znalazła się młodzież, która w trakcie badania rzadziej wskazywała na wspomniane uczucia, a częściej deklarowała odczuwanie spokoju i radości – planująca pracę w zawodach mundurowych (s. 39,5% r. 70,1%), transporcie i logistyce (s. 35,5%, r. 59,7%) oraz w produkcji (s. 41,4%, r. 56,4%).

Młodzież wybierającą kategorie zawodów o mniej wyraźnym profilu pod względem uczuć zauważalnie różnicowało wartościowanie strefy duchowej, ujęte w wymiarze drugim. Najczęściej wartość przypisywali jej uczniowie wybierający zawody z kategorii sztuki, rozrywki i rekreacji (66,3%), wśród najrzadziej wybierających taką odpowiedź byli uczniowie planujący pracę w handlu (38,5%), informatyce (38,8%), czy zakwaterowaniu i gastronomii (38,3%).

Uczuciem różnicującym najbardziej uczniów nadających wysoką i niską wagą strefie duchowej była radość, odczuwana w zauważalnie większym stopniu przez tę pierwszą grupę (60% do 49,5%), co odpowiada bliskiemu położeniu obu tych kategorii na wykresie.

Zmienne suplementarne, zgodnie z przedstawionymi w raporcie rozkładami pokazują jakie tendencje miały poszczególne kategorie respondentów do wskazywania określonych zawodów i uczuć. Przykładowo wśród mężczyzn i uczniów branżowych szkół I stopnia najczęściej wskazywane zawody mieściły się w obszarze produkcji (u kobiet i licealistów – opieki zdrowotnej i usług społecznych), a wśród uczuć spokój występował częściej, a zagubienie i lęk rzadziej niż u kobiet i licealistów.

Czynniki wpływające na planowanie podjęcia dalszej edukacji

Tabela 35: Dwupoziomowa regresja logistyczna przewidująca odpowiedź ucznia „chcę się uczyć” lub „chcę się uczyć i pracować”, w odniesieniu do „nie chcę się uczyć” i „nie wiem, czy chcę się uczyć”. Uczniowie zagnieżdżeni w klasach. Dopasowanie metodą największej wiarygodności z użyciem adaptacyjnej kwadratury Gaussa-Hermite’a

Wartość przewidywana: Chcę się uczyć (w tym pracując); Wartość bazowa: Nie wiem czy chcę się uczyć lub nie chcę się uczyć	
Zmienne	Iloraz szans
Stała	1,71
Kobieta (brak partnera)	poz. odniesienia
Mężczyzna (brak partnera)	0,32***
Wsparcie partnera (Kobieta)	0,46**
(Interakcja) Mężczyzna x wsparcie partnera	2,03*
Branżowa I stopnia	poz. odniesienia
Technikum	0,6
Liceum	2,58**
Poznań	poz. odniesienia
Powiat Poznański	0,40**
Wsparcie rodzica	2,46***
Wsparcie nauczyciela	1,44*
Wsparcie doradcy	0,83
Wsparcie krewnych	1,11
Wsparcie przyjaciela	0,74
Ważna sfera duchowa	0,9
Ważne poszerzanie wiedzy	3,99***
Ważna rozrywka	0,66
Ważne rzeczy materialne	1,06
Ważny rozwój zainteresowań	0,47
Ważna kariera zawodowa	2,15**
Ważne relacje z ludźmi	1,94**
Ważne zdrowie	0,59

Źródło: Badanie własne. N= 1398; 88 klas; R² marginalne 0,256; R² warunkowe 0,415; p<0,05 *; p<0,01 **; p<0,001***

Zależności istotne statystycznie

Przedstawiony model szacuje związki pomiędzy cechami i deklaracjami ucznia, a prawdopodobieństwem, że uczeń o takich charakterystykach deklarował zamiar dalszego uczenia się. Związki te są ilościowo opisane w postaci tzw. szans²²⁹. Uczniowie charakteryzujący się wymienionymi cechami mieli według powyższego modelu następujące szanse na planowanie dalszej edukacji:

Mężczyźni bez wsparcia partnera mieli ok. 70% mniejsze szanse planować dalszą naukę, niż kobiety bez wsparcia partnera. Kobiety wspierane przez partnera miały o połowę mniejsze szanse planować dalszą naukę, niż kobiety bez wsparcia partnera. Mężczyźni ze wsparciem partnera mieli bardzo zbliżone szanse do mężczyzn bez wspierającego partnera.

Uczniowie liceum mieli 2,6 razy większe szanse planować dalszą naukę, niż uczniowie branżowych szkół I stopnia. Uczniowie z powiatu mieli o 60% mniejsze szanse planować dalszą naukę, niż młodzież kształcąca się w Poznaniu. Osoby wspierane przez rodzica miały 2,5 razy większe szanse planować dalszą naukę, niż ci, których rodzic nie wspierał. Osoby wspierane przez nauczyciela miały 1,5 razy większe szanse planować dalszą naukę, niż ci, których żaden nauczyciel nie wspierał.

²²⁹ Tj. stosunku prawdopodobieństwa planowania dalszej nauki do prawdopodobieństwa nieplanowania dalszej nauki.

Wśród uczniów deklarujących, że dane obszary są dla nich ważne, ci dla których ważne było poszerzanie wiedzy mieli 4 razy większe szanse planować dalszą naukę. Uczniowie dla których ważna była kariera zawodowa mieli ponad 2 razy większe szanse planować dalszą naukę. Uczniowie dla których ważne były relacje z ludźmi mieli 2 razy większe szanse planować dalszą naukę.

Czynniki wpływające na oczekiwanie wsparcia doradcy wśród osób, które nie mają jeszcze takiego wsparcia

Tabela 36: Dwupoziomowa regresja logistyczna przewidująca odpowiedź ucznia „oczekuję wsparcia doradcy”, w odniesieniu do „nie oczekuję wsparcia doradcy. Wyłączeni uczniowie, którzy już mają wsparcie doradcy. Uczniowie zagnieżdżeni w klasach. Dopasowanie metodą największej wiarygodności z użyciem adaptacyjnej kwadratury Gaussa-Hermite’a

Wartość przewidywana: Oczekuję wsparcia doradcy zawodowego; Wartość bazowa: Nie oczekuję wsparcia doradcy (Wyłączeni uczniowie, którzy już mają wsparcie doradcy)	
Zmienne	Iloraz szans
Stała	0,00***
Kobieta	poz. odniesienia
Mężczyzna	1,04
Branżowa I stopnia	poz. odniesienia
Technikum	1,25
Liceum	1,06
Poznań	poz. odniesienia
Powiat Poznański	0,63
Nie chcę się uczyć	poz. odniesienia
Nie wiem czy chcę uczyć się dalej	2,03
Chcę uczyć się dalej	2,11
Chcę jednocześnie uczyć się i pracować	2,61*
Sfera duchowa ważna	1,46*
Ważne poszerzanie wiedzy	1,23
Ważna rozrywka	2,17
Ważne rzeczy materialne	1,14
Ważny rozwój zainteresowań	3,87
Ważna kariera zawodowa	1,09
Ważne relacje z ludźmi	1,1
Ważne zdrowie	1,27
Pierwsza praca: uznanie w społeczeństwie	1,29
Pierwsza praca: rozwój zainteresowań	0,66
Pierwsza praca: wysokie zarobki	1,84
Pierwsza praca: rozwój kompetencji	1,04
Pierwsza praca: miła atmosfera	3,00*
Pierwsza praca: dobrostan	1,89

Źródło: Badanie własne. N= 1106; 88 klas; R² marginalne 0,133; R² warunkowe 0,192; p<0,05 *; p<0,01 **; p<0,001***

Zależności istotne statystycznie

Analogicznie do poprzedniego modelu, powyższa tabela przedstawia zależności między cechami i deklaracjami ucznia, a prawdopodobieństwem, że uczeń o takich charakterystykach wskazywał, że oczekuje wsparcia doradcy zawodowego. Prawdopodobieństwa wyrażone są w postaci tzw. szans, pojęcia objaśnionego powyżej. Z analizy zostały wyłączone osoby, które były już wspierane przez doradcę.

Osoby zamierzające uczyć się i jednocześnie pracować miały 2,6 razy większe szanse oczekiwać wsparcia doradcy, niż nie planujące kontynuacji nauki. Osoby dla których ważna była sfera duchowa miały 1,5 razy większe szanse oczekiwać wsparcia doradcy niż te, dla których nie była ważna. Osoby,

które od pierwszej pracy oczekiwały miłej atmosfery miały trzy razy większe szanse oczekiwać wsparcia doradcy, niż te, które nie oczekiwały miłej atmosfery.

Zmienne demograficzne – płeć, typ szkoły, lokalizacja szkoły, nie miały istotnego wpływu na szanse oczekiwania wsparcia doradcy. Poza wartościowaniem sfery duchowej i oczekiwaniem miłej pracy, żadne inne wartości i oczekiwania także nie miały wpływu na oczekiwanie wsparcia doradcy. Warto dodać, że dla całej populacji najsilniej na przewidywanie oczekiwania wsparcia doradcy wpływało posiadanie wsparcia doradcy – można zakładać, że takie jednostki oczekiwały kontynuacji takiego wsparcia.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA NAUCZYCIELI

NAUCZYCIELE: OPIS ZREALIZOWANEJ PRÓBY (METRYCZKI)

Płeć

Zdecydowana większość wychowawców klas biorących udział w badaniu była płci żeńskiej.

Wykres 36: Rozkład płci nauczycieli-wychowawców badanych klas

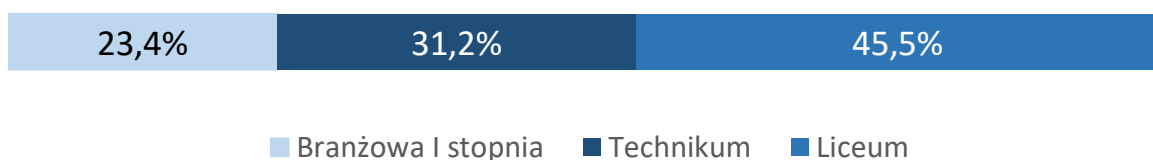

Źródło: Badanie własne. N=77

Typ szkoły

Zgodnie z rozkładem w populacji najwięcej, blisko połowa, badanych wychowawców uczyła w liceach, mniejsze odsetki stanowili kolejno nauczyciele z techników i branżowych szkół I stopnia.

Wykres 37: Rozkład typów szkół w których uczyli badani nauczyciele.

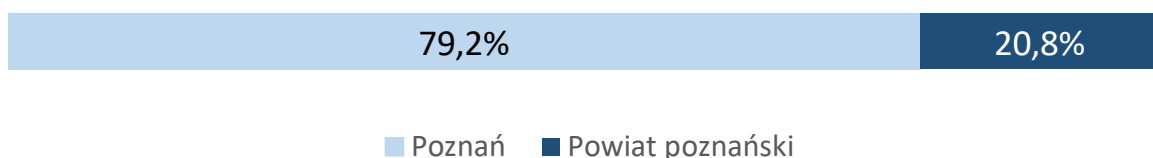

Źródło: Badanie własne. N=77

Lokalizacja

Zgodnie z rozkładem w populacji zdecydowana większość wychowawców uczyła w szkołach z Poznania.

Wykres 38: Rozkład lokalizacji szkół, w których uczyli badani nauczyciele

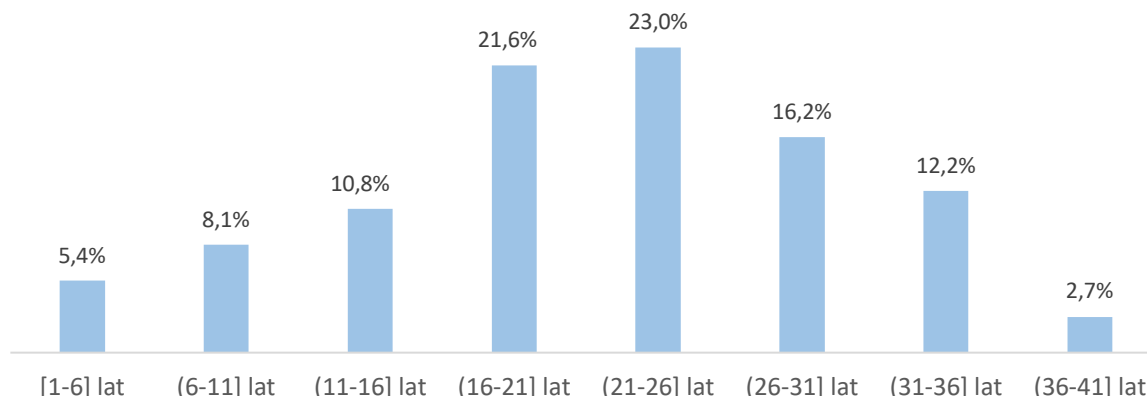
Źródło: badanie własne. N=77

Liczba lat przepracowanych w zawodzie

W badanej próbie dominowali nauczyciele o stażu pomiędzy 16 a 26 lat pracy – kategoria ta stanowiła ok. 45% wychowawców. Względnie liczna była też grupa o nieco wyższym stażu, 26-31 lat pracy.

Najmniej liczebne były oba krańce rozkładu, a więc nauczyciele o najmniejszym i największym stażu (który nie przekraczał 41 lat).

Wykres 39: Zakresy lat przepracowanych w zawodzie nauczycielskim

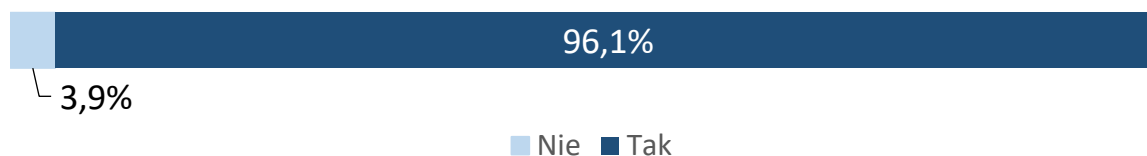

Źródło: badanie własne. N=77

CZĘŚĆ I: WSPARCIE UCZNIÓW W PLANOWANIU ŚCIEŻEK EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Wsparcie w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej udzielane uczniom przez wychowawców

Wykres 40: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Uczniowie mojej klasy otrzymywali ode mnie wsparcie w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych...”

Źródło: badanie własne. N=77

Niemal wszyscy nauczyciele deklarowali, że wspierali uczniów w zakresie planowania rozwoju edukacyjno-zawodowego.

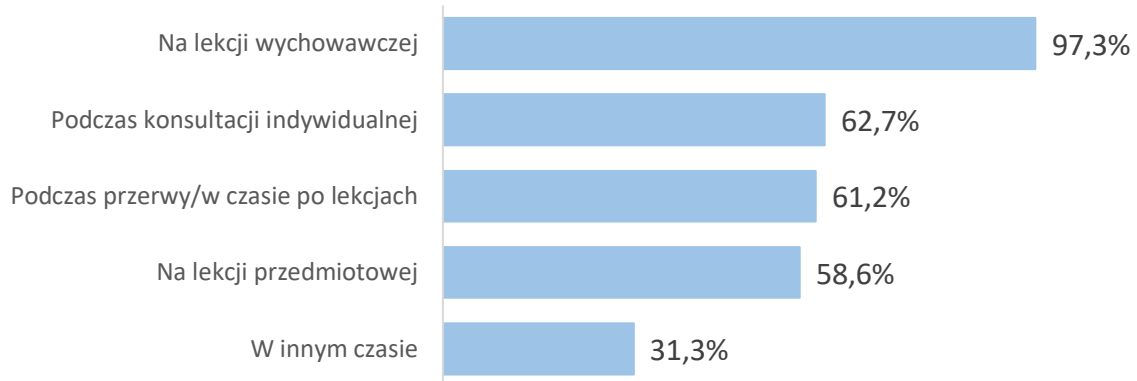
Tabela 37: Rozkład deklaracji o wspieraniu uczniów wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Tak	96,1%	100,0%	100,0%	91,4%	96,7%	93,8%
Nie	3,9%	0,0%	0,0%	8,6%	3,3%	6,3%

Źródło: badanie własne

Kontekst udzielania uczniom wsparcia w zakresie planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej

Wykres 41: Rozkład odpowiedzi „Tak” na pytania z sekcji „Uczniowie mojej klasy najczęściej otrzymywali ode mnie wsparcie w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych...”

Źródło: badanie własne. N=73

Nie wykazano istotnych statystycznie zależności ze względu na typ i lokalizację szkoły dla kontekstu udzielania wsparcia uczniom.

Tabela 38: Rozkład odpowiedzi „Tak” na pytania z sekcji „Uczniowie mojej klasy najczęściej otrzymywali ode mnie wsparcie w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych...” wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Na lekcji wychowawczej	97,3%	100,0%	91,3%	100,0%	98,3%	92,9%
Na lekcji przedmiotowej	58,6%	66,7%	54,5%	56,7%	54,5%	73,3%
Podczas konsultacji indywidualnej	62,7%	64,7%	59,1%	64,3%	64,2%	57,1%
Podczas przerwy/w czasie po lekcjach	61,2%	52,9%	57,1%	69,0%	64,2%	50,0%
W innym czasie	31,3%	12,5%	38,1%	37,0%	34,0%	21,4%

Źródło: badanie własne. N=73

Zagadnienia omawiane z uczniami przez wychowawców

Wykres 42: Rozkład odpowiedzi „Tak” na pytania z sekcji „Omawiałem/am z uczniami mojej klasy zagadnienia dotyczące...”

Źródło: badanie własne. N=73

Zależności istotne statystycznie

Nauczyciele z techników częściej niż inni omawiali z uczniami zasady rekrutacji do różnych typów szkół, natomiast nauczyciele z branżowych szkół I stopnia robili to zdecydowanie rzadziej od reszty²³⁰.

Tabela 39: Rozkład zagadnień omawianych z uczniami przez wychowawców wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Oferty edukacyjnej dostępnej po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej	83,6%	88,9%	91,7%	74,2%	86,2%	73,3%
Zasad rekrutacji do różnych typów szkół	70,0%	35,3%	86,4%	77,4%	75,0%	50,0%
Zainteresowań, mocnych i słabych stron	95,9%	94,4%	95,7%	96,9%	94,8%	100,0%
Stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów	54,4%	76,5%	52,4%	43,3%	53,7%	57,1%
Wymagań pracodawców	64,8%	77,8%	65,2%	56,7%	64,3%	66,7%
Zakładania i prowadzenia własnej firmy	23,5%	35,3%	28,6%	13,3%	24,1%	21,4%
Rekrutacji do pracy	57,4%	52,9%	52,4%	63,3%	55,6%	64,3%
Pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne	44,1%	52,9%	42,9%	40,0%	44,4%	42,9%
Inne	12,3%	14,3%	9,5%	13,3%	13,2%	8,3%

Źródło: badanie własne. N=73

²³⁰ $\chi^2=13,4$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,44$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

Oceny nauczycieli dotyczące zainteresowania ich uczniów poszczególnymi tematami z zakresu doradztwa zawodowego

Wykres 43: Rozkład odpowiedzi „Tak” na pytania z sekcji „Uczniów mojej klasy najbardziej interesowały zagadnienia dotyczące...”

Źródło: badanie własne. N=73

Zależności istotne statystycznie

Według ocen wychowawców uczniów z techników bardziej niż z innych typów szkół interesowała tematyka dotycząca zasad edukacji do różnych typów szkół (najmniej interesowało to uczniów z branżowych szkół I stopnia)²³¹ i rekrutacji do pracy (najmniej interesowało to uczniów liceów)²³².

Uczniów ze szkół branżowych szkół I stopnia najbardziej miały, wedle ocen wychowawców, interesować tematy związane z wymaganiami pracodawców²³³ (najmniej interesować miały one uczniów liceów).

Interesujące jest porównanie ocen nauczycieli z ocenami samych uczniów, dotyczącymi tak samo zdefiniowanych tematów, przedstawionymi w sekcji raportu dotyczącej badania uczniów.

²³¹ $\chi^2=13,0$; $df=2$; $p=0,001$; $V=0,42$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

²³² $\chi^2=8,9$; $df=2$; $p=0,012$; $V=0,36$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

²³³ $\chi^2=6,2$; $df=2$; $p=0,044$; $V=0,30$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

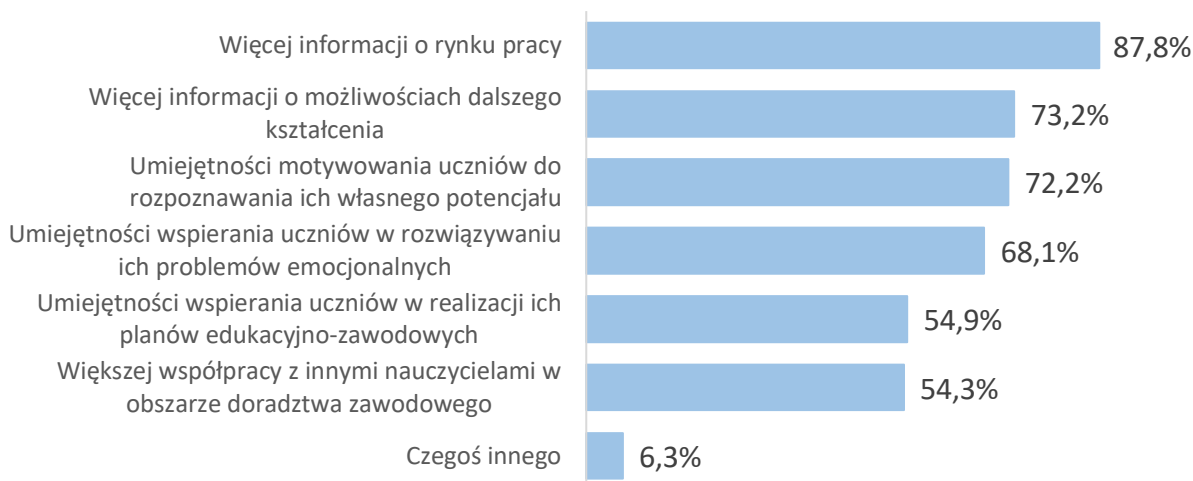
Tabela 40: Rozkład ocen nauczycieli dotyczących zainteresowania ich uczniów poszczególnymi tematami z zakresu doradztwa zawodowego wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Oferty edukacyjnej dostępnej po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej	79,7%	83,3%	87,5%	71,9%	83,1%	66,7%
Zasad rekrutacji do różnych typów szkół	75,3%	44,4%	91,3%	81,3%	77,6%	66,7%
Zainteresowań, mocnych i słabych stron	75,0%	64,7%	81,8%	75,9%	75,9%	71,4%
Wpływu stanu zdrowia na wykonywanie różnych zawodów	33,8%	52,9%	27,3%	27,6%	35,2%	28,6%
Wymagań pracodawców	47,8%	66,7%	54,5%	31,0%	48,1%	46,7%
Zakładania i prowadzenia własnej firmy	16,2%	17,6%	22,7%	10,3%	18,5%	7,1%
Rekrutacji do pracy	55,1%	64,7%	73,9%	34,5%	56,4%	50,0%
Pomocy oferowanej przez instytucje zewnętrzne	23,5%	17,6%	36,4%	17,2%	24,1%	21,4%
Inne	3,2%	0,0%	4,8%	3,7%	4,1%	0,0%

Źródło: badanie własne. N=73

Potrzeby nauczycieli w zakresie lepszego przygotowania do wspierania uczniów w procesie planowania przyszłości zawodowo-edukacyjnej

Wykres 44: Rozkład odpowiedzi „Tak” na pytania z sekcji „W celu wspierania uczniów mojej klasy w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych potrzebuję...”

Źródło: badanie własne. N=73

Odpowiedzi nauczycieli w temacie wskazywanych potrzeb dotyczących lepszego przygotowania do wspierania uczniów w obszarze planowania przyszłości zawodowo-edukacyjnej nie różniły się ze względu na typ ani lokalizację szkoły, w której pracowali.

Tabela 41: Rozkład odpowiedzi nauczycieli w temacie wskazywanych potrzeb dotyczących lepszego przygotowania do wspierania uczniów w obszarze planowania przyszłości zawodowo-educacyjnej wg typu i lokalizacji szkoły.

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Więcej informacji o możliwościach dalszego kształcenia	73,2%	77,8%	68,2%	74,2%	76,8%	60,0%
Więcej informacji o rynku pracy	87,8%	83,3%	87,5%	90,6%	86,4%	93,3%
Umiejętności motywowania uczniów do rozpoznawania ich własnego potencjału	72,2%	70,6%	62,5%	80,6%	72,4%	71,4%
Umiejętności wspierania uczniów w realizacji ich planów edukacyjno-zawodowych	54,9%	44,4%	54,5%	61,3%	55,4%	53,3%
Umiejętności wspierania uczniów w rozwiązywaniu ich problemów emocjonalnych	68,1%	70,6%	52,2%	78,1%	70,7%	57,1%
Większej współpracy z innymi nauczycielami w obszarze doradztwa zawodowego	54,3%	58,8%	59,1%	48,4%	57,1%	42,9%
Czegoś innego	6,3%	0,0%	0,0%	14,3%	5,9%	8,3%

Źródło: badanie własne. N=73

Ocena oczekiwania wsparcia przez uczniów

Wykres 45: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Uczniowie mojej klasy oczekiwali wsparcia w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych...”

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem

Źródło: badanie własne. N=76

To, jak wychowawcy oceniali oczekiwania swoich uczniów odnośnie do wsparcia w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych, nie różniło się ze względu na typ ani lokalizację szkoły, w której pracowali.

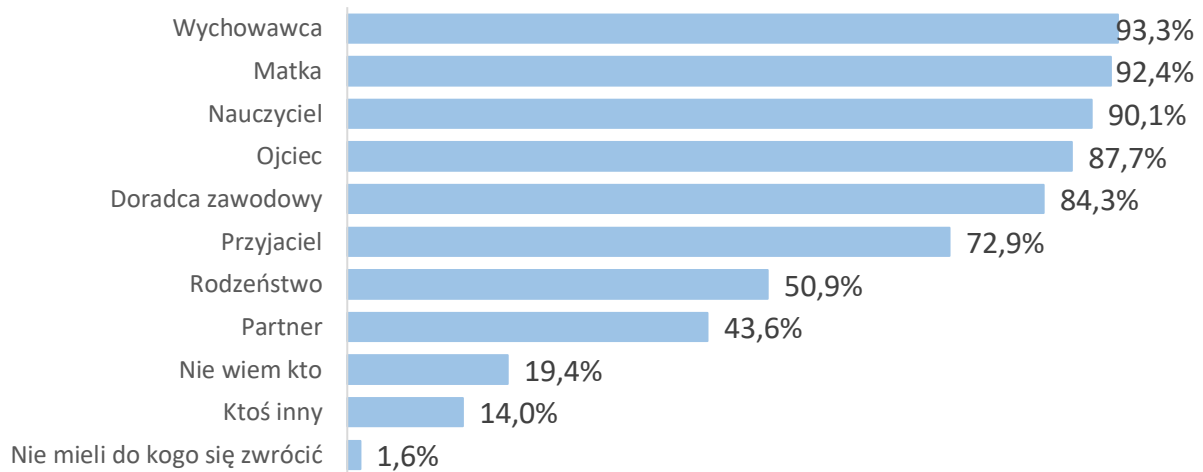
Tabela 42: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Uczniowie mojej klasy oczekiwali wsparcia w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych...” wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Tak	57,9%	61,1%	70,8%	47,1%	61,7%	43,8%
Nie	27,6%	33,3%	16,7%	32,4%	25,0%	37,5%
Nie wiem	14,5%	5,6%	12,5%	20,6%	13,3%	18,8%

Źródło: badanie własne. N=76

Wsparcie otrzymywane przez uczniów w ocenie wychowawców

Wykres 46: Rozkład odpowiedzi wychowawców na pytania z sekcji „Uczniów mojej klasy w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych wspierali...”

Źródło: badanie własne. N=76

Typ ani lokalizacja szkoły nie różnicowały ocen wsparcia otrzymywanego przez uczniów dokonanych przez wychowawców.

Tabela 43: Rozkład ocen wsparcia otrzymywanego przez uczniów wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Matka	92,4%	86,7%	95,2%	93,3%	94,0%	87,5%
Ojciec	87,7%	85,7%	85,7%	90,0%	88,0%	86,7%
Rodzeństwo	50,9%	57,1%	70,6%	34,6%	47,6%	60,0%
Przyjaciel	72,9%	66,7%	94,1%	63,0%	75,0%	66,7%
Partner	43,6%	50,0%	58,8%	30,8%	48,8%	25,0%
Wychowawca	93,3%	88,9%	95,7%	94,1%	94,9%	87,5%
Nauczyciel	90,1%	81,3%	95,5%	90,9%	90,9%	87,5%
Doradca zawodowy	84,3%	86,7%	81,8%	84,8%	83,6%	86,7%
Nie mieli do kogo się zwrócić	1,6%	6,7%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%
Nie wiem kto	19,4%	18,8%	26,3%	14,8%	20,4%	15,4%
Ktoś inny	14,0%	21,4%	16,7%	8,0%	18,2%	0,0%

Źródło: badanie własne. N=76

Wsparcie otrzymywane od koordynatora Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Wykres 47: Rozkład odpowiedzi „Tak” wychowawców na pytania z sekcji „W celu skuteczniejszego wspierania uczniów mojej klasy w zakresie planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych od koordynatora Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego otrzymywałem/am...”

Źródło: badanie własne. N=76

Zależności istotne statystycznie

Wychowawcy z techników częściej a z branżowych szkół I stopnia rzadziej niż inni dostawali od koordynatora WSDZ informacje o inicjatywach dotyczących doradztwa zawodowego²³⁴ oraz zaproszenie do podejmowania wspólnych działań²³⁵.

Wychowawcy z powiatu poznańskiego częściej niż ci z Poznania otrzymywali od koordynatora WSDZ materiały informacyjne o rynku pracy²³⁶ oraz propozycje indywidualnych i grupowych spotkań z doradcami zawodowymi dla uczniów²³⁷.

Tabela 44: Rozkład deklaracji o wsparciu otrzymanym od koordynatora Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Materiały informacyjne o możliwościach dalszego kształcenia	52,6%	55,6%	66,7%	41,2%	50,0%	62,5%
Materiały informacyjne o rynku pracy	32,9%	38,9%	40,9%	24,2%	26,3%	56,3%
Scenariusze zajęć	28,2%	17,6%	38,1%	27,3%	32,1%	13,3%
Informacje o inicjatywach dotyczących doradztwa zawodowego	67,1%	41,2%	83,3%	68,8%	67,2%	66,7%
Informacje o spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów/pracodawcami	50,0%	35,3%	66,7%	47,1%	50,9%	46,7%
Zaproszenie do podejmowania wspólnych działań	44,9%	23,5%	65,0%	43,8%	44,4%	46,7%
Ind. i grup. spotkania z doradcami zawodowymi (Inne)	7,6%	6,7%	0,0%	12,9%	3,8%	21,4%

Źródło: badanie własne. N=76

²³⁴ $\chi^2=8,1$; $df=2$; $p=0,018$; $V=0,33$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

²³⁵ $\chi^2=6,4$; $df=2$; $p=0,040$; $V=0,31$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

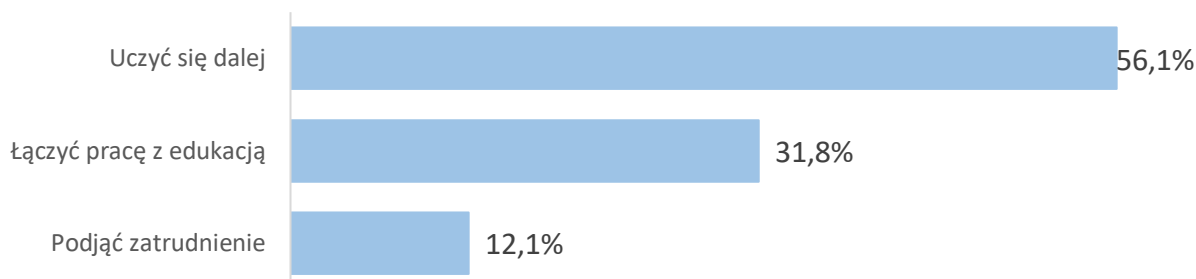
²³⁶ $\chi^2=5,1$; $df=1$; $p=0,024$; $\phi=-0,26$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

²³⁷ $\chi^2=4,9$; $df=1$; $p=0,027$; $\phi=-0,27$ - zależność istotna statystycznie, siła związku słaba

CZĘŚĆ II: OCENA PLANÓW I PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW PRZEZ WYCHOWAWCĘ

Plany edukacyjno-zawodowe uczniów w ocenie wychowawców

Wykres 48: Rozkład odpowiedzi wychowawców na pytanie „Uczniowie mojej klasy po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej w większości planują”

Źródło: badanie własne. N=66

Zależności istotne statystycznie

Nauczyciele z liceów zdecydowanie częściej niż inni wskazywali, że ich uczniowie planują uczyć się dalej, wychowawcy z branżowych szkół I stopnia zdecydowanie częściej oceniali, że ich wychowankowie planują po ukończeniu szkoły podjąć zatrudnienie, natomiast nauczyciele z techników częściej niż inni oceniali, że ich uczniowie będą łączyć pracę z edukacją²³⁸.

Nauczyciele z Poznania częściej deklarowali, że ich uczniowie planują kontynuować edukację, natomiast wychowawcy z terenu powiatu częściej oceniali, że ich wychowankowie podejmą zatrudnienie, lub będą łączyć pracę z edukacją²³⁹.

Tabela 45: Rozkład planów edukacyjno-zawodowych uczniów w ocenie wychowawców wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Uczyć się dalej	56,1%	15,4%	33,3%	87,5%	61,8%	27,3%
Podjąć zatrudnienie	12,1%	38,5%	9,5%	3,1%	7,3%	36,4%
łączyć pracę z edukacją	31,8%	46,2%	57,1%	9,4%	30,9%	36,4%

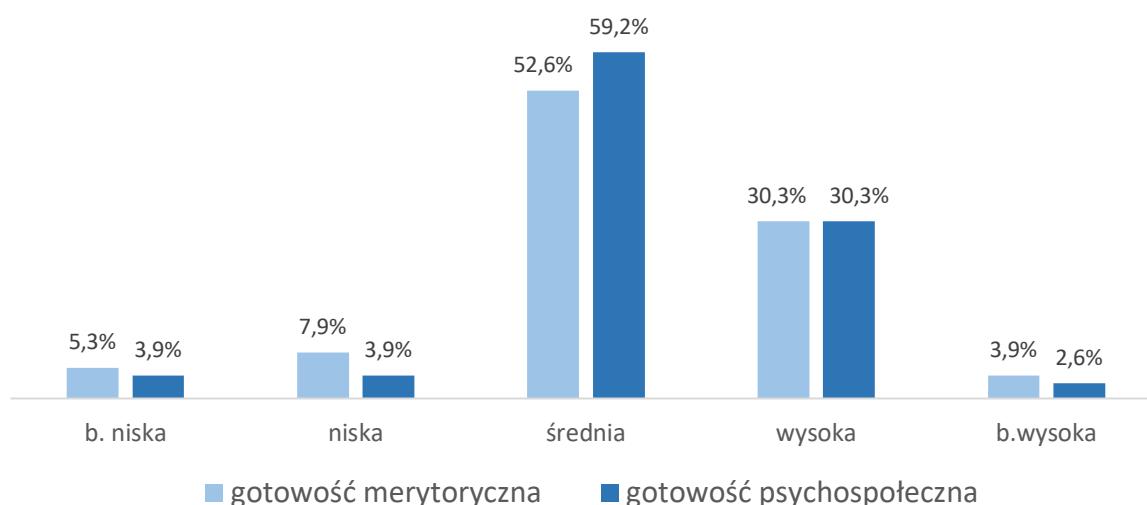
Źródło: badanie własne. N=66

²³⁸ $\chi^2=31,2$; $df=4$; $p<0,001$; $V=0,49$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

²³⁹ $\chi^2=8,4$; $df=2$; $p=0,015$; $V=0,36$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

Ocena stopnia przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy dokonana przez nauczycieli

Wykres 49: Rozkład ocen gotowości merytorycznej i psychospołecznej uczniów do wejścia na rynek pracy dokonanych przez nauczycieli

Źródło: badanie własne. N=76

Zależności istotne statystycznie

Wychowawcy z techników oceniali gotowość merytoryczną do wejścia na rynek pracy swoich wychowanków wyżej, niż wychowawcy z innych typów szkół, najniżej oceniali gotowość merytoryczną uczniów wychowawcy ze szkół branżowych I stopnia²⁴⁰.

Różnica pomiędzy rozkładami obydwu ocen nie jest istotna statystycznie – oceny w obu aspektach są zbliżone.

Tabela 46: Średnie oceny gotowości uczniów do wejścia na rynek pracy – odpowiedzi od 1 b. niska do 5 b. wysoka na pytania: „Oceniam stopień gotowości większości uczniów mojej klasy do wejścia na rynek pracy pod względem gotowości merytorycznej – umiejętność poszukiwania zatrudnienia, umiejętności zawodowe” i „Oceniam stopień gotowości większości uczniów mojej klasy do wejścia na rynek pracy pod względem gotowości psychiczno-społecznej – radzenie sobie z wyzwaniami, emocjami, komunikacja, odpowiedzialność, zaangażowanie”

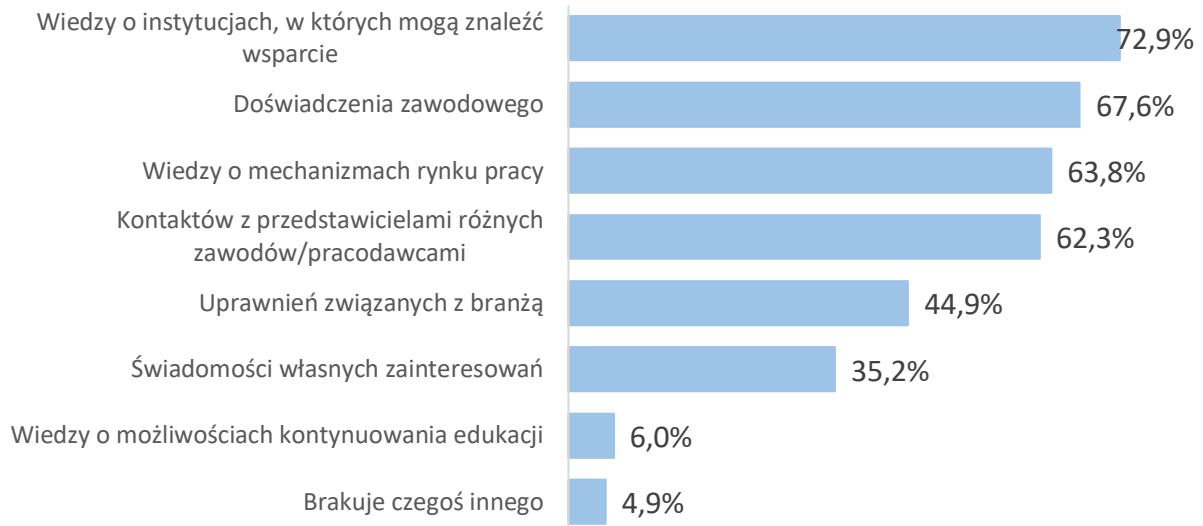
	Średnie					
	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Ocena gotowości merytorycznej	3,2	2,7	3,9	3,0	3,2	3,3
Ocena gotowości psychospołecznej	3,2	3,1	3,5	3,1	3,2	3,4

Źródło: badanie własne.

²⁴⁰ H=30,9; df=2; p<0,001; $\eta^2 = 0,40$ - zależność istotna statystycznie, siła związku wysoka

Dostrzegane przez wychowawców deficyty w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej przez ich wychowanków

Wykres 50: Rozkład odpowiedzi tak na pytania z sekcji „W planowaniu ścieżek edukacyjno-zawodowych większości uczniów mojej klasy brakuje”

Źródło: badanie własne. N= 77

Zależności istotne statystycznie

Wychowawcy z liceów częściej niż w innych typach szkół stwierdzali, że ich uczniom brakuje doświadczenia zawodowego²⁴¹ i uprawnień związanych z branżą²⁴².

Wychowawcy ze szkół w Poznaniu częściej niż kadra pedagogiczna z powiatu odpowiadali, że ich wychowankom brakuje kontaktów z przedstawicielami różnych zawodów i pracodawcami²⁴³.

Tabela 47: Rozkłady dostrzeganych przez wychowawców deficytów w planowaniu przyszłości przez uczniów wg typu i lokalizacji szkoły

	ŁĄCZNIE	Typ szkoły			Lokalizacja szkoły	
		B1S	T	LO	M	P
Doświadczenia zawodowego	67,6%	60,0%	50,0%	82,4%	72,4%	46,2%
Wiedzy o mechanizmach rynku pracy	63,8%	66,7%	52,4%	69,7%	66,1%	53,8%
Wiedzy o możliwościach kontynuowania edukacji	6,0%	0,0%	9,5%	6,5%	5,6%	7,7%
Kontaktów z przedstawicielami różnych zawodów/pracodawcami	62,3%	66,7%	42,9%	72,7%	71,4%	23,1%
Uprawnień związanych z branżą	44,9%	33,3%	9,5%	72,7%	46,4%	38,5%
Świadomości własnych zainteresowań	35,2%	52,9%	27,3%	31,3%	32,1%	46,7%
Wiedzy o instytucjach, w których mogą znaleźć wsparcie	72,9%	80,0%	65,2%	75,0%	75,0%	64,3%
Brakuje czegoś innego	4,9%	6,7%	5,3%	3,7%	4,1%	8,3%

Źródło: badanie własne. N= 77

²⁴¹ $\chi^2=6,9$; $df=2$; $p=0,032$; $V=0,31$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

²⁴² $\chi^2=21,8$; $df=2$; $p<0,001$; $V=0,56$ - zależność istotna statystycznie, siła związku wysoka

²⁴³ $\chi^2=10,5$; $df=1$; $p=0,001$; $\phi=0,39$ - zależność istotna statystycznie, siła związku przeciętna

NOTA METODOLOGICZNA²⁴⁴

Finansowanie: Miasto Poznań.

Instytucja badawcza: Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu.

Tematyka badania: Plany edukacyjno-zawodowe uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych aglomeracji poznańskiej.

Czas i miejsce: 03.02.2025 – 25.03.2025, aglomeracja poznańska – miasto Poznań i 17 gmin powiatu poznańskiego.

Populacja badania: Uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych aglomeracji poznańskiej (3 klasa branżowej szkoły I stopnia, 5 klasa technikum i 4 klasa liceum ogólnokształcącego). Wychowawcy ostatnich klas z badanych typów szkół.

Operat: Wykaz ostatnich klas szkół ponadpodstawowych z terenu aglomeracji poznańskiej sporządzony przez Wydział Oświaty Urzędu Miasta Poznania i Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Dobór próby: Badana populacja została podzielona na sześć warstw zgodnie z typem szkoły oraz lokalizacją (miasto Poznań oraz powiat poznański). Liczebność próby losowanej z każdej warstwy odpowiadała proporcjonalnemu udziałowi warstwy w populacji. W obrębie warstw dokonano jednostopniowego losowania zespołowego (całych) klas szkolnych z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do liczebności klas.

Nie stosowano kwot demograficznych ani substytucji nieodpowiadających.

Technika sondażu: Kwestionariusze papierowe do samodzielnego wypełnienia w ramach ankiety audytoryjnej, nadzorowanej przez ankietera.

Listy zapowiednie: Wysłane do szkół, w których znajdowały się wylosowane klasy.

Zachęty materialne: Nie stosowano.

Czas potrzebny na wypełnienie kwestionariusza: ok. 45 minut.

Testowanie kwestionariusza: W pierwszej kolejności narzędzie badawcze zostało ocenione przez doradców zawodowych zatrudnionych w CDZdM. Następnie przeprowadzono badanie pilotażowe we wszystkich typach szkół, w których znajdowały się wylosowane klasy zaproszone do udziału w badaniu. Wzięli w nim udział ankieterzy, którzy realizowali badanie właściwe. Dane uzyskane w pilotażu nie zostały uwzględnione w analizach ilościowych.

Ankieterzy: 10 pracowników CDZdM po przeszkoleniu do przeprowadzenia badania.

Realizacja próby badawczej:

Tabela 48: Kategorie braków odpowiedzi i wskaźniki realizacji badania

Kwestionariusze dla uczniów			
Liczebności kategorii		Wskaźnik realizacji (AAPOR, 2023)	
Wylosowano	2068	Wsk. realizacji próby (RR6)	0,70
Nienależący do populacji	0	Wsk. współpracy (COOP2)	0,99
Odmowa	19	Wsk. odmów (REF3)	0,01
Brak kontaktu	598	Wsk. kontaktu (CON3)	0,71
Inne przyczyny niezrealizowania	0		
Zrealizowano	1451		

²⁴⁴ AAPOR/WAPOR, „Task Force Report on Quality in Comparative Surveys”, 2021.

Kwestionariusze dla nauczycieli			
Liczebności kategorii		Wskaźnik realizacji	
Wylosowano	88	Wsk. realizacji próby (RR6)	0,88
Nienależący do populacji	0	Wsk. współpracy (COOP2)	0,94
Odmowa	5	Wsk. odmów (REF3)	0,06
Brak kontaktu	6	Wsk. kontaktu (CON3)	0,93
Inne przyczyny niezrealizowania	0		
Zrealizowano	77		

Źródło: badanie własne.